

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) br. 596/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 16. travnja 2014.

o zlouporabi tržišta (Uredba o zlouporabi tržišta) te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ
Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Istinsko unutarnje tržište za financijske usluge presudno je za gospodarski rast i stvaranje radnih mjesta u Uniji.
- (2) Integrirano, učinkovito i transparentno financijsko tržište zahtijeva integritet tržišta. Nesmetano funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira i povjerenje javnosti u tržišta preduvjeti su za gospodarski rast i blagostanje. Zlouporaba tržišta šteti integritetu financijskih tržišta i narušava povjerenje javnosti u vrijednosne papire i izvedenice.
- (3) Direktivom 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ upotpunjen je i ažuriran pravni okvir Unije za zaštitu integriteta tržišta. Međutim, uzimajući u obzir novosti na zakonodavnom, tržišnom i tehnološkom planu koje su nastupile od stupanja na snagu te Direktive te dovele do znatnih promjena u financijskom okruženju, navedenu bi Direktivu trebalo sada zamijeniti. Također je potreban novi zakonodavni instrument kako bi se osiguralo postojanje ujednačenih pravila i jasnoće ključnih koncepata te jedinstvenog skupa pravila u skladu sa zaključcima izvješća od 25. veljače 2009. Skupine na visokoj razini o financijskom nadzoru u EU-u, pod predsjedanjem Jacquesa de Larosièrea („De Larosièreova skupina”).

⁽¹⁾ SL C 161, 7.6.2012., str. 3.

⁽²⁾ SL C 181, 21.6.2012., str. 64.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 10. rujna 2013. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 14. travnja 2014.

⁽⁴⁾ Direktiva 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o trgovanju na temelju povlaštenih informacija i manipuliranju tržištem (zlouporabi tržišta) (SL L 96, 12.4.2003., str. 16.).

- (4) Postoji potreba za uspostavljanjem ujednačenijeg i snažnijeg okvira s ciljem očuvanja integriteta tržišta, izbjegavanja potencijalne regulatorne arbitraže, jamčenja odgovornosti u slučaju pokušaja manipuliranja, kao i omogućavanja više pravne sigurnosti i manje regulatorne složenosti za sudionike na tržištu. Cilj je ove Uredbe na odlučujući način doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta te bi se stoga trebala temeljiti na članku 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), prema dosljednom tumačenju u sudskoj praksi Suda Europske unije.
- (5) Kako bi se uklonile preostale prepreke trgovini i značajno narušavanje tržišnog natjecanja kao posljedica razlika među nacionalnim pravima te spriječila pojava daljnjih prepreka trgovini i značajnog narušavanja tržišnog natjecanja, potrebno je donijeti uredbu kojom se utvrđuje ujednačenije tumačenje okvira Unije o zlouporabi tržišta, kojim se jasnije određuju pravila primjenjiva u svim državama članicama. Određivanje zahtjeva u vezi sa zlouporabom tržišta u obliku uredbe osigurat će izravnu primjenjivost tih zahtjeva. Time bi se trebali osigurati jedinstveni uvjeti jer se sprečava nastanak razlika među nacionalnim zahtjevima zbog prenošenja direktive. Ovom Uredbom zahtijevat će se da sve osobe poštuju ista pravila u cijeloj Uniji. Njome će se također smanjiti regulatorna složenost i troškovi društava povezani s pridržavanjem, posebno za društva koja se bave prekograničnim poslovanjem, te će se doprinijeti uklanjanju narušavanja tržišnog natjecanja.
- (6) U Komunikaciji Komisije od 25. lipnja 2008. pod nazivom „Small Business Act” za Europu” pozivaju se Unija i države članice da izrade pravila kako bi smanjile administrativna opterećenja, prilagodile zakonodavstvo potrebama izdavatelja na tržištima za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) te olakšale pristup financiranju tim izdavateljima. U određenom broju odredbi Direktive 2003/6/EZ izdavateljima se nameću administrativna opterećenja, a posebno onima čiji su financijski instrumenti uvršteni za trgovanje na rastućim tržištima MSP-ova, što bi trebalo smanjiti.
- (7) Zlouporaba tržišta koncept je koji obuhvaća nezakonite postupke na financijskim tržištima, a za potrebe ove Uredbe trebalo bi smatrati da se sastoji od trgovanja na temelju povlaštenih informacija, nezakonitog objavljivanja povlaštenih informacija i manipuliranja tržištem. Takvim se postupcima onemogućava potpuna i odgovarajuća transparentnost tržišta, što je preduvjet za trgovanje svih gospodarskih subjekata na integriranim financijskim tržištima.
- (8) Područje primjene Direktive 2003/6/EZ bilo je usredotočeno na financijske instrumente uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu ili za koje je bio podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje na takvom tržištu. Međutim, u posljednjih nekoliko godina financijskim se instrumentima sve više trguje na multilateralnim trgovinskim platformama (MTP-ovi). Postoje i financijski instrumenti kojima se trguje isključivo na drugim vrstama organiziranih trgovinskih platformi (OTP-ovi) ili isključivo izvan burze (OTC). Područje primjene ove Uredbe trebalo bi stoga uključivati sve financijske instrumente kojima se trguje na uređenom tržištu, MTP-u ili OTP-u te bilo koji drugi postupak ili radnju kojima se može utjecati na takav financijski instrument bez obzira na to odvijaju li se na mjestu trgovanja. U slučaju pojedinih vrsta MTP-ova koji, poput uređenih tržišta, pomažu društvima da pojačaju vlasničko financiranje, zabrana zlouporabe tržišta primjenjuje se i kada je podnesen zahtjev za uvrštenjem za trgovanje na takvom tržištu. Stoga bi područje primjene ove Uredbe trebalo obuhvaćati financijske instrumente za koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje na MTP-u. Time bi se trebala poboljšati zaštita ulagatelja, očuvati integritet tržišta i osigurati da se jasno zabrani zlouporaba tržišta takvih instrumenata.
- (9) U svrhu transparentnosti, operateri uređenog tržišta, MTP-a ili OTP-a trebali bi, bez odgađanja, obavijestiti svoje nadležno tijelo o pojedinostima u vezi s financijskim instrumentima koje su uvrstili za trgovanje, za koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje ili kojima se trguje na njihovom mjestu trgovanja. Drugu obavijest trebalo bi dostaviti kada instrument prestane biti uvršten za trgovanje. Te bi se obveze također trebale primjenjivati na financijske instrumente za koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje na njihovom mjestu trgovanja te za financijske instrumente koji su uvršteni za trgovanje prije stupanja na snagu ove Uredbe. Obavijesti bi Europskom nadzornom tijelu za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) trebala podnijeti nadležna tijela, a ESMA bi trebala objaviti popis svih financijskih instrumenata o kojima je obaviještena. Ova Uredba primjenjuje se na financijske instrumente bez obzira na to jesu li uvršteni na popis koji je objavila ESMA.
- (10) Moguće je da određeni financijski instrumenti kojima se ne trguje na mjestu trgovanja služe za zlouporabu tržišta. To obuhvaća financijske instrumente čija cijena ili vrijednost ovisi o financijskim instrumentima kojima se trguje na mjestu trgovanja ili na njih utječe ili čije trgovanje utječe na cijenu ili vrijednost drugih financijskih

instrumenta kojima se trguje na mjestu trgovanja. Primjeri u kojima takvi instrumenti mogu služiti za zlouporabu tržišta uključuju povlaštene informacije u vezi s dionicom ili obveznicom koje se mogu upotrijebiti kod kupnje izvedenice iz te dionice ili obveznice ili indeks čija vrijednost ovisi o toj dionici ili obveznici. Kada se financijski instrument koristi kao referentna cijena, OTC izvedenica može poslužiti za stjecanje koristi iz manipuliranih cijena ili za manipuliranje cijenom financijskog instrumenta kojim se trguje na mjestu trgovanja. Dodatni je primjer planirano izdavanje nove tranše vrijednosnih papira koji inače nisu unutar područja primjene ove Uredbe, ali bi trgovanje tim vrijednosnim papirima moglo utjecati na cijenu ili vrijednost postojećih uvrštenih vrijednosnih papira koji su unutar područja primjene ove Uredbe. Ova Uredba odnosi se i na situaciju kada cijena ili vrijednost instrumenta kojim se trguje na mjestu trgovanja ovisi o OTC instrumentu. Isto bi se načelo trebalo primjenjivati i na promptne ugovore za robu čije se cijene temelje na cijeni izvedenice te na kupnju promptnih ugovora za robu koji su referentni za financijske instrumente.

- (11) Trgovanje vrijednosnim papirima ili povezanim instrumentima za stabilizaciju vrijednosnih papira ili trgovanje vlastitim dionicama u sklopu programa otkupa može biti legitimno zbog ekonomskih razloga i stoga bi u određenim okolnostima trebalo biti izuzeto od zabrana zlouporabe tržišta pod uvjetom da se ta djelovanja provode uz potrebnu transparentnost kada se objavljuju relevantne informacije o stabilizaciji ili programu otkupa.
- (12) Trgovanje vlastitim dionicama u sklopu programa otkupa i stabilizaciju financijskog instrumenta koji ne bi ostvarili pogodnost izuzeća iz ove Uredbe ne bi same po sebi trebalo smatrati zlouporabom tržišta.
- (13) Države članice, članice Europskog sustava središnjih banaka (ESSB), ministarstva i druge agencije i subjekte posebne namjene jedne ili više država članica te Uniju i određena druga javna tijela ili osobe koje postupaju u njihovo ime ne bi trebalo ograničavati u provedbi monetarne i tečajne politike te politike upravljanja javnim dugom u mjeri u kojoj oni postupaju u javnom interesu i isključivo s ciljem provedbe tih politika. Također, ne bi trebalo ograničavati transakcije, naloge ili postupke koje s ciljem mobiliziranja financijskih sredstava i pružanja financijske pomoći svojim članovima obavljaju Unija, subjekt posebne namjene jedne države članice ili više njih, Europska investicijska banka, Europski fond za financijsku stabilnost, Europski stabilizacijski mehanizam ili međunarodna financijska institucija koju su osnovale dvije države članice ili više njih. Takvo izuzeće iz područja primjene ove Uredbe može se, u skladu s ovom Uredbom, proširiti na određena javna tijela koja su odgovorna za upravljanje javnim dugom ili u njemu sudjeluju te središnje banke trećih zemalja. U isto vrijeme, izuzeća za monetarnu politiku, tečajnu politiku ili politiku upravljanja javnim dugom ne bi trebalo proširivati na slučajeve u kojima ta tijela sudjeluju u transakcijama, nalogima ili postupcima osim onih s ciljem provedbe tih politika ili u kojima osobe koje rade za ta tijela sudjeluju u transakcijama, nalogima ili postupcima za vlastiti račun.
- (14) Razumni ulagatelji temelje svoje odluke o ulaganju na informacijama koje su im već dostupne, to jest na *ex ante* dostupnim informacijama. Zato bi pitanje o tome bi li pri donošenju odluke o ulaganju razumni ulagatelj vjerojatno uzeo u obzir određenu informaciju trebalo ocjenjivati na temelju *ex ante* dostupnih informacija. Pri takvoj ocjeni u obzir se mora uzeti predviđeni učinak informacije u svjetlu ukupnosti povezanog djelovanja izdavatelja, vjerodostojnost izvora informacija i sve ostale tržišne varijable koje bi vjerojatno utjecale na financijske instrumente, povezane promptne ugovore za robu ili druge proizvode na dražbi na temelju emisijskih jedinica u danim okolnostima.
- (15) *Ex post* informacije mogu se koristiti za provjeru pretpostavke da je *ex ante* informacija bila cjenovno osjetljiva, ali se ne bi trebale koristiti za poduzimanje radnji protiv osoba koje su donosile razumne zaključke iz *ex ante* dostupnih informacija.
- (16) Kada se povlaštene informacije odnose na proces koji se odvija u fazama, svaka faza procesa kao i cjelokupan proces mogli bi predstavljati povlaštene informacije. Međukorak u dugotrajnom procesu može sam po sebi predstavljati skup okolnosti ili događaj koji postoji ili za koji postoje realni izgledi da će se pojaviti na temelju sveukupne procjene faktora koji postoje u određenom trenutku. Međutim, to ne bi trebalo tumačiti tako da se mora uzeti u obzir razmjerni učinak tog skupa okolnosti ili tog događaja na cijene predmetnih financijskih instrumenata. Međukorak bi trebalo smatrati povlaštenom informacijom ako on, sam po sebi, ispunjava kriterije za povlaštene informacije utvrđene u ovoj Uredbi.

- (17) Informacije koje se odnose na događaj ili skup okolnosti koji predstavlja međukorak dugotrajnog procesa mogu se odnositi, na primjer, na stanje pregovora o ugovoru, uvjete koji su privremeno dogovoreni tijekom pregovora o ugovoru, mogućnost plasmana financijskih instrumenata, uvjete pod kojima će se financijski instrumenti stavljati na tržište, privremene uvjete plasmana financijskih instrumenata ili razmatranje uvrštavanja financijskog instrumenta u značajni indeks ili brisanja financijskog instrumenta iz takvog indeksa.
- (18) Pravnu sigurnost za sudionike na tržištu trebalo bi ojačati užom definicijom dvaju ključnih elemenata za definiranje povlaštene informacije, a to su precizna narav te informacije i značaj njezinog potencijalnog učinka na cijene financijskih instrumenata, povezane promptne ugovore za robu ili druge proizvode na dražbi na temelju emisijskih jedinica. Kod izvedenica koje su veleprodajni energetske proizvodi, povlaštenim informacijama trebalo bi posebno smatrati informacije koje se moraju objaviti u skladu s Uredbom (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (19) Svrha ove Uredbe nije zabraniti općenite rasprave između dioničara i posloводства o poslovnim i tržišnim kretanjima u vezi s izdavateljem. Takvi su odnosi ključni za učinkovito funkcioniranje tržišta i ne bi ih trebalo zabranjivati ovom Uredbom.
- (20) Promptna tržišta i povezana tržišta izvedenicama globalna su i međusobno snažno povezana te se zlouporaba tržišta može odvijati i na više tržišta i u više zemalja što može prouzročiti velike sistemske rizike. To vrijedi i za trgovanje na temelju povlaštenih informacija i za manipuliranje tržištem. Povlaštena informacija iz promptnog tržišta posebno može donijeti korist osobi koja trguje na financijskom tržištu. Povlaštene informacije u vezi s robnom izvedenicom trebalo bi definirati kao informacije koje su u skladu s općom definicijom povlaštenih informacija o financijskim tržištima te koje moraju biti objavljene u skladu s pravnim ili regulatornim propisima na razini Unije ili nacionalnoj razini, tržišnim pravilima, ugovorima ili praksom na predmetnom tržištu robnih izvedenica ili promptnom tržištu. Važni primjeri tih pravila uključuju Uredbu (EU) br. 1227/2011 za tržište energije te zajedničku inicijativu za bazu podataka organizacija (Joint Organisations Database Initiative – JODI) za naftu. Te informacije mogu poslužiti kao temelj za donošenje odluka tržišnih sudionika o sklapanju ugovora o robnim izvedenicama ili povezanih promptnih ugovora za robu te bi stoga trebale predstavljati povlaštene informacije koje se moraju objaviti ako postoji vjerojatnost da će značajno utjecati na cijene takvih izvedenica ili povezanih promptnih ugovora za robu.

Osim toga, manipulativne strategije također se mogu proširiti na promptnim tržištima i tržištima izvedenica. Trgovanje financijskim instrumentima, uključujući robne izvedenice, može se koristiti za manipuliranje povezanim promptnim ugovorima za robu, a povezani promptni ugovori za robu mogu se koristiti za manipuliranje povezanim financijskim instrumentima. Zabranom manipuliranja tržištem trebalo bi obuhvatiti i te primjere međusobne povezanosti. Međutim, nije ni primjereno ni praktično proširivati područje primjene ove Uredbe na postupke koji ne uključuju financijske instrumente, na primjer na trgovanje promptnim ugovorima na robu koji utječu samo na promptno tržište. U posebnom slučaju veleprodajnih energetskih proizvoda nadležna tijela trebala bi uzeti u obzir posebna obilježja definicija iz Uredbe (EU) br. 1227/2011 kada primjenjuju definicije povlaštenih informacija, trgovanja na temelju povlaštenih informacija i manipuliranja tržištem na temelju ove Uredbe na financijske instrumente povezane s veleprodajnim energetskim proizvodima.

- (21) U skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, Komisija, države članice i druga službeno imenovana tijela odgovorna su, između ostalog, za tehničke aspekte izdavanja emisijskih jedinica, njihovu slobodnu dodjelu industrijskim sektorima koji ispunjavaju kriterije i novim sudionicima te, općenitije govoreći, za razvoj i provedbu okvira Unije za klimatsku politiku kojim se podupire ponuda emisijskih jedinica kupcima obveznih dozvola za emisiju unutar sustava Unije za trgovanje emisijama (EU ETS). Pri izvršavanju tih dužnosti navedena javna tijela mogu, između ostalog, imati pristup cjenovno osjetljivim informacijama koje nisu javne, a u skladu s Direktivom 2003/87/EZ možda trebaju obavljati određene tržišne aktivnosti u vezi s emisijskim jedinicama. Kao posljedica klasifikacije emisijskih jedinica kao financijskih instrumenata u okviru preispitivanja Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, ti instrumenti također će biti obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (SL L 326, 8.12.2011., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

⁽³⁾ Direktiva 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata te o izmjeni direktiva Vijeća 85/611/EEZ i 93/6/EEZ i Direktive 2000/12/EZ te stavljanju izvan snage Direktiva Vijeća 93/22/EEZ (SL L 145, 30.4.2004., str. 1.).

Kako bi se očuvala sposobnost Komisije, država članica i drugih službeno imenovanih tijela da razvijaju i provode klimatsku politiku Unije, aktivnosti tih javnih tijela trebale bi biti izuzete od primjene ove Uredbe u mjeri u kojoj se poduzimaju u javnom interesu i izričito s ciljem ostvarenja te politike te s obzirom na emisijske jedinice. To izuzeće ne bi smjelo negativno utjecati na sveukupnu transparentnost tržišta jer su ta tijela zakonski obvezna poslovati na način koji osigurava ispravno, pravedno i nediskriminirajuće objavljivanje svih cjenovno osjetljivih odluka, kretanja i podataka kao i pristup njima. Osim toga, mjere za osiguranje pravednog i nediskriminirajućeg objavljivanja specifičnih cjenovno osjetljivih informacija kojima raspolažu javna tijela sadržane su u Direktivi 2003/87/EZ i provedbenim mjerama usvojenima u skladu s njom. Istodobno, izuzeće javnih tijela koja provode klimatsku politiku Unije ne bi trebalo obuhvaćati slučajeve u kojima ta javna tijela sudjeluju u postupcima ili transakcijama kojima se ne provodi klimatska politika Unije ili kada osobe koje rade za ta tijela sudjeluju u postupcima ili transakcijama za vlastiti račun.

- (22) U skladu s člankom 43. UFEU-a i s ciljem provedbe međunarodnih sporazuma sklopljenih na temelju UFEU-a, Komisija, države članice i druga službeno imenovana tijela odgovorna su, između ostalog, za provedbu zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) i zajedničke ribarstvene politike (ZRP). Pri izvršavanju tih dužnosti navedena javna tijela poduzimaju aktivnosti i provode mjere usmjerene na upravljanje poljoprivrednim tržištima i ribarstvom, uključujući javnu intervenciju, propisivanje dodatnih ili suspenziju uvoznih carina. U svjetlu područja primjene ove Uredbe, određenih njezinih odredaba koje se primjenjuju na promptne ugovore za robu koji utječu ili postoji vjerojatnost da će utjecati na financijske instrumente kao i na financijske instrumente čija vrijednost ovisi o vrijednosti promptnih ugovora za robu, a koji utječu ili postoji vjerojatnost da će utjecati na promptne ugovore za robu, potrebno je osigurati da se ne ograničavaju aktivnosti Komisije, država članica i drugih službeno imenovanih tijela u provedbi ZPP-a i ZRP-a. Kako bi se očuvala sposobnost Komisije, država članica i drugih službeno imenovanih tijela da razvijaju i provode ZPP i ZRP, njihove aktivnosti trebale bi biti izuzete od primjene ove Uredbe u mjeri u kojoj se poduzimaju u javnom interesu i isključivo s ciljem ostvarenja tih politika. To izuzeće ne bi smjelo negativno utjecati na sveukupnu transparentnost tržišta jer su ta tijela zakonski obvezna poslovati na način koji jamči ispravno, pravedno i nediskriminirajuće objavljivanje svih cjenovno osjetljivih odluka, kretanja i podataka kao i pristup njima. Istodobno, izuzeće za javna tijela koja provode ZPP i ZRP ne bi trebalo obuhvaćati slučajeve kada ta javna tijela sudjeluju u postupcima ili transakcijama kojima se ne provode ZPP i ZRP ili kada osobe koje rade za ta tijela sudjeluju u postupcima ili transakcijama za vlastiti račun.
- (23) Ključno je obilježje trgovanja na temelju povlaštenih informacija stjecanje nepravedne prednosti na temelju povlaštenih informacija na štetu trećih osoba koje nisu svjesne tih informacija te, posljedično, narušavanje integriteta financijskih tržišta i povjerenja ulagatelja. Slijedom toga, zabrana trgovanja na temelju povlaštenih informacija trebala bi se primjenjivati kada osoba koja raspolaže povlaštenim informacijama ostvari nepravednu prednost i korist na temelju tih informacija stupajući u tržišne transakcije prema tim informacijama u kojima stječe ili otpušta, odnosno pokušava steći ili otpustiti, otkazuje ili mijenja, odnosno pokušava otkazati ili izmijeniti, nalog za stjecanje ili otpuštanje financijskih instrumenata na koje se te informacije odnose za vlastiti račun ili za račun treće osobe, izravno ili neizravno. Korištenje povlaštenih informacija može također obuhvaćati trgovanje emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama te nadmetanje na dražbama emisijskih jedinica ili drugih proizvoda na dražbi koji se na njima temelje, a koji se drže u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 1031/2010 ⁽¹⁾.
- (24) Kada pravna ili fizička osoba koja posjeduje povlaštene informacije stekne ili otpusti, odnosno pokuša steći ili otpustiti, za vlastiti račun ili za račun treće osobe, izravno ili neizravno, financijske instrumente na koje se te informacije odnose, trebala bi postojati pretpostavka da se ta osoba koristila tim informacijama. Ta pretpostavka ne dovodi u pitanje prava obrane. Pitanje je li osoba prekršila zabranu trgovanja na temelju povlaštenih informacija ili je pokušala trgovati na temelju povlaštenih informacija trebalo bi analizirati u svjetlu svrhe ove Uredbe, a to je zaštita integriteta financijskog tržišta i jačanje povjerenja ulagatelja koje se, pak, temelji na sigurnosti da će ulagatelji biti u ravnopravnom položaju i zaštićeni od zlouporabe povlaštenih informacija.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) br. 1031/2010 od 12. studenoga 2010. o rasporedu, upravljanju i drugim aspektima dražbi emisijskih jedinica stakleničkih plinova prema Direktivi 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice (SL L 302, 18.11.2010., str. 1.).

- (25) Naloge dane prije nego što osoba dođe u posjed povlaštenih informacija ne bi se trebalo smatrati trgovanjem na temelju povlaštenih informacija. Međutim, kada osoba dođe u posjed povlaštenih informacija, trebala bi postojati pretpostavka da svaka naknadna promjena koja povezuje te informacije s nalogima danima prije posjedovanja takvih informacija, uključujući otkazivanje ili izmjenu naloga, kao i pokušaj otkazivanja ili izmjene naloga, predstavlja trgovanje na temelju povlaštenih informacija. Međutim, tu bi se pretpostavku moglo odbaciti ako osoba dokaže da se pri provedbi transakcije nije koristila povlaštenim informacijama.
- (26) Korištenje povlaštenih informacija može se sastojati od stjecanja ili otpuštanja financijskog instrumenta ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, povlačenja ili izmjene naloga, ili pokušaja stjecanja ili otpuštanja financijskog instrumenta ili pokušaja povlačenja ili izmjene naloga od strane osobe koja zna, ili je trebala znati, da informacije predstavljaju povlaštene informacije. S tim u vezi, nadležna tijela trebala bi uzeti u obzir što normalna i razumna osoba zna ili je trebala znati u danim okolnostima.
- (27) Ovu Direktivu trebalo bi tumačiti na način koji je skladu s mjerama koje su države članice usvojile kako bi se zaštitili interesi imatelja prenosivih vrijednosnih papira s pravom glasa u nekom društvu (ili koji mogu imati ta prava kao posljedicu ostvarivanja prava ili konverzije) kada je društvo predmet javne ponude za preuzimanjem ili bilo kojeg drugog prijedloga za promjenu kontrole. Posebno bi se ova Uredba trebala tumačiti na način koji je u skladu sa zakonima i drugim propisima usvojenima u vezi s ponudama za preuzimanje, transakcijama spajanja i drugim transakcijama koje utječu na vlasništvo ili kontrolu društava koja reguliraju nadzorna tijela koja imenuju države članice u skladu s člankom 4. Direktive 2004/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (28) Analize i procjene koje se temelje na javno dostupnim podacima ne bi se same po sebi trebale smatrati povlaštenim informacijama, pa se stoga ni za samu činjenicu da je transakcija izvršena na osnovi analiza ili procjena ne bi trebalo smatrati da predstavlja korištenje povlaštenih informacija. Međutim, primjerice kada tržište rutinski očekuje objavljivanje ili distribuciju informacija te kada takvo objavljivanje ili distribucija doprinosi procesu oblikovanja cijena financijskih instrumenata, ili informacije sadrže mišljenja priznatog tržišnog komentatora ili institucije koja mogu utjecati na cijene povezanih financijskih instrumenata, informacije mogu predstavljati povlaštene informacije. Sudionici na tržištu moraju stoga razmotriti do koje razine informacije nisu javne i koji je mogući učinak na financijske instrumente kojima se trguje prije njihove objave ili distribucije, kako bi utvrdili bi li trgovali na temelju povlaštenih informacija.
- (29) Kako bi izbjegli nenamjerno zabranjivanje onih oblika financijske aktivnosti koji su legitimni, to jest kada nema učinka zlouporabe tržišta, potrebno je priznati određena legitimna ponašanja. To može uključivati, na primjer, priznavanje uloge održavatelja tržišta, kada djeluju u legitimnom svojstvu osiguravanja likvidnosti tržišta.
- (30) Za samu činjenicu da se održavatelji tržišta ili osobe ovlaštene da djeluju kao druge ugovorne strane ograničuju na obavljanje svojih legitimnih aktivnosti kupnje ili prodaje financijskih instrumenata ili da se osobe ovlaštene za izvršavanje naloga u ime trećih osoba s povlaštenim informacijama ograničuju na izvršavanje, povlačenje ili izmjenu naloga na dužan način, ne bi se trebalo smatrati da predstavlja korištenje takvih povlaštenih informacija. Međutim, zaštita, utvrđena u ovoj Uredbi, održavateljâ tržišta, tijela ovlaštenih da djeluju kao druge ugovorne strane ili osoba ovlaštenih da provode naloge u ime trećih osoba s povlaštenim informacijama ne odnosi se na aktivnosti koje su jasno zabranjene u okviru ove Uredbe, uključujući, na primjer, praksu trgovanja prije klijenta poznatu kao „front-running”. Kada su pravne osobe poduzele sve razumne mjere kako bi spriječile pojavu zlouporabe tržišta, ali bez obzira na to fizičke osobe koje su njihovi zaposlenici počine zlouporabu tržišta u ime te pravne osobe, za to se ne bi trebalo smatrati da predstavlja zlouporabu tržišta od strane pravne osobe. Još jedan primjer za koji se ne bi trebalo smatrati da predstavlja korištenje povlaštenih informacija jesu transakcije koje se obavljaju radi izvršavanja prethodne dospjele obaveze. Za samu činjenicu da netko ima pristup povlaštenoj informaciji koja se odnosi na neko drugo društvo i da je koristi u vezi s javnom ponudom za preuzimanje s ciljem dobivanja kontrole nad tim društvom ili prijedloga o spajanju s tim društvom ne bi se trebalo smatrati da predstavlja trgovanje na temelju povlaštenih informacija.

⁽¹⁾ Direktiva 2004/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o ponudama za preuzimanje (SL L 142, 30.4.2004., str. 12.).

- (31) S obzirom na to da stjecanje ili otpuštanje financijskih instrumenata nužno pretpostavljaju prethodnu odluku o stjecanju ili otpuštanju koju donosi osoba koja poduzima jednu ili drugu od tih radnji, za samu činjenicu takvog stjecanja ili otpuštanja ne bi se trebalo smatrati da predstavlja korištenje povlaštenih informacija. Djelovanje na temelju vlastitih planova i strategija za trgovanje ne bi se trebalo smatrati korištenjem povlaštenih informacija. No, nijedna od tih pravnih ili fizičkih osoba ne bi trebala biti zaštićena zbog svoje poslovne funkcije; one bi trebale biti zaštićene samo ako djeluju na pravilan i primjeren način, zadovoljavajući norme svoje profesije i norme ove Uredbe, odnosno integritet tržišta i zaštitu ulagatelja. Ipak bi se moglo smatrati da je došlo do kršenja ako je nadležno tijelo utvrdilo da postoji nelegitiman razlog iza tih transakcija ili naloga ili tog postupka, ili da je osoba koristila povlaštene informacije.
- (32) Istraživanja tržišta su interakcije između prodavatelja financijskih instrumenata i jednog ili više potencijalnih ulagatelja, prije objave transakcije, kako bi se ispitaio interes potencijalnih ulagatelja za moguće transakcije i njihove cijene, veličinu i strukturu. Istraživanja tržišta mogla bi uključivati inicijalnu ili sekundarnu ponudu odgovarajućih vrijednosnih papira i razlikuju se od redovnog trgovanja. Visokovrijedan su alat za ispitivanje mišljenja potencijalnih ulagatelja, poboljšavanje dijaloga s dioničarima, osiguravanje da se dogovori neometano provedu i da su mišljenja izdavatelja, postojećih dioničara i potencijalnih novih ulagatelja usklađena. Mogu biti posebno korisna kada tržištima nedostaje povjerenje ili značajna referentna vrijednost, ili ako su nepostojana. Stoga je sposobnost provođenja istraživanja tržišta važna za pravilno funkcioniranje financijskih tržišta i istraživanja tržišta ne bi se sama po sebi trebala smatrati zlouporabom tržišta.
- (33) Primjeri istraživanja tržišta uključuju situacije u kojima je prodajna strana u transakciji u pregovorima s izdavateljem po pitanju potencijalne transakcije i odlučila je ispitati interes potencijalnog ulagatelja kako bi utvrdila uvjete koji će činiti transakciju; kada izdavatelj namjerava objaviti izdavanje dužničkih vrijednosnih papira ili dodatne ponude vlasničkih vrijednosnih papira i prodajna strana u transakciji kontaktira ključne ulagatelje i dostavi im sve uvjete transakcije kako bi se mogli obvezati na sudjelovanje u transakciji; ili kada prodajna strana u transakciji želi prodati veliku količinu vrijednosnih papira u ime ulagatelja i želi ispitati mogući interes drugih potencijalnih ulagatelja za te vrijednosne papire.
- (34) Provođenje istraživanja tržišta može zahtijevati objavljivanje povlaštenih informacija potencijalnim ulagateljima. U pravilu će postojati samo potencijal financijske koristi od trgovanja na temelju povlaštenih informacija prosljeđenih istraživanjem tržišta u slučaju kada postoji tržište za financijski instrument koji je predmet istraživanja tržišta ili za povezani financijski instrument. Uzimajući u obzir raspored takvih rasprava, moguće je da povlaštene informacije budu objavljene potencijalnom ulagatelju tijekom istraživanja tržišta nakon što je financijski instrument uvršten za trgovanje na uređenom tržištu ili se s njim trgovalo na MTP-u ili OTP-u. Prije uključivanja u istraživanje tržišta, sudionik tržišta koji vrši objavljivanje trebao bi procijeniti hoće li to istraživanje tržišta uključivati objavljivanje povlaštenih informacija.
- (35) Povlaštene informacije trebale bi se smatrati legitimno objavljenima ako su objavljene u normalnom tijeku obavljanja posla, profesije ili dužnosti osobe. Kada istraživanje tržišta uključuje objavljivanje povlaštenih informacija, smatrat će se da sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje djeluje u normalnom tijeku svojeg posla, profesije ili dužnosti kada, u trenutku objavljivanja, obavješćuje i dobiva pristanak osobe kojoj se vrši objavljivanje da on može dobiti povlaštene informacije; da će biti ograničen odredbama ove Uredbe od trgovanja ili djelovanja prema tim informacijama; da razumni koraci moraju biti poduzeti kako bi se zaštitila važeća povjerljivost informacija; te da mora obavijestiti sudionika tržišta koji vrši objavljivanje o identitetima svih fizičkih i pravnih osoba kojima je informacija objavljena u okviru formiranja odgovora na istraživanje tržišta. Sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje trebao bi također poštovati obveze, koje se detaljno utvrđuju u regulatornim tehničkim standardima, po pitanju vođenja evidencije o objavljenim informacijama. Ne bi trebala postojati pretpostavka da su sudionici tržišta koji ne udovoljavaju ovoj Uredbi prilikom provođenja istraživanja tržišta nezakonito objavili povlaštene informacije, ali oni ne bi smjeli imati mogućnost korištenja izuzeća danog onima koji su poštovali takve odredbe. Pitanje jesu li prekršili zabranu nezakonitog objavljivanja povlaštenih informacija trebalo bi biti analizirano s obzirom na sve odgovarajuće odredbe ove Uredbe te bi svi sudionici tržišta koji vrše objavljivanje trebali imati obvezu pismeno zabilježiti svoju procjenu, prije uključivanja u istraživanje tržišta, hoće li istraživanje tržišta uključivati objavljivanje povlaštenih informacija.

- (36) Potencijalni ulagatelji koji su predmet istraživanja tržišta trebali bi, zauzvrat, razmotriti jesu li informacije koje su im objavljene zapravo povlaštene informacije koje bi im zabranile djelovanje na temelju njih ili daljnje objavljivanje tih informacija. Potencijalni ulagatelji ostaju podložni pravilima o trgovanju na temelju povlaštenih informacija i nezakonitom objavljivanju povlaštenih informacija, kako su utvrđena u ovoj Uredbi. Da bi pomogla potencijalnim ulagateljima u njihovim razmatranjima i s obzirom na korake koje bi trebali poduzeti kako bi izbjegli kršenje ove Uredbe, ESMA bi trebala izdati smjernice.
- (37) Uredbom (EU) br. 1031/2010 predviđena su dva usporedna sustava u vezi sa zlouporabom tržišta koja se primjenjuju na dražbe emisijskih jedinica. Međutim, kao posljedica toga da se emisijske jedinice klasificiraju kao financijski instrumenti, ova Uredba trebala bi predstavljati jedinstven skup pravila s mjerama u vezi sa zlouporabom tržišta primjenjivima na cjelokupno primarno i sekundarno tržište emisijskih jedinica. Ova bi se Uredba također trebala primjenjivati na postupke ili transakcije, uključujući ponude, u vezi s dražbama na dražbovnoj platformi koja je odobrena kao uređeno tržište emisijskih jedinica ili drugih proizvoda na dražbi koji se na njima temelje, uključujući i kada proizvodi na dražbi nisu financijski instrumenti, u skladu s Uredbom (EU) br. 1031/2010.
- (38) Ovom Uredbom trebale bi se predvidjeti mjere u vezi s manipuliranjem tržištem koje je moguće prilagoditi novim oblicima trgovanja ili novim strategijama kojima se može izvršavati zlouporaba. Kako bi se vodilo računa o tome da je trgovanje financijskim instrumentima sve automatiziranije, poželjno je da definicija manipuliranja tržištem daje primjere specifičnih strategija zlouporabe koje se mogu izvršiti bilo kojim dostupnim sredstvom trgovanja, uključujući i algoritamskim i visokofrekventnim trgovanjem. Namjera pruženih primjera nije niti da budu taksativni niti da se njima sugerira da iste strategije izvršene drugim sredstvima ne bi također imale za cilj zlouporabu tržišta.
- (39) Zabrane zlouporabe tržišta također bi trebale pokrivati one osobe koje surađuju kako bi počinile zlouporabu tržišta. Primjeri bi mogli uključivati, ali nisu ograničeni na, brokere koji osmišljavaju i preporučuju strategiju trgovanja koja kao posljedicu ima zlouporabu tržišta, osobe koje potiču osobu s povlaštenim informacijama na nezakonito objavljivanje tih informacija ili osobe koje razvijaju softver u suradnji s trgovcem u svrhu olakšavanja zlouporabe tržišta.
- (40) Kako bi se osiguralo da je odgovornost dodijeljena i pravnoj osobi i svim fizičkim osobama koje sudjeluju u donošenju odluka pravne osobe, potrebno je priznati različite nacionalne pravne mehanizme u državama članicama. Takvi mehanizmi trebali bi biti izravno povezani s metodama pripisivanja odgovornosti prema nacionalnom pravu.
- (41) Kako bi se dopunila zabrana manipuliranja tržištem, ova Uredba trebala bi sadržavati zabranu pokušaja manipuliranja tržištem. Pokušaj manipuliranja tržištem trebalo bi razlikovati od ponašanja koje će vjerojatno dovesti do manipuliranja tržištem jer su obje aktivnosti zabranjene ovom Uredbom. Takav pokušaj može uključivati situacije kada je aktivnost započeta, ali nije dovršena, na primjer zbog kvara tehnologije ili upućivanja na trgovanje koje nije provedeno. Zabrana pokušaja manipuliranja tržištem potrebna je za omogućavanje nadležnim tijelima da izriču sankcije za takve pokušaje.
- (42) Ne dovodeći u pitanje cilj ove Uredbe i njezine izravno primjenjive odredbe, osoba koja stupa u transakcije ili izda naloge za trgovanje koji se mogu smatrati da predstavljaju manipuliranje tržištem može moći tvrditi da su njezini razlozi za stupanje u te transakcije ili izdavanje naloga za trgovanje bili legitimni te da su te transakcije i nalozi za trgovanje bili u skladu s prihvaćenom praksom na dotičnom tržištu. Prihvaćenu tržišnu praksu može uspostaviti samo nadležno tijelo odgovorno za nadzor zlouporabe tržišta na dotičnom tržištu. Praksa koja je prihvaćena na određenom tržištu ne može se smatrati primjenjivom na ostala tržišta, osim ako nadležna tijela tih drugih tržišta službeno prihvate tu praksu. Za kršenje se ipak može smatrati da se dogodilo ako je nadležno tijelo utvrdilo da je postojao nelegitiman razlog iza tih transakcija ili naloga za trgovanje.
- (43) Ovom Uredbom trebalo bi također razjasniti da manipuliranje tržištem ili pokušaj manipuliranja tržištem u financijskom instrumentu može biti u obliku korištenja povezanih financijskih instrumenata kao što su izvedeni instrumenti kojima se trguje na drugom mjestu trgovanja ili izvan burze.

- (44) Mnogim financijskim instrumentima cijena se određuje s obzirom na referentne vrijednosti. Stvarno manipuliranje ili pokušaj manipuliranja referentnim vrijednostima, uključujući međubankovne ponudbene kamatne stope, može imati ozbiljan učinak na tržišno povjerenje i može kao posljedicu imati značajne gubitke za ulagatelje ili poremetiti realno gospodarstvo. Stoga su potrebne posebne odredbe u vezi s referentnim vrijednostima kako bi se očuvao integritet tržišta i kako bi se osiguralo da nadležna tijela mogu provesti jasnu zabranu manipuliranja referentnim vrijednostima. Te bi odredbe trebale pokrivati sve objavljene referentne vrijednosti, uključujući i one dostupne putem interneta bilo bez naknade ili s naknadom poput referentnih vrijednosti ugovora o razmjeni na osnovi nastanka statusa neispunjavanja obveza i indekse indeksa. Potrebno je dopuniti opću zabranu manipuliranja tržištem zabranjujući manipuliranje samom referentnom vrijednošću i prijenos lažnih ili obmanjujućih informacija, davanje lažnih ili obmanjujućih prijedloga ili bilo koju drugu radnju koja manipulira izračunom referentne vrijednosti, kada je taj izračun općenito definiran tako da uključuje primanje i procjenu svih podataka koji su povezani s izračunom te referentne vrijednosti i posebno uključuje prilagođene podatke te, uključujući metodologiju referentnih vrijednosti, je li izračun u cijelosti ili djelomično algoritamski ili se temelji na prosudbi. Ta su pravila u dodatku Uredbi (EU) br. 1227/2011 koja poduzećima koja pružaju procjene cijena ili tržišna izvješća o veleprodajnim energetskim proizvodima zabranjuje namjerno davanje lažnih informacija s učinkom obmanjivanja sudionika na tržištu koji djeluju na temelju tih procjena cijena ili tržišnih izvješća.
- (45) Kako bi se osigurali jedinstveni tržišni uvjeti u mjestima i platformama trgovanja koji podliježu ovoj Uredbi, od svake bi se osobe koja upravlja uređenim tržištima, MTP-ova i OTP-ova trebalo zahtijevati da uspostavi i održava učinkovite mjere, sustave i postupke s ciljem sprječavanja i otkrivanja praksi manipuliranja i zlouporabe tržišta.
- (46) Manipuliranje ili pokušaj manipuliranja financijskim instrumentima može se također sastojati u davanju naloga koje se ne može izvršiti. Osim toga, financijskim instrumentom može se manipulirati postupkom koji se odvija izvan mjesta trgovanja. Od osoba koje se profesionalno bave dogovaranjem ili izvršavanjem transakcija trebalo bi zahtijevati uspostavu i održavanje učinkovitih mjera, sustava i postupaka za otkrivanje i prijavljivanje sumnjivih transakcija. One bi također trebale prijavljivati sumnjive naloge i sumnjive transakcije koji se odvijaju izvan mjesta trgovanja.
- (47) Manipuliranje ili pokušaj manipuliranja financijskim instrumentima također se može sastojati u širenju lažnih ili obmanjujućih informacija. Širenje lažnih ili obmanjujućih informacija može imati znatan učinak na cijene financijskih instrumenata u relativno kratkom razdoblju. Ono može sadržavati izmišljanje očito lažnih informacija, ali također i namjerno izostavljanje materijalnih činjenica te svjesno pogrešno izvješćivanje o informacijama. Ta vrsta manipuliranja tržištem posebno šteti ulagateljima zato što uzrokuje donošenje njihovih odluka o ulaganju na temelju netočnih ili iskrivljenih informacija. Također je štetna za izdavatelje zato što smanjuje povjerenje u dostupne informacije u vezi s njima. Nedostatak povjerenja u tržište može s druge strane ugroziti sposobnost izdavatelja da izdaje nove financijske instrumente ili osigura kredit od drugih sudionika na tržištu za financiranje svojih operacija. Informacije se tržištem šire velikom brzinom. Posljedica toga je da šteta za ulagatelje i izdavatelje može trajati relativno dugo dok se ne sazna da je informacija lažna ili obmanjujuća te ju izdavatelj ili onaj tko je odgovoran za njezino širenje može ispraviti. Zato je potrebno da se širenje lažnih ili obmanjujućih informacija, uključujući glasine i lažne ili obmanjujuće vijesti, odredi kao kršenje ove Uredbe. Stoga je primjereno da se ne dopusti onima koji su aktivni na financijskim tržištima da slobodno šire informacije suprotne njihovom vlastitom mišljenju ili prosudbi, za koje znaju ili bi trebali znati da su krive ili obmanjujuće, na način kojim se šteti ulagateljima i izdavateljima.
- (48) S obzirom na povećanje korištenja internetskih stranica, blogova i društvenih medija, važno je pojasniti da bi širenje lažnih ili obmanjujućih informacija putem interneta, uključujući putem stranica društvenih mreža ili blogova kojima se ne mogu utvrditi vlasnici, trebalo, za potrebe ove Uredbe, smatrati jednakim takvom širenju putem tradicionalnijih komunikacijskih kanala.
- (49) Objavljivanje povlaštenih informacija od strane izdavatelja ključno je za izbjegavanje trgovanja na temelju povlaštenih informacija i osiguravanje da ne dođe do obmanjivanja ulagateljima. Od izdavatelja bi stoga trebalo zahtijevati da obavijeste javnost što je prije moguće o povlaštenim informacijama. Međutim, ta obveza može, u posebnim okolnostima, dovesti u pitanje legitimne interese izdavatelja. U takvim bi okolnostima odgođeno objavljivanje trebalo biti dopušteno pod uvjetom da nije vjerojatno da bi odgoda dovela do obmane javnosti i da izdavatelj može osigurati povjerljivost te informacije. Izdavatelj samo ima obvezu objaviti povlaštene informacije ako je zatražio ili mu je odobreno uvrštavanje financijskog instrumenta za trgovanje.

- (50) Za potrebe primjene zahtjeva u vezi s objavljivanjem povlaštenih informacija i odgađanjem takvog objavljivanja, kako je predviđeno u ovoj Uredbi, legitimni interesi mogu, posebno, biti povezani sa sljedećim netaksativnim okolnostima: (a) pregovori u tijeku, ili povezani elementi, kada je vjerojatno da bi na ishod ili uobičajenu strukturu tih pregovora utjecalo objavljivanje. Posebno u slučaju kada je financijska sposobnost izdavatelja u ozbiljnoj i neposrednoj opasnosti, iako nije unutar opsega primjenjivog stečajnog prava, objavljivanje informacija može se odgoditi za ograničeno razdoblje kada bi takvo objavljivanje ozbiljno ugrozilo interese postojećih i potencijalnih dioničara ugrožavajući sklapanje posebnih pregovora osmišljenih kako bi osigurali dugoročni financijski oporavak izdavatelja; (b) odluke koje je donijelo ili ugovori koje je sklopilo upravljačko tijelo izdavatelja za koje je potrebno odobrenje drugog dijela izdavatelja da bi bili valjani, kada organizacija takvog izdavatelja traži odvojenost između tih tijela, pod uvjetom da bi objavljivanje informacija prije takvog odobrenja, zajedno s istovremenom najavom da se odobrenje još čeka, ugrozilo ispravnu procjenu informacija u javnosti.
- (51) Osim toga, zahtjev objavljivanja povlaštenih informacija treba biti upućen subjektima koji sudjeluju na tržištu emisijskih jedinica. Kako bi se izbjeglo opterećivanje tržišta beskorisnim izvješćivanjem te zadržala troškovna učinkovitost predviđene mjere, čini se potrebnim ograničiti regulatorni učinak tog zahtjev samo na one sudionike u sustavu trgovanja emisijama EU-a (EU ETS) za koje se, zbog njihove veličine i djelatnosti, može opravdano očekivati da mogu značajno utjecati na cijenu emisijskih jedinica, proizvoda na dražbi koji se na njima temelje ili povezanih izvedenih financijskih instrumenata i za nadmetanje na dražbama u skladu s Uredbom (EU) br. 1031/2010. Komisija bi delegiranim aktom trebala donijeti mjere kojima se utvrđuje najniža vrijednost za potrebe primjene tog izuzeća. Informacije koje se objavljuju trebale bi se odnositi na fizičko poslovanje subjekta koji ih objavljuje, a ne na planove ili strategije trgovanja emisijskim jedinicama, proizvodima na dražbi koji se na njima temelje, ili povezanim izvedenim financijskim instrumentima. Kada sudionici na tržištu emisijskih jedinica već postupaju u skladu s ekvivalentnim zahtjevima objavljivanja povlaštenih informacija, a posebno u skladu s Uredbom (EU) br. 1227/2011, obveza objavljivanja povlaštenih informacija o emisijskim jedinicama ne bi smjela prouzročiti udvostručavanje obveznih objavljivanja u suštini istog sadržaja. Kada je riječ o subjektima koji sudjeluju na tržištu emisijskih jedinica čije su ukupne emisije ili nazivna ulazna toplinska snaga na razini ili ispod utvrđene minimalne vrijednosti, informacije o njihovom fizičkom poslovanju ne smatraju se bitnima za potrebe objavljivanja pa bi stoga također trebalo smatrati da te informacije ne utječu značajno na cijenu emisijskih jedinica, proizvoda na dražbi koji se na njima temelje ili povezanih izvedenih financijskih instrumenata. Međutim, na te subjekte koji sudjeluju na tržištu emisijskih jedinica trebala bi se primjenjivati zabrana trgovanja na temelju svih drugih informacija kojima imaju pristup, a koje se smatraju povlaštenim informacijama.
- (52) Da bi se zaštitio javni interes, očuvala stabilnost financijskog sustava i, na primjer, izbjeglo da se krize likvidnosti u financijskim institucijama pretvore u krize solventnosti zbog naglog povlačenja sredstava, može biti primjereno dopustiti, u iznimnim okolnostima, odgodu objavljivanja povlaštenih informacija za kreditne institucije ili financijske institucije. To se posebno može primijeniti na informacije koje se odnose na privremene probleme s likvidnošću kada trebaju primiti posudbu središnje banke, uključujući likvidnosnu pomoć u izvanrednim situacijama od središnje banke, gdje bi objavljivanje informacija imalo sistemski učinak. Ta odgoda trebala bi biti uvjetovana time da izdavatelj dobije pristanak odgovarajućeg nadležnog tijela i da je jasno da širi javni i gospodarski interes za odgađanje objavljivanja nadilazi interes tržišta za dobivanje informacija koje su predmet odgode.
- (53) U pogledu financijskih institucija, posebno kada primaju zajmove središnje banke, uključujući i hitnu pomoć za probleme s likvidnošću, procjenu je li informacija od systemske važnosti i je li odgoda objavljivanja od javnog interesa trebalo bi donijeti nadležno tijelo, prema potrebi nakon savjetovanja s nacionalnom središnjom bankom, makrobonitetnim tijelom ili bilo kojim drugim odgovarajućim nacionalnim tijelom.
- (54) Korištenje ili pokušaj korištenja povlaštenih informacija kako bi se trgovalo za vlastiti račun ili za račun treće osobe trebalo bi biti jasno zabranjeno. Korištenje povlaštenih informacija može također obuhvaćati trgovanje emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama te nadmetanje na dražbama emisijskih jedinica ili drugih proizvoda na dražbi koji se na njima temelje, a koji se održavaju u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 1031/2010, od strane osoba koje znaju, ili koje bi trebale znati, da informacije koje imaju predstavljaju povlaštene informacije. Informacije o vlastitim planovima i strategijama trgovanja sudionika na tržištu ne bi se trebale smatrati povlaštenim informacijama, iako bi informacije o planovima i strategijama trgovanja treće osobe mogle predstavljati povlaštene informacije.

- (55) Zahtjev objavljivanja povlaštenih informacija može biti opterećenje za mala i srednja poduzeća, kako su definirana u Direktivi 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, čiji su financijski instrumenti izvršeni za trgovanje na rastućim tržištima MSP-ova, uzimajući u obzir troškove praćenja informacija u njihovom posjedu i traženja pravnih savjeta o tome trebaju li i kada informacije biti objavljene. Bez obzira na to, promptno objavljivanje povlaštenih informacija ključno je za osiguravanje povjerenja ulagatelja u te izdavatelje. Zato bi ESMA trebala moći izdavati smjernice kojima se izdavateljima pomaže u pridržavanju obveze objavljivanja povlaštenih informacija bez ugrožavanja zaštite ulagatelja.
- (56) Popisi upućenih osoba važan su alat za regulatore prilikom istrage o mogućoj zlouporabi tržišta, ali nacionalne razlike povezane s podacima koje treba uključiti na te popise nameću nepotrebna administrativna opterećenja izdavateljima. Rubrike za popise upućenih osoba trebale bi stoga biti jedinstvene kako bi se smanjili navedeni troškovi. Važno je da se osobe uključene u popise upućenih osoba obavijesti o toj činjenici i njezinim mogućim posljedicama prema ovoj Uredbi i Direktivi 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. Zahtjev da se održavaju i stalno ažuriraju popisi upućenih osoba posebno nameću administrativna opterećenja izdavateljima na rastućim tržištima MSP-ova. Budući da su nadležna tijela u mogućnosti izvršavati učinkovit nadzor nad zlouporabom tržišta bez stalne dostupnosti navedenih popisa za te izdavatelje, ona bi trebala biti izuzeta iz ove obveze kako bi se smanjili administrativni troškovi nametnuti ovom Uredbom. Međutim, takvi izdavatelji trebali bi na zahtjev nadležnim tijelima dati popis upućenih osoba.
- (57) Uspostavljanje, od strane izdavatelja ili bilo koje osobe koja djeluje u njihovo ime ili za njihov račun, popisa osoba koje rade za njih na temelju ugovora o radu ili na drugi način i koje imaju pristup povlaštenim informacijama koje se izravno ili neizravno odnose na izdavatelja, važna je mjera zaštite integriteta tržišta. Na temelju takvih popisa izdavatelji ili te osobe mogu kontrolirati tok povlaštenih informacija i na taj način upravljati svojim obvezama čuvanja poslovne tajne. Nadalje, takvi popisi također mogu predstavljati koristan alat za nadležna tijela kako bi se identificirale sve osobe koje imaju pristup povlaštenim informacijama i datum na koji su dobile pristup. Pristup povlaštenim informacijama koje se izravno ili neizravno odnose na izdavatelja od strane osoba koje se nalaze na takvom popisu ne dovodi u pitanje zabrane utvrđene u ovoj Uredbi.
- (58) Veća transparentnost transakcija koje vrše osobe koje na razini izdavatelja obavljaju rukovoditeljske dužnosti, te prema potrebi osobe koje su s njima usko povezane, predstavlja preventivnu mjeru protiv zlouporabe tržišta, posebno trgovanja na temelju povlaštenih informacija. Objavljivanje barem pojedinačnih takvih transakcija također može biti izuzetno vrijedan izvor informacija ulagatelja. Potrebno je razjasniti da obveza objavljivanja transakcija tih rukovoditelja također uključuje zalaganje ili pozajmljivanje financijskih instrumenata, s obzirom na to da zalaganje dionica može imati materijalni i potencijalno destabilizirajući učinak na društvo u slučaju iznenadnog, nepredviđenog otpuštanja. Bez objavljivanja, tržište ne bi znalo da postoji povećana mogućnost, na primjer, značajne buduće promjene u vlasništvu dionica; povećanja ponude dionica na tržištu ili gubitka prava glasa u tom društvu. Iz tog razloga, obavijest prema ovoj Uredbi traži se kada je proveden zalog vrijednosnih papira kao dio šire transakcije u kojoj rukovoditelj zalaže vrijednosne papire kao osiguranje kako bi dobio kredit od treće osobe. Uz to, potpuna i odgovarajuća tržišna transparentnost preduvjet je za povjerenje sudionika na tržištu te, posebno, povjerenja dioničara društva. Također je potrebno razjasniti da obveza objavljivanja transakcija tih rukovoditelja uključuje i transakcije koje obavljaju druge osobe korištenjem diskrecijskog prava za rukovoditelja. Kako bi se osigurala primjerena ravnoteža između razine transparentnosti i broja izvješća koja se šalju nadležnim tijelima i javnosti, u ovoj Uredbi trebalo bi uspostaviti pragove ispod kojih se o transakcijama ne treba obavješćivati.
- (59) Obavješćivanje o transakcijama koje su provele osobe koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti za svoj račun, ili osoba koja je s njima usko povezana, nije samo vrijedna informacija za sudionike na tržištu, već također predstavlja dodatno sredstvo kojim nadležna tijela mogu nadzirati tržišta. Obveza obavješćivanja o transakcijama ne dovodi u pitanje zabrane utvrđene u ovoj Uredbi.
- (60) Obavješćivanje o transakcijama trebalo bi biti u skladu s pravilima o prijenosu osobnih podataka utvrđenima u Direktivi 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (vidjeti str. 349 ovog Službenog lista).

⁽²⁾ Direktiva 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta (Direktiva o zlouporabi tržišta) (vidjeti str. 179 ovog Službenog lista).

⁽³⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

- (61) Osobama koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti trebalo bi zabraniti trgovanje prije objave financijskog izvještaja za razdoblje tijekom godine ili izvještaja na kraju godine koje je predmetni izdavatelj dužan objaviti prema pravilima mjesta trgovanja gdje su dionice izdavatelja uvrštene za trgovanje ili prema nacionalnom pravu, osim ako postoje posebne i ograničene okolnosti koje bi opravdale dozvolu od strane izdavatelja kojom se osobi koja obavlja rukovoditeljske dužnosti dopušta trgovanje. Međutim, sve takve dozvole od strane izdavatelja ne dovode u pitanje zabrane utvrđene u ovoj Uredbi.
- (62) Skup učinkovitih alata i ovlasti i resursa nadležnih tijela svake države članice jamči učinkovitost nadzora. Sukladno s tim, ova Uredba posebno predviđa minimalni skup nadzornih i istražnih ovlasti koje bi trebalo povjeriti nadležnim tijelima država članica u skladu s nacionalnim pravom. Te bi ovlasti trebalo izvršavati, kada nacionalno pravo to traži, primjenom na nadležna pravosudna tijela. Prilikom izvršavanja svojih ovlasti prema ovoj Uredbi nadležna tijela trebala bi djelovati objektivno i nepristrano te bi trebala ostati nezavisna u donošenju svojih odluka.
- (63) Sudionici na tržištu i svi gospodarski subjekti također bi trebali doprinijeti integritetu tržišta. U tom smislu, imenovanje samo jednog nadležnog tijela za zlouporabu tržišta ne bi trebalo isključivati suradnju sa sudionicima na tržištu ili delegiranje zadaća u okviru odgovornosti nadležnog tijela poduzećima na tržištu radi jamčenja učinkovitog nadzora usklađenosti s odredbama u ovoj Uredbi. Kada osobe koje proizvode ili šire preporuke za ulaganje ili druge informacije kojima se preporuča ili sugerira strategija ulaganja za jedan ili više financijskih instrumenata također trguju za vlastiti račun takvim instrumentima, nadležna tijela trebala bi, između ostalog, moći tražiti ili zahtijevati od takvih osoba sve informacije potrebne kako bi se utvrdilo jesu li preporuke koje je proizvela ili proširila ta osoba u skladu s ovom Uredbom.
- (64) Za potrebe otkrivanja slučajeva trgovanja na temelju povlaštenih informacija i manipuliranja tržištem, potrebno je nadležnim tijelima osigurati, u skladu s nacionalnim pravom, mogućnost pristupa prostorijama fizičkih i pravnih osoba radi zapljenjivanja dokumenata. Pristup takvim prostorijama potreban je kada postoji opravdana sumnja da postoje dokumenti i ostali podaci povezani s predmetom istrage i da mogu biti značajni za dokazivanje trgovanja na temelju povlaštenih informacija ili zlouporabe tržišta. Uz to, pristup takvim prostorijama potreban je kada osoba kojoj je zahtjev za informacije prethodno već poslan ne postupi u skladu s njim, potpuno ili djelomično, ili kada postoje opravdani razlozi za to da se smatra da, ako bi zahtjev i bio poslan, ne bi se postupilo u skladu s njim ili bi dokumenti ili informacije na koje se zahtjev za informacije odnosi bili uklonjeni, promijenjeni ili uništeni. Ako je potrebno prethodno odobrenje pravosudnog tijela dotične države članice, u skladu s nacionalnim pravom, do pristupa prostorijama trebalo bi doći tek nakon dobivanja takvog prethodnog pravosudnog odobrenja.
- (65) Postojeći zapisi telefonskih razgovora i prijenosa podataka investicijskih društava, kreditnih institucija i financijskih institucija koji provode i dokumentiraju provedbu transakcija te postojeći telefonski zapisi i zapisi prijenosa podataka telekomunikacijskih operatora predstavljaju ključni, a ponekad i jedini dokaz kojim se može otkriti i dokazati postojanje trgovanja na temelju povlaštenih informacija i manipuliranja tržištem. Pomoću telefonskih zapisa i zapisa prijenosa podataka može se utvrditi identitet osoba odgovornih za širenje lažnih ili obmanjujućih informacija ili postojanje kontakta između osoba u određenom trenutku i veze između dviju ili više osoba. Nadležna tijela stoga bi trebala moći zatražiti postojeće zapise telefonskih razgovora, elektroničke komunikacije i zapise prijenosa podataka koje posjeduje investicijsko društvo, kreditna institucija ili financijska institucija u skladu s Direktivom 2014/65/EU. Pristup zapisima podataka i telefonskih razgovora potreban je radi prikupljanja dokaza i istraživanja tragova o mogućem trgovanju na temelju povlaštenih informacija i manipuliranju tržištem te stoga i za otkrivanje i izricanje sankcija za zlouporabu tržišta. Kako bi se osigurali jednaki uvjeti u Uniji u vezi s pristupom telefonskim zapisima i postojećim zapisima prijenosa podataka koje posjeduje telekomunikacijski operator ili postojećim zapisima telefonskih razgovora i prijenosa podataka koje posjeduje investicijsko društvo, kreditna institucija ili financijska institucija, nadležna tijela trebala bi, u skladu s nacionalnim pravom, moći zahtijevati postojeće telefonske zapise i zapise prijenosa podataka koje posjeduje telekomunikacijski operator u mjeri u kojoj je dopušteno nacionalnim pravom te postojeće zapise telefonskih razgovora kao i prijenosa podataka koje posjeduje investicijsko društvo, u slučajevima kada postoji opravdana sumnja da takvi zapisi povezani s predmetom nadzora ili istrage mogu biti značajni za dokazivanje trgovanja na temelju povlaštenih informacija ili manipuliranja tržištem kojima se krši ova Uredba. Pristup telefonskim zapisima i zapisima prijenosa podataka koje posjeduje telekomunikacijski operator ne uključuje pristup sadržaju glasovne komunikacije telefonom.

- (66) Iako ova Uredba utvrđuje minimalni skup ovlasti koje bi nadležna tijela trebala imati, te ovlasti trebaju se izvršavati unutar cjelovitog sustava nacionalnog prava koji jamči poštovanje temeljnih prava, uključujući pravo na privatnost. Za provedbu tih ovlasti, koje mogu dovesti do ozbiljnog uplitanja u pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, doma i komuniciranja, države članice trebale bi raspolagati primjerenom i učinkovitom zaštitom protiv svake zlouporabe, kao što je, prema potrebi, zahtjev pribavljanja prethodnog ovlaštenja pravosudnih tijela predmetne države članice. Države članice trebale bi dopustiti mogućnost da nadležna tijela izvršavaju takve zadiruće ovlasti u mjeri u kojoj je to potrebno za pravilnu istragu ozbiljnih slučajeva kada nema jednakih sredstava za učinkovito postizanje istog rezultata.
- (67) S obzirom na to da se zlouporaba tržišta može odvijati u više država i na više tržišta, u svim osim u iznimnim okolnostima od nadležnih tijela trebalo bi zahtijevati da surađuju i razmjenjuju informacije s drugim nadležnim i regulatornim tijelima i ESMA-om, posebno u vezi s aktivnostima istrage. Kada je nadležno tijelo uvjeren da se zlouporaba tržišta odvija ili se odvijala u drugoj državi članici ili utječe na financijske instrumente kojima se trguje u drugoj državi članici, ono bi trebalo o toj činjenici obavijestiti nadležno tijelo i ESMA-u. U slučajevima zlouporabe tržišta s prekograničnim učinkom ESMA-i bi trebalo omogućiti da koordinira istragu ako to od nje zatraži jedno od uključenih nadležnih tijela.
- (68) Potrebno je da nadležna tijela imaju alate potrebne za učinkoviti nadzor knjige naloga koja se odnosi na prekogranično trgovanje. U skladu s Direktivom 2014/65/EU, nadležna tijela mogu tražiti i dobiti podatke od drugih nadležnih tijela po pitanju knjige naloga kako bi im pomogla u praćenju i otkrivanju manipuliranja tržištem na prekograničnoj osnovi.
- (69) Kako bi se osigurala razmjena informacija i suradnja s tijelima trećih zemalja u vezi s učinkovitom provedbom ove Uredbe, nadležna tijela trebala bi sklopiti sporazume o suradnji s odgovarajućim tijelima u trećim zemljama. Svi prijenosi osobnih podataka izvršeni na temelju tih sporazuma trebali bi biti u skladu s Direktivom 95/46/EZ i Uredbom (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (70) Dobar okvir za nadzor i poslovanje u financijskom sektoru trebao bi se oslanjati na jake sustave nadzora, istrage i sankcioniranja. Zbog toga bi nadzorna tijela trebala raspolagati dovoljnim ovlastima za djelovanje te bi se trebala moći osloniti na jednakovrijedne, snažne i odvraćajuće sustave sankcioniranja svih financijskih povreda, a sankcije bi se trebale djelotvorno izvršavati. Međutim, De Larosièreaova skupina smatrala je da nijedan od tih elemenata nije trenutano u primjeni. Preispitivanje postojećih ovlasti za izricanje sankcija i njihove praktične primjene s ciljem promicanja usklađenosti sankcija u cijelom rasponu nadzornih aktivnosti izvršeno je u Komunikaciji Komisije od 8. prosinca 2010. o jačanju sustava sankcioniranja u financijskom sektoru.
- (71) Stoga bi trebalo predvidjeti niz administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera kako bi se osigurao jedinstveni pristup u državama članicama i ojačao njihov odvraćajući učinak. Mogućnost zabrane obnašanja rukovoditeljskih funkcija unutar investicijskih društava trebala bi biti dostupna nadležnim tijelima. Sankcije koje se izriču u konkretnim slučajevima trebalo bi utvrditi uzimajući u obzir prema potrebi čimbenike poput povrata identificirane financijske koristi, ozbiljnosti i trajanja kršenja, otežavajućih ili olakšavajućih čimbenika, potrebe da novčane kazne ostvare odvraćajući učinak te bi, prema potrebi, trebalo omogućiti smanjenje novčanih kazni u slučaju suradnje s nadležnim tijelom. Posebno bi stvaran iznos administrativnih novčanih kazni koji se izriče u konkretnom slučaju mogao dosegnuti maksimalnu razinu predviđenu u ovoj Uredbi, ili višu razinu predviđenu u nacionalnom pravu, za jako ozbiljna kršenja, dok se novčane kazne značajno manje od maksimalne razine mogu primjenjivati na manja kršenja ili u slučaju nagodbe. Ovom se Uredbom ne ograničava mogućnost država članica da predvide više administrativne sankcije ili druge administrativne mjere.
- (72) Iako ništa na sprečava države članice da utvrđuju pravila o administrativnim kao i kaznenopravnim sankcijama za ista kršenja, od njih ne bi trebalo zahtijevati da utvrđuju pravila o administrativnim sankcijama za kršenja ove Uredbe koja već podliježu nacionalnom kaznenom pravu najkasnije do 3. srpnja 2016. U skladu s nacionalnim pravom, države članice nisu obvezne izricati i administrativne i kaznenopravne sankcije za isto kršenje, ali mogu to

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

učiniti ako njihovo nacionalno pravo to dopušta. Međutim, održavanje kaznenopravnih sankcija umjesto administrativnih sankcija za kršenja ove Uredbe ili Direktive 2014/57/EU ne bi smjelo smanjiti ili drukčije utjecati na sposobnost nadležnih tijela da surađuju te pristupaju i razmjenjuju informacije na pravodoban način s nadležnim tijelima u drugim državama članicama za potrebe ove Uredbe, uključujući i nakon upućivanja relevantnih kršenja nadležnim pravosudnim tijelima radi kaznenog progona.

- (73) Kako bi se osiguralo da odluke koje su donijela nadležna tijela imaju odvratajući učinak na najširu javnost, one bi se u pravilu trebale objavljivati. Objavljivanje odluka također je važan alat nadležnim tijelima za obavješćivanje sudionika na tržištu o tome kakvo se ponašanje smatra kršenjem ove Uredbe i za promicanje dobrog ponašanja među sudionicima na tržištu. Ako takvo objavljivanje uzrokuje nerazmjernu štetu uključenim osobama ili ugrožava stabilnost financijskih tržišta ili istrage u tijeku, nadležno tijelo trebalo bi objaviti administrativne sankcije i druge administrativne mjere na anonimnoj osnovi u skladu s nacionalnim pravom ili odgoditi objavljivanje. Nadležna tijela trebala bi imati mogućnost neobjavljivanja sankcija i drugih administrativnih mjera u slučaju kada se anonimno ili odgođeno objavljivanje smatra nedovoljnim da bi se osiguralo da stabilnost financijskog tržišta neće biti ugrožena. Nadležna tijela također ne bi trebala biti obvezna objaviti mjere koje se smatra blažima po prirodi te čije bi objavljivanje bilo nerazmjerno.
- (74) Zviždači mogu upozoriti nadležna tijela na nove informacije, čime im pomažu u otkrivanju i izricanju sankcija u slučajevima trgovanja na temelju povlaštenih informacija i manipuliranja tržištem. Međutim, zviždači mogu biti obeshrabreni zbog straha od osвете ili nedostatka poticaja. Prijavljivanje kršenja ove Uredbe potrebno je kako bi se osiguralo da nadležna tijela mogu otkriti i izreći sankcije za zloupotrebu tržišta. Mjere povezane sa zviždačima potrebne su kako bi se olakšalo otkrivanje zlouporabe tržišta i osigurala zaštita i poštovanje prava zviždača i okrivljenika. Ovom bi se Uredbom stoga trebalo osigurati postojanje prikladnih mjera kojima se zviždačima omogućuje prijavljivanje mogućih kršenja ove Uredbe nadležnim tijelima te ih se štiti od osвете. Državama članicama trebalo bi biti dopušteno predvidjeti financijske poticaje osobama koje nude relevantne informacije o mogućim kršenjima ove Uredbe. Međutim, zviždači bi trebali imati pravo na financijske poticaje samo u slučajevima u kojima obznanjaju nove informacije o kojima već nisu zakonski obvezni obavijestiti i u kojima te informacije rezultiraju sankcijom za kršenje ove Uredbe. Države članice također bi trebale osigurati da sustavi u vezi sa zviždačima koje one provode sadrže mehanizme koji pružaju odgovarajuću zaštitu okrivljenika, posebno u pogledu prava na zaštitu njegovih osobnih podataka i postupaka kojima se osigurava pravo okrivljenika na obranu i da bude saslušan prije donošenja odluke koja se na njega odnosi te pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom protiv odluke koja se na njega odnosi.
- (75) S obzirom na to da su države članice donijele propise kojima se provodi Direktiva 2003/6/EZ i s obzirom na to da bi delegirane akte, regulatorne tehničke standarde i provedbene tehničke standarde predviđene u ovoj Uredbi trebalo donijeti prije nego što se okvir koji će se uvesti može uspješno primijeniti, potrebno je odgoditi primjenu materijalnih odredbi ove Uredbe za dostatno razdoblje.
- (76) Kako bi se olakšao neometani prijelaz do početka primjene ove Uredbe, tržišne prakse koje su postojale prije stupanja na snagu ove Uredbe i koje su prihvatila nadležna tijela u skladu s Uredbom Komisije (EZ) br. 2273/2003⁽¹⁾ za potrebe primjene članka 1. točke 2. podtočke (a) Direktive 2003/6/EZ mogu se nastaviti primjenjivati, pod uvjetom da se o njima obavijesti ESMA-u u propisanom roku, sve dok nadležno tijelo ne donese odluku u vezi s nastavkom te prakse u skladu s ovom Uredbom.
- (77) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela priznata u Povelji Europske unije o temeljnim pravima (Povelja). Sukladno s tim, ovu Uredbu trebalo bi tumačiti i primjenjivati u skladu s tim pravima i načelima. Posebno, kada ova Uredba upućuje na pravila koja uređuju slobodu tiska i slobodu izražavanja u drugim medijima te pravila ili kodekse kojima se uređuje novinarska struka, trebalo bi voditi računa o tim slobodama kako su zajamčene u Uniji i u državama članicama i kako su priznate u skladu s člankom 11. Povelje te drugim relevantnim odredbama.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 2273/2003 od 22. prosinca 2003. o provedbi Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu izuzeća za programe otkupa i stabilizacije financijskih instrumenata (SL L 336, 23.12.2003., str. 33.).

- (78) Kako bi se povećala transparentnost i bolje dokumentiralo funkcioniranje sustava sankcija, nadležna tijela trebala bi pružati anonimizirane i zbirne podatke ESMA-i na godišnjoj osnovi. Ti bi podaci trebali sadržavati broj istraga koje su otvorene, broj onih koje su u tijeku i broj onih koje su zatvorene tijekom relevantnog razdoblja.
- (79) Direktivom 95/46/EZ i Uredbom (EZ) br. 45/2001 uređuje se obrada osobnih podataka koju provodi ESMA u okviru ove Uredbe i pod nadzorom nadležnih tijela država članica, posebno javnih nezavisnih tijela koja imenuju države članice. Svaka razmjena ili prijenos informacija od strane nadležnih tijela trebala bi biti u skladu s pravilima prijenosa osobnih podataka kako je utvrđeno u Direktivi 95/46/EZ. Svaka razmjena ili prijenos informacija od strane ESMA-e trebala bi biti u skladu s pravilima prijenosa osobnih podataka kako je utvrđeno u Uredbi (EZ) br. 45/2001.
- (80) Ovom Uredbom, kao i delegiranim aktima, provedbenim aktima, regulatornim tehničkim standardima, provedbenim tehničkim standardima i smjernicama usvojenima u skladu s njom ne dovodi se u pitanje primjena pravila Unije o tržišnom natjecanju.
- (81) Kako bi se precizirali zahtjevi utvrđeni u ovoj Uredbi, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a s obzirom na izuzeće iz područja primjene ove Uredbe određenih javnih tijela i središnjih banaka trećih zemalja i određenih imenovanih javnih tijela trećih zemalja koja imaju vezani sporazum s Unijom u smislu članka 25. Direktive 2003/87/EZ; pokazatelje manipulativnih postupaka navedene u Prilogu I. ovoj Uredbi; pragove za određivanje primjene obveze objavljivanja za sudionike na tržištu emisijskih jedinica; okolnosti pod kojima je trgovanje za vrijeme razdoblja zabrane trgovanja dopušteno; i vrste određenih transakcija obavljenih od strane osoba koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti ili osoba koje su s njima blisko povezane, a koje bi uzrokovale zahtjev obavješćivanja. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na razini stručnjaka. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.
- (82) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe u vezi s postupcima za prijavljivanje kršenja ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiju kako bi se utvrdili ti postupci, uključujući i načine postupanja po prijavama te mjere za zaštitu osoba koje rade na temelju ugovora o radu i mjere za zaštitu osobnih podataka. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (83) Tehničkim standardima u financijskim uslugama trebalo bi osigurati jedinstvene uvjete u cijeloj Uniji za pitanja obuhvaćena ovom Uredbom. Bilo bi učinkovito i primjereno da se ESMA-i, kao visokospecijaliziranom stručnom tijelu, povjeri izrada nacrt regulatornih tehničkih standarda i nacrt provedbenih tehničkih standarda koji ne bi uključivali političke odluke, a koje bi se potom podnijelo Komisiji.
- (84) Komisija bi trebala biti ovlaštena donijeti, delegiranim aktima u skladu s člankom 290. UFEU-a i u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, nacrt regulatornih tehničkih standarda koje je utvrdila ESMA kako bi utvrdila sadržaj obavijesti koje će morati upućivati operateri uređenih tržišta, MTF-ova i OTP-ova u vezi s financijskim instrumentima koji su uvršteni za trgovanje, kojima se trgovalo ili za koje je podnesen zahtjev za uvrštavanje za trgovanje u njihovom mjestu trgovanja; način i uvjete sastavljanja, objavljivanja i vođenja popisa tih instrumenata od strane ESMA-a; uvjete koje moraju ispuniti programi otkupa i stabilizacijske mjere, uključujući i uvjete trgovanja, ograničenja vremena i volumena, obveze objavljivanja i prijavljivanja te uvjete stabilizacije vezane uz cijenu; u vezi s postupcima i načinima postupanja, sustave za mjesta

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

trgovanja kojima je cilj spriječiti i otkriti zlouporabu tržišta te sustave i predloške koje će koristiti osobe za otkrivanje i obavješćivanje o sumnjivim nalozima i transakcijama; odgovarajuće načine postupanja, postupke i zahtjeve vođenja evidencije u postupku istraživanja tržišta; te u vezi s tehničkim mjerama za kategorije osoba za objektivno predstavljanje informacija kojima se preporuča strategija ulaganja te za objavljivanje posebnih interesa ili indikacija sukoba interesa. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na razini stručnjaka.

- (85) Komisija bi također trebala biti ovlaštena donijeti provedbene tehničke standarde putem provedbenih akata u skladu s člankom 291. UFEU-a i u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1093/2010. ESMA-i bi trebalo povjeriti izradu provedbenih tehničkih standarda koji se podnose Komisiji u vezi s objavljivanjem povlaštenih informacija, obrascima popisa upućenih osoba te obrascima i postupcima za suradnju i razmjenu informacija nadležnih tijela među sobom i s ESMA-om.
- (86) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, to jest sprječavanje zlouporabe tržišta u obliku trgovanja na temelju povlaštenih informacija, nezakonitog objavljivanja povlaštenih informacija i manipuliranja tržištem, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog svojeg opsega i učinaka on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (87) S obzirom na to da odredbe Direktive 2003/6/EZ više nisu relevantne niti dostatne, tu Direktivu trebalo bi staviti izvan snage od 3. srpnja 2016. Zahtjevi i zabrane iz ove Uredbe strogo su povezani s onima iz Direktive 2014/65/EU te bi stoga trebali stupiti na snagu na datum stupanja na snagu navedene Direktive.
- (88) U svrhu ispravne primjene ove Uredbe potrebno je da države članice poduzmu sve potrebne mjere kako bi osigurale da njihovo nacionalno pravo do 3. srpnja 2016. bude usklađeno s odredbama ove Uredbe koje se tiču nadležnih tijela i njihovih ovlasti, administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera, prijavljivanja kršenja i objavljivanja odluka.
- (89) Europski nadzornik za zaštitu podataka dostavio je mišljenje 10. veljače 2012. ⁽¹⁾,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE 1.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom uspostavlja zajednički regulatorni okvir za trgovanje na temelju povlaštenih informacija, nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija i manipuliranje tržištem (zlouporaba tržišta) kao i mjere za sprečavanje zlouporabe tržišta kako bi se osigurao integritet financijskih tržišta unutar Unije te povećala zaštita ulagatelja i povjerenje u ta tržišta.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na sljedeće:

- (a) financijske instrumente koji su uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu ili za koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje na uređenom tržištu;

⁽¹⁾ SL C 177, 20.6.2012., str. 1.

- (b) financijske instrumente kojima se trguje na MTP-u, koji su uvršteni za trgovanje na MTP-u ili za koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje na MTP-u;
- (c) financijske instrumente kojima se trguje na OTP-u;
- (d) financijske instrumente koji nisu obuhvaćeni točkom (a), (b) ili (c), a čija cijena ili vrijednost ovisi o cijeni ili vrijednosti ili utječe na cijenu ili vrijednost financijskog instrumenta iz tih točaka, uključujući, ali ne ograničavajući se na, ugovore o razmjeni na osnovi nastanka statusa neispunjenja obveza i ugovore o razlici.

Ova se Uredba također primjenjuje na postupke ili transakcije, uključujući ponude, povezane s dražbama na dražbovnoj platformi koja je odobrena kao uređeno tržište emisijskih jedinica ili drugih proizvoda na dražbi koji se na njima temelje, uključujući i kada proizvodi na dražbi nisu financijski instrumenti, u skladu s Uredbom (EU) br. 1031/2010. Ne dovodeći u pitanje posebne odredbe u vezi s ponudama podnesenima na dražbi, svi zahtjevi i sve zabrane iz ove Uredbe koje se odnose na naloge za trgovanje odnose se i na te ponude.

2. Članci 12. i 15. također se primjenjuju na:

- (a) promptne ugovore za robu koji nisu veleprodajni energetski proizvodi kada transakcija, nalog ili postupak ima ili će vjerojatno imati ili mu je namjera imati učinak na cijenu ili vrijednost financijskog instrumenta iz stavka 1.;
- (b) vrste financijskih instrumenata, uključujući izvedene ugovore ili izvedene instrumente za prijenos kreditnog rizika, kada transakcija, nalog, ponuda ili postupak ima ili će vjerojatno imati učinak na cijenu ili vrijednost promptnog ugovora za robu kada cijena ili vrijednost ovisi o cijeni ili vrijednosti tih financijskih instrumenata; i
- (c) postupke u vezi s referentnim vrijednostima.

3. Ova se Uredba primjenjuje na sve transakcije, naloge ili postupke u vezi s bilo kojim financijskim instrumentom iz stavaka 1. i 2. bez obzira na to odvija li se takva transakcija, nalog ili postupak na mjestu trgovanja ili ne.

4. Zabrane i zahtjevi iz ove Uredbe primjenjuju se na radnje i propuste, u Uniji i u trećoj zemlji, u vezi s instrumentima iz stavaka 1. i 2.

Članak 3.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „financijski instrument” znači financijski instrument prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 15. Direktive 2014/65/EU;
2. „investicijsko društvo” znači investicijsko društvo prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 1. Direktive 2014/65/EU;
3. „kreditna institucija” znači kreditna institucija prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
4. „financijska institucija” znači financijska institucija prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 26. Uredbe (EU) br. 575/2013;
5. „tržišni operater” znači tržišni operater prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 18. Direktive 2014/65/EU;
6. „uređeno tržište” znači uređeno tržište prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 21. Direktive 2014/65/EU;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL, L 176, 27.6.2013., str. 1.).

7. „multilateralna trgovinska platforma” ili „MTP” znači multilateralni sustav prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 22. Direktive 2014/65/EU;
8. „organizirana trgovinska platforma” ili „OTP” znači sustav ili platforma u Uniji prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 23. Direktive 2014/65/EU;
9. „prihvaćena tržišna praksa” znači posebna tržišna praksa koju je prihvatilo nadležno tijelo u skladu s člankom 13.;
10. „mjesto trgovanja” znači mjesto trgovanja prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 24. Direktive 2014/65/EU;
11. „rastuće tržište MSP-ova” znači rastuće tržište MSP-ova prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 12. Direktive 2014/65/EU;
12. „nadležno tijelo” znači tijelo imenovano u skladu s člankom 22., ako nije drukčije određeno u ovoj Uredbi;
13. „osoba” znači svaka fizička ili pravna osoba;
14. „roba” znači roba prema definiciji iz članka 2. točke 1. Uredbe Komisije (EZ) br. 1287/2006 ⁽¹⁾;
15. „promptni ugovor za robu” znači ugovor za opskrbu robom kojom se trguje na promptnom tržištu, a koja se dostavlja promptno nakon što je transakcija namirena, i ugovor o opskrbi robom koji nije financijski instrument, uključujući terminski ugovor koji se namiruje fizički;
16. „promptno tržište” znači tržište robe na kojem se roba prodaje za gotovinu i promptno dostavlja nakon što je transakcija namirena te druga nefinancijska tržišta, kao što su terminska tržišta za robu;
17. „program otkupa” znači trgovanje vlastitim dionicama u skladu s člancima od 21. do 27. Direktive 2012/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾;
18. „algoritamsko trgovanje” znači algoritamsko trgovanje prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 39. Direktive 2014/65/EU;
19. „emisijaska jedinica” znači emisijaska jedinica prema opisu iz Priloga I. odjeljka C točke 11. Direktive 2014/65/EU;
20. „sudionik na tržištu emisijaskih jedinica” znači svaka osoba koja stupa u transakcije, uključujući davanje naloga za trgovanje, emisijaskim jedinicama, proizvodima na dražbi koji se na njima temelje ili njihovim izvedenicama i koja ne ostvaruje pogodnost izuzeća prema članku 17. stavku 2. drugom podstavku;
21. „izdavatelj” znači pravni subjekt na koji se primjenjuje privatno ili javno pravo, a koji izdaje financijske instrumente ili predlaže njihovo izdavanje, pri čemu se u slučaju potvrda o deponiranju koje predstavljaju financijske instrumente izdavateljem smatra izdavatelj predmetnog financijskog instrumenta;
22. „veleprodajni energetski proizvod” znači veleprodajni energetski proizvod prema definiciji iz članka 2. točke 4. Uredbe (EU) br. 1227/2011;

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 1287/2006 od 10. kolovoza 2006. o provedbi Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s obvezom vođenja evidencija investicijskih društava, izvještavanjem o transakcijama, transparentnosti tržišta, uvrštavanjem financijskih instrumenata za trgovanje i određenim pojmovima za potrebe navedene Direktive (SL L 241, 2.9.2006., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2012/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o usklađivanju zaštitnih mjera koje, radi zaštite interesa članova i trećih osoba, države članice zahtijevaju od trgovačkih društava u smislu drugog stavka članka 54. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u pogledu osnivanja javnih društava s ograničenom odgovornošću i održavanja i promjene njihovog kapitala, a s ciljem ujednačavanja tih zaštitnih mjera (SL L 315, 14.11.2012., str. 74.).

23. „nacionalno regulatorno tijelo” znači nacionalno regulatorno tijelo prema definiciji iz članka 2. točke 10. Uredbe (EU) br. 1227/2011;
24. „robne izvedenice” znači robne izvedenice prema definiciji iz članka 2. stavka 1. točke 30. Uredbe (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
25. „osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti” znači osoba pri izdavatelju, sudionik na tržištu emisijskih jedinica ili drugi subjekt iz članka 19. stavka 10. koja je:
- (a) član administrativnog, upravljačkog ili nadzornog tijela tog subjekta; ili
 - (b) viši rukovoditelj koji nije član tijela iz točke (a), a koji ima redovit pristup povlaštenim informacijama koje se izravno ili neizravno odnose na taj subjekt kao i ovlast za donošenje poslovnih odluka koje utječu na buduća kretanja i poslovne izgleda tog subjekta;
26. „usko povezana osoba” znači:
- (a) bračni drug ili partner koji se smatra izjednačenim s bračnim drugom u skladu s nacionalnim pravom;
 - (b) uzdržavano dijete u skladu s nacionalnim pravom;
 - (c) srodnik koji je dijelio zajedničko kućanstvo najmanje godinu dana od datuma predmetne transakcije; ili
 - (d) pravna osoba, trust ili društvo osoba čije rukovodeće dužnosti obavlja osoba koja obavlja rukovodeće dužnosti ili osoba iz točke (a), (b) ili (c), koju ta osoba izravno ili neizravno kontrolira, koja je osnovana u korist te osobe, ili čiji su ekonomski interesi u osnovi jednaki ekonomskim interesima te osobe;
27. „evidencije podataka o prometu” znači evidencije podataka o prometu prema definiciji iz članka 2. drugog stavka točke (b) Direktive 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾;
28. „osoba koja profesionalno dogovara ili izvršava transakcije” znači osoba koja se profesionalno bavi primanjem i prijenosom naloga za financijske instrumente ili izvršenjem transakcija financijskim instrumentima;
29. „referentna vrijednost” znači svaka stopa, indeks ili brojka dostupna javnosti ili objavljena koja se periodično ili redovito utvrđuje primjenom formule na sljedeće vrijednosti ili na temelju njih: vrijednost jedne ili više vrsta temeljne imovine ili cijena, uključujući i procijenjene cijene, stvarne ili procijenjene kamatne stope ili druge vrijednosti ili ankete te s obzirom na koju se utvrđuje iznos koji je potrebno platiti za neki financijski instrument ili vrijednost financijskog instrumenta;
30. „održavatelj tržišta” znači održavatelj tržišta prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 7. Direktive 2014/65/EU;
31. „stjecanje udjela ispod kontrolnog praga” znači stjecanje vrijednosnih papira u društvu koje zakonski ili regulatorno nije obvezno objaviti ponudu za preuzimanje u vezi s tim društvom;
32. „sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje” znači osoba koja je obuhvaćena bilo kojom od kategorija iz članka 11. stavka 1. točaka od (a) do (d) ili članka 11. stavka 2. te koja objavljuje informacije tijekom istraživanja tržišta;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (vidjeti str. 84 ovog Službenog lista).

⁽²⁾ Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).

33. „visokofrekventno trgovanje” znači tehnika visokofrekventnog algoritamskog trgovanja prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 40. Direktive 2014/65/EU;
34. „informacije kojima se preporuča ili sugerira strategija ulaganja” znači informacije:
- i. čiji je autor nezavisni analitičar, investicijsko društvo, kreditna institucija, svaka druga osoba čija je osnovna djelatnost izrada preporuka za ulaganje ili fizička osoba koja radi za njih na temelju ugovora o radu ili na drugi način, a kojom se izravno ili neizravno izražava određeni prijedlog za ulaganje u odnosu na financijski instrument ili izdavatelja; ili
 - ii. čiji su autori osobe različite od onih navedenih u podtočki i., kojom se izravno predlaže određena odluka o ulaganju u odnosu na financijski instrument;
35. „preporuke za ulaganje” znači informacije kojima se preporuča ili sugerira strategija ulaganja, eksplicitno ili implicitno, u pogledu jednog ili više financijskih instrumenata ili izdavatelja, uključujući i bilo koje mišljenje o sadašnjoj ili budućoj vrijednosti ili cijeni takvih instrumenata, namijenjene distribucijskim kanalima ili javnosti.
2. Za potrebe članka 5. primjenjuju se sljedeće definicije:
- (a) pojam „vrijednosni papiri” znači:
- i. dionice i ostali vrijednosni papiri istovjetni dionicama;
 - ii. obveznice i drugi oblici sekuritiziranog duga; ili
 - iii. sekuritizirani dug koji je moguće konvertirati u ili zamijeniti za dionice ili druge vrijednosne papire istovjetne dionicama;
- (b) „povezani instrumenti” znači sljedeći financijski instrumenti, uključujući one koji nisu uvršteni za trgovanje niti se njima ne trguje na mjestu trgovanja, ili za koje nije podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje na mjestu trgovanja:
- i. ugovori ili prava na upis, stjecanje ili otpuštanje vrijednosnih papira;
 - ii. financijske izvedenice na temelju vrijednosnih papira;
 - iii. kada su vrijednosni papiri konvertibilni ili zamjenjivi dužnički instrumenti, vrijednosni papiri u koje je takve dužničke instrumente moguće konvertirati ili za koje ih je moguće zamijeniti;
 - iv. instrumenti koje izdaje ili za koje jamči izdavatelj ili jamac vrijednosnih papira, a čija će cijena vjerojatno snažno utjecati na cijenu vrijednosnih papira ili obratno;
 - v. kada su vrijednosni papiri ekvivalentni dionicama, dionice koje predstavljaju ti vrijednosni papiri i svi drugi vrijednosni papiri ekvivalentni tim dionicama;
- (c) „značajna distribucija” znači inicijalna ili sekundarna ponuda vrijednosnih papira koja se razlikuje od uobičajenog trgovanja kako u pogledu iznosa vrijednosti ponuđenih vrijednosnih papira tako i u pogledu primijenjene metode prodaje;
- (d) „stabilizacija” znači kupnja ili ponuda za kupnju vrijednosnih papira ili transakcija ekvivalentnim povezanim instrumentima koju provodi kreditna institucija ili investicijsko društvo u kontekstu značajne distribucije tih vrijednosnih papira isključivo za potrebe podržavanja tržišne cijene tih vrijednosnih papira tijekom unaprijed određenog razdoblja zbog pritiska na prodaju tih vrijednosnih papira.

Članak 4.

Obavijesti i popis financijskih instrumenata

1. Tržišni operatori na uređenim tržištima i investicijska društva te tržišni operatori koji upravljaju MTP-om ili OTP-om bez odgađanja obavješćuju nadležno tijelo mjesta trgovanja o svakom financijskom instrumentu za koji je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje na njihovom mjestu trgovanja, koji je uvršten za trgovanje ili kojim se prvi put trguje.

Oni također obavješćuju nadležno tijelo mjesta trgovanja kada se financijskim instrumentom više ne trguje ili kad više nije uvršten za trgovanje, osim ako je datum od kojeg se financijskim instrumentom više neće trgovati ili više neće biti uvršten za trgovanje poznat i navelo ga se u obavijesti danoj u skladu s prvim podstavkom.

Obavijesti iz ovog stavka sadrže, prema potrebi, imena i oznake predmetnih financijskih instrumenata te datum i vrijeme podnošenja zahtjeva za uvrštenje za trgovanje, uvrštenja za trgovanje te datum i vrijeme prvog trgovanja.

Tržišni operatori i investicijska društva nadležnom tijelu mjesta trgovanja također dostavljaju informacije navedene u trećem podstavku s obzirom na financijske instrumente za koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje ili koji su uvršteni za trgovanje prije 2. srpnja 2014. te koji su još uvijek uvršteni za trgovanje ili se njima trguje na taj datum.

2. Nadležna tijela mjesta trgovanja bez odgađanja dostavljaju obavijesti koje zaprimaju u skladu sa stavkom 1. ESMA-i. ESMA odmah nakon primitka objavljuje te obavijesti na svojoj internetskoj stranici u obliku popisa. ESMA ažurira taj popis odmah po primitku obavijesti od nadležnog tijela mjesta trgovanja. Popisom se ne ograničava područje primjene ove Uredbe.

3. Popis sadrži sljedeće informacije:

- (a) imena i oznake financijskih instrumenata za koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje, koji su uvršteni za trgovanje ili kojima se trguje prvi put na uređenim tržištima, MTP-ovima i OTP-ovima;
- (b) datume i vrijeme podnošenja zahtjeva za uvrštenje za trgovanje, uvrštenja za trgovanje ili prvog trgovanja;
- (c) podatke o mjestima trgovanja gdje je za te financijske instrumente podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje, gdje su uvršteni za trgovanje ili se njima trguje prvi put; i
- (d) datum i vrijeme kada se financijskim instrumentima prestane trgovati ili kada više nisu uvršteni za trgovanje.

4. Kako bi se osigurala dosljedna usklađenost ovog članka, ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja:

- (a) sadržaja obavijesti iz stavka 1.; i
- (b) načina i uvjeta prikupljanja, objave i održavanja popisa iz stavka 3.

ESMA Komisiji podnosi te nacrt regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

5. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti primjene ovog članka, ESMA izrađuje nacрте provedbenih tehničkih standarda radi utvrđivanja vremena, oblika i predloška podnošenja obavijesti u skladu sa stavicima 1. i 2.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 5.

Izuzeće za programe otkupa i stabilizaciju

1. Zabrane u člancima 14. i 15. ove Uredbe ne primjenjuju se na trgovanje vlastitim dionicama u programima otkupa kada:

- (a) sve pojedinosti o programu objavljene su prije početka trgovanja;
- (b) trgovanja su prijavljena kao dio programa otkupa nadležnom tijelu mjesta trgovanja u skladu sa stavkom 3. i potom objavljena;
- (c) poštovana su primjerena ograničenja u vezi s cijenom i volumenom; i
- (d) trgovanje se obavlja u skladu s ciljevima iz stavka 2. i uvjetima navedenima u ovom članku i u regulatornim tehničkim standardima iz stavka 6.

2. Da bi se na njega moglo primijeniti izuzeće predviđeno u stavku 1., program otkupa ima kao svoju jedinu svrhu:

- (a) smanjenje kapitala izdavatelja;
- (b) ispunjenje obveza koje proizlaze iz dužničkih financijskih instrumenata koje je moguće zamijeniti za vlasničke instrumente; ili
- (c) ispunjenje obveza koje proizlaze iz programa nuđenja dionica zaposlenicima od strane poslodavca ili drugih dodjela dionica zaposlenicima ili članovima administrativnih, upravljačkih ili nadzornih tijela izdavatelja ili s njim povezanog društva.

3. Da bi se na njega moglo primijeniti izuzeće predviđeno u stavku 1., izdavatelj izvješćuje nadležno tijelo mjesta trgovanja na kojem su dionice uvrštene za trgovanje ili se njima trguje o svakoj transakciji u vezi s programom otkupa, uključujući i informacije navedene u članku 25. stavicima 1. i 2. te članku 26. stavicima 1., 2. i 3. Uredbe (EU) br. 600/2014.

4. Zabrane navedene u člancima 14. i 15. ove Uredbe ne primjenjuju se na trgovanje vrijednosnim papirima ili povezanim instrumentima za stabilizaciju vrijednosnih papira kada:

- (a) stabilizacija se provodi tijekom ograničenog razdoblja;
- (b) relevantne informacije o stabilizaciji objavljuju se i dostavljaju nadležnom tijelu mjesta trgovanja u skladu sa stavkom 5.;
- (c) poštuju se odgovarajuća ograničenja u smislu cijene; i
- (d) takvo trgovanje obavlja se u skladu s uvjetima za stabilizaciju utvrđenima u regulatornim tehničkim standardima iz stavka 6.

5. Ne dovodeći u pitanje članak 23. stavak 1., izdavatelji, ponuditelji ili subjekti koji provode stabilizaciju, bez obzira na to djeluju li u ime tih osoba ili ne, o svim detaljima stabilizacijskih transakcija obavješćuju nadležno tijelo mjesta trgovanja najkasnije na kraju sedmog trgovinskog dana nakon datuma izvršenja tih transakcija.

6. Kako bi se osigurala dosljedna usklađenost ovog članka, ESMA izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja uvjeta koje moraju ispunjavati programi otkupa i mjere za stabilizaciju iz stavaka 1. i 4., uključujući uvjete trgovanja, ograničenja u pogledu vremena i volumena, obveze u vezi s objavljivanjem i prijavljivanjem te cjenovne uvjete.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 6.

Izuzeće za aktivnosti monetarne politike i upravljanja javnim dugom te aktivnosti klimatske politike

1. Ova Uredba ne primjenjuje se na transakcije, naloge ili postupke koje u svrhu monetarne i tečajne politike te politike upravljanja javnim dugom provodi:

- (a) država članica;
- (b) članice ESSB-a;
- (c) ministarstvo, agencija ili subjekt posebne namjene jedne države članice ili više njih ili osoba u njihovo ime;
- (d) u slučaju države članice koja je federalna država, članica te federacije.

2. Ova se Uredba ne primjenjuje na transakcije, naloge ili postupke koje provodi Komisija ili bilo koje drugo službeno imenovano tijelo ili bilo koja osoba koja djeluje u njegovo ime s ciljem provedbe politike upravljanja javnim dugom.

Ova se Uredba ne primjenjuje na transakcije, naloge i postupke koje provodi:

- (a) Unija;
- (b) subjekt posebne namjene jedne države članice ili više njih;
- (c) Europska investicijska banka;
- (d) Europski fond za financijsku stabilnost;
- (e) Europski stabilizacijski mehanizam;
- (f) međunarodna financijska institucija koju su osnovale dvije ili više država članica, a čija je svrha mobilizirati sredstva i pružiti financijsku pomoć u korist svojih članova koji imaju ili im prijete ozbiljne financijske poteškoće.

3. Ova se Uredba ne primjenjuje na aktivnost države članice, Komisije ili bilo kojeg drugog službeno imenovanog tijela, ili bilo koje osobe koja djeluje u njihovo ime, koja se tiče emisijskih jedinica i koja se poduzima u svrhu provedbe klimatske politike Unije u skladu s Direktivom 2003/87/EZ.

4. Ova se Uredba ne primjenjuje na aktivnosti države članice, Komisije ili bilo kojeg drugog službeno imenovanog tijela, ili bilo koje osobe koja djeluje u njihovo ime, koje se poduzimaju u provedbi zajedničke poljoprivredne politike Unije ili zajedničke ribarstvene politike Unije u skladu s aktima usvojenima ili s međunarodnim sporazumima sklopljenima na temelju UFEU-a.

5. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. kako bi proširila izuzeće iz stavka 1. na određena javna tijela i središnje banke trećih zemalja.

S tim ciljem, Komisija do 3. siječnja 2016. izrađuje i podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće u kojem se ocjenjuje međunarodni položaj javnih tijela koja su zadužena za upravljanje javnim dugom ili u njemu sudjeluju i središnjih banaka u trećim zemljama.

To izvješće sadrži usporednu analizu položaja tih tijela i središnjih banaka unutar pravnog okvira trećih zemalja kao i norme upravljanja rizicima koji se primjenjuju na transakcije u koje stupaju ta tijela i središnje banke u tim jurisdikcijama. Ako se u izvještaju iznosi zaključak, posebno s obzirom na usporednu analizu, da je odgovornosti središnjih banaka tih trećih zemalja u području monetarne politike potrebno izuzeti od obveza i zabrana iz ove Uredbe, Komisija proširuje izuzeće iz stavka 1. također na središnje banke tih trećih zemalja.

6. Komisija je također ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. kako bi izuzeće utvrđeno u stavku 3. proširila na određena imenovana javna tijela u trećim zemljama koja su s Unijom sklopila ugovor u skladu s člankom 25. Direktive 2003/87/EZ.

7. Ovaj članak ne primjenjuju se na osobe koje na temelju ugovora o radu ili nekog drugog ugovora rade za subjekte iz ovog članka kada te osobe obavljaju transakcije ili naloge ili se uključuju u postupak, izravno ili neizravno, za svoj račun.

POGLAVLJE 2.

POVLAŠTENE INFORMACIJE, TRGOVANJE NA TEMELJU POVLAŠTENIH INFORMACIJA, NEZAKONITO OBJAVLJIVANJE POVLAŠTENIH INFORMACIJA I MANIPULIRANJE TRŽIŠTEM

Članak 7.

Povlaštene informacije

1. Za potrebe ove Uredbe, povlaštene informacije obuhvaćaju sljedeće vrste informacija:
 - (a) informacije precizne naravi koje nisu objavljene i koje se izravno ili neizravno odnose na jednog ili više izdavatelja ili na jedan ili više financijskih instrumenata te koje bi, kad bi bile objavljene, vjerojatno imale značajan utjecaj na cijene tih financijskih instrumenata ili na cijene povezanih izvedenih financijskih instrumenata;
 - (b) u odnosu na izvedenice na robu, informacije precizne naravi koje nisu objavljene i koje se izravno ili neizravno odnose na jednu ili više tih izvedenica ili se izravno odnose na povezani promptni ugovor za robu i koje bi, kad bi bile objavljene, vjerojatno imale značajan učinak na cijene takvih izvedenica ili povezanih promptnih ugovora za robu i kada je riječ o informacijama za koje se razumno očekuje da će biti objavljene ili koje se moraju objaviti u skladu s pravnim ili regulatornim odredbama na razini Unije ili nacionalnoj razini, pravilima tržišta, ugovorima, praksama ili običajima na relevantnim tržištima robnih izvedenica ili promptnim tržištima;
 - (c) u vezi s emisijskim jedinicama ili proizvodima na dražbi koji se na njima temelje, informacije precizne naravi koje nisu objavljene i koje se izravno ili neizravno odnose na jedan ili više financijskih instrumenata, te koje bi, kad bi bile objavljene, vjerojatno imale značajan utjecaj na cijene takvih instrumenata ili na cijene povezanih izvedenih financijskih instrumenata;

(d) za osobe zadužene za izvršavanje naloga koji se odnose na financijske instrumente, one također znače informacije koje je prenio klijent i koje se odnose na naloge klijenta u izvršavanju u vezi s financijskim instrumentima, koje su precizne naravi, izravno se ili neizravno odnose na jednog ili više izdavatelja ili na jedan ili više financijskih instrumenata, i koje bi, kad bi bile objavljene, vjerojatno imale značajan utjecaj na cijene tih financijskih instrumenata, cijene povezanih promptnih ugovora za robu ili na cijene povezanih izvedenih financijskih instrumenata.

2. Za potrebe stavka 1. smatra se da su informacije precizne naravi ako se njima ukazuje na niz okolnosti koje postoje ili za koje se razumno može očekivati da će postojati, ili na događaj koji se dogodio ili se razumno može očekivati da će se dogoditi, kada su dovoljno specifične da omogućе zaključivanje o mogućem učinku tog niza okolnosti ili događaja na cijene financijskih instrumenata ili povezanog izvedenog financijskog instrumenta, povezanih promptnih ugovora za robu ili proizvoda na dražbi utemeljenih na emisijskim jedinicama. U tom pogledu u slučaju dugotrajnog procesa čija je svrha uzrokovati ili koji ima za posljedicu određene okolnosti ili određeni događaj, te buduće okolnosti ili taj budući događaj, i također međukoraci tog procesa koji su povezani s uzrokovanjem ili koji imaju za posljedicu te buduće okolnosti ili taj budući događaj, mogu se smatrati preciznim informacijama.

3. Međukorak u dugotrajnom procesu smatra se povlaštenim informacijama ako on sam po sebi zadovoljava kriterije povlaštenih informacija kako je navedeno u ovom članku.

4. Za potrebe stavka 1., informacije koje bi, kad bi bile objavljene, vjerojatno imale značajan učinak na cijene financijskih instrumenata, izvedenih financijskih instrumenata, povezanih promptnih ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica znači informacije koje bi razumni ulagatelj vjerojatno iskoristio kao dio temelja za svoju odluku o ulaganju.

Kad je riječ o subjektima koji sudjeluju na tržištu emisijskih jedinica čije su ukupne emisije ili nazivna ulazna toplinska snaga na razini ili ispod utvrđene minimalne vrijednosti u skladu s člankom 17. stavkom 2. drugim podstavkom, smatra se da informacije o njihovom fizičkom poslovanju ne utječu značajno na cijenu emisijskih jedinica, proizvoda na dražbi koji se na njima temelje ili izvedenih financijskih instrumenata.

5. ESMA izdaje smjernice za uspostavljanje netaksativnog okvirnog popisa informacija za koje se razumno očekuje da će biti objavljene ili koje se moraju objaviti u skladu s pravnim ili regulatornim odredbama prava Unije ili nacionalnog prava, pravilima tržišta, ugovorom, praksom ili običajima, na relevantnim tržištima izvedenica na robu ili promptnim tržištima, kako je navedeno u stavku 1. točki (b). ESMA na odgovarajući način uzima u obzir posebnosti tih tržišta.

Članak 8.

Trgovanje na temelju povlaštenih informacija

1. Za potrebe ove Uredbe trgovanje na temelju povlaštenih informacija pojavljuje se kada osoba posjeduje povlaštene informacije i koristi te informacije pri stjecanju ili otpuštanju, za vlastiti račun ili za račun treće osobe, izravno ili neizravno, financijskog instrumenta na koji se ta informacija odnosi. Korištenje povlaštenih informacija za otkazivanje ili izmjenu naloga u vezi s financijskim instrumentom na koji se ta informacija odnosi kad je nalog predan prije nego što je dotična osoba posjedovala povlaštenu informaciju također se smatra trgovanjem na temelju povlaštenih informacija. U pogledu dražbi emisijskih jedinica ili drugih proizvoda na dražbi koji se na njima temelje koje se održavaju u skladu s Uredbom (EU) br. 1031/2010, korištenje povlaštenih informacija obuhvaća podnošenje, promjenu ili povlačenje ponude za kupnju od strane osobe za vlastiti račun ili za račun treće osobe.

2. Za potrebe ove Uredbe, preporuka da druga osoba trguje na temelju povlaštenih informacija ili poticanje druge osobe da trguje na temelju povlaštenih informacija pojavljuje se kada osoba posjeduje povlaštene informacije i:

(a) preporuča, na temelju tih informacija, da druga osoba stekne ili otpusti financijske instrumente na koje se te informacije odnose, ili potiče tu osobu na takvo stjecanje ili otpuštanje; ili

(b) preporuča, na temelju tih informacija, da druga osoba otkáže ili izmijeni nalog u vezi s financijskim instrumentom na koji se ta informacija odnosi, ili potiče tu osobu na takvo otkazivanje ili izmjenu.

3. Korištenje preporuka ili poticaja iz stavka 2. predstavlja trgovanje na temelju povlaštenih informacija u smislu ovog članka kada osoba koja koristi preporuke ili poticaje zna ili bi trebala znati da se ono temelji na povlaštenim informacijama.

4. Ovaj članak primjenjuje se na svaku osobu koja posjeduje povlaštene informacije zbog činjenice da ta osoba:

(a) član je u administrativnim, upravljačkim ili nadzornim tijelima izdavatelja ili sudionika na tržištu emisijskih jedinica;

(b) posjeduje udio u kapitalu izdavatelja ili sudionika na tržištu emisijskih jedinica;

(c) ima pristup informacijama tijekom obavljanja posla, profesije ili dužnosti; ili

(d) sudjeluje u kriminalnim aktivnostima.

Ovaj članak primjenjuje se i na svaku osobu koja posjeduje povlaštene informacije pod okolnostima različitim od onih iz prvog podstavka kada navedena osoba zna ili bi trebala znati da je riječ o povlaštenim informacijama.

5. Kada je osoba pravna osoba, ovaj se članak također primjenjuje, u skladu s nacionalnim pravom, na fizičke osobe koje sudjeluju u odlučivanju o stjecanju, otpuštanju, otkazivanju ili izmjeni naloga za račun dotične pravne osobe.

Članak 9.

Legitimno ponašanje

1. Za potrebe članka 8. i 14., samom činjenicom da pravna osoba posjeduje ili je posjedovala povlaštene informacije ne podrazumijeva se da je ta osoba koristila te informacije i da je stoga trgovala na temelju povlaštenih informacija na osnovi stjecanja ili otpuštanja, kada ta pravna osoba:

(a) uvela je, provodila i održavala primjerene i učinkovite unutarnje mehanizme i postupke kojima se učinkovito osigurava da nijedna fizička osoba koja je u njezino ime donijela odluku o stjecanju ili otpuštanju financijskih instrumenata na koje se odnose informacije, ni bilo koja druga fizička osoba koja je mogla utjecati na tu odluku nije posjedovala povlaštene informacije; i

(b) nije ohrabrila, dala preporuku, poticala ili na drugi način utjecala na fizičku osobu koja je u ime pravne osobe stekla ili otpustila financijske instrumente na koje se informacije odnose.

2. Za potrebe članka 8. i 14., samom činjenicom da osoba posjeduje povlaštene informacije ne podrazumijeva se da je ta osoba koristila te informacije i da je stoga trgovala na temelju povlaštenih informacija na osnovi stjecanja ili otpuštanja, kada je ta osoba:

(a) za financijski instrument na koji se te informacije odnose, održavatelj tržišta ili osoba ovlaštena za djelovanje kao druga ugovorna strana te ako je stjecanje ili otpuštanje financijskih instrumenata na koje se ta informacija odnosi uslijedilo na legitiman način u normalnom tijeku obavljanja svoje dužnosti kao održavatelj tržišta ili kao druga ugovorna strana za taj financijski instrument; ili

(b) ovlaštena za provedbu naloga u ime treće strane, a stjecanje ili otpuštanje financijskih instrumenata na koje se odnosi nalog za izvršenje služi za izvršavanje takvog naloga na legitiman način u normalnom tijeku obavljanja posla, profesije ili dužnosti te osobe.

3. Za potrebe članka 8. i 14., samom činjenicom da osoba posjeduje povlaštene informacije ne podrazumijeva se da je ta osoba koristila te informacije i da je stoga trgovala na temelju povlaštenih informacija na osnovi stjecanja ili otpuštanja kada ta osoba obavlja transakciju za stjecanje ili otpuštanje financijskih instrumenata i ta je transakcija obavljena radi izvršavanja dospjele obveze u dobroj vjeri, a ne da se zaobiđe zabrana trgovanja na temelju povlaštenih informacija i:

- (a) ta obveza proizlazi iz danog naloga ili sporazuma sklopljenog prije nego što je dotična osoba posjedovala povlaštene informacije; ili
- (b) ta je transakcija poduzeta kako bi se ispunila pravna ili regulatorna obveza koja je nastala prije nego što je dotična osoba posjedovala povlaštene informacije.

4. Za potrebe članka 8. i 14., samom činjenicom da osoba posjeduje povlaštene informacije ne podrazumijeva se da je ta osoba koristila te informacije i da je stoga trgovala na temelju povlaštenih informacija kada je ta osoba dobila te povlaštene informacije pri obavljanju javnog preuzimanja ili spajanja s društvima te koristi te povlaštene informacije samo za potrebe postupka spajanja ili preuzimanja, pod uvjetom da su u trenutku odobrenja spajanja ili prihvaćanja ponude od strane dioničara tog društva sve povlaštene informacije objavljene ili su na drugi način prestale predstavljati povlaštene informacije.

Ovaj stavak ne primjenjuje se na stjecanje udjela ispod kontrolnog praga.

5. Za potrebe članka 8. i 14., sama činjenica da osoba koristi svoje znanje o tome da je odlučila steći ili otpustiti financijske instrumente pri stjecanju ili otpuštanju tih financijskih instrumenata ne predstavlja korištenje povlaštenih informacija.

6. Neovisno o stavcima od 1. do 5. ovog članka, može se još uvijek smatrati da je došlo do kršenja zabrane trgovanja na temelju povlaštenih informacija iz članka 14. ako nadležno tijelo ustanovi da je postojao nelegitiman razlog za dotične naloge za trgovanje, transakcije ili postupke.

Članak 10.

Nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija

1. Za potrebe ove Uredbe, nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija postoji kada osoba posjeduje povlaštene informacije i objavi te informacije bilo kojoj drugoj osobi, osim kada se informacije objavljuju u normalnom obavljanju posla, profesije ili dužnosti.

Ovaj stavak primjenjuje se na svaku fizičku ili pravnu osobu u situacijama ili okolnostima iz članka 8. stavka 4.

2. Za potrebe ove Uredbe, daljnje objavljivanje preporuka ili poticanje drugih iz članka 8. stavka 2. predstavlja nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija u skladu s ovim člankom kada osoba koja objavljuje preporuke ili potiče druge zna ili bi trebala znati da se to temelji na povlaštenim informacijama.

Članak 11.

Istraživanja tržišta

1. Istraživanje tržišta obuhvaća priopćivanje informacija jednom ili više potencijalnih ulagatelja prije objavljivanja transakcije, kako bi se procijenio interes potencijalnih ulagatelja u moguću transakciju i njezine uvjete, kao što je njezina potencijalna veličina ili cijena, od strane:

- (a) izdavatelja;
- (b) sekundarnog ponuditelja financijskog instrumenta u tolikoj količini ili vrijednosti da se transakcija razlikuje od redovnog trgovanja i uključuje način prodaje koji se temelji na prethodnoj procjeni potencijalnog interesa od strane potencijalnog ulagatelja;

(c) sudionika na tržištu emisijskih jedinica; ili

(d) treće osobe koja djeluje u ime ili za račun osobe iz točke (a), (b) ili (c).

2. Ne dovodeći u pitanje članak 23. stavak 3., objavljivanje povlaštenih informacija od strane osobe koja namjerava dati ponudu za preuzimanje vrijednosnih papira društva ili spajanje društva osobama koje imaju pravo na te vrijednosne papire, predstavlja također istraživanje tržišta, pod uvjetom:

(a) da su informacije potrebne kako bi omogućile osobama koje imaju pravo na te vrijednosne papire da oblikuju mišljenje o tome jesu li spremne ponuditi svoje vrijednosne papire; i

(b) da je za odluku o ponudi za preuzimanje ili spajanje u razumnoj mjeri potrebna spremnost osoba koje imaju pravo na te vrijednosne papire da ponude svoje vrijednosne papire.

3. Sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje prije provedbe istraživanja tržišta posebno uzima u obzir hoće li istraživanje tržišta uključiti objavljivanje povlaštenih informacija. Sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje sastavlja pisanu evidenciju svojeg zaključka i razloga za takav zaključak. Na zahtjev dostavlja takvu pisanu evidenciju nadležnim tijelima. Ta obveza primjenjuje se na svako objavljivanje informacija neprekidno tijekom istraživanja tržišta. Sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje na odgovarajući način ažurira pisanu evidenciju iz ovog stavka.

4. Za potrebe članka 10. stavka 1. smatra se da su povlaštene informacije objavljene tijekom istraživanja tržišta u normalnom obavljanju posla, profesije ili dužnosti te osobe kada je sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje postupio u skladu sa stavicima 3. i 5. ovog članka.

5. Za potrebe stavka 4., sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje prije objavljivanja:

(a) pribavlja pristanak osobe koja je podvrgnuta istraživanju tržišta na primanje povlaštenih informacija;

(b) obavješćuje osobu koja je podvrgnuta istraživanju tržišta da joj je zabranjeno upotrijebiti te informacije, ili pokušati upotrijebiti te informacije tako da stječe ili otpušta financijski instrument na koji se te informacije odnose, za vlastiti račun ili za račun treće osobe, izravno ili neizravno;

(c) obavješćuje osobu koja je podvrgnuta istraživanju tržišta da joj je zabranjeno upotrijebiti te informacije, ili pokušati upotrijebiti te informacije tako da otkáže ili izmijeni nalog koji je već predan i u vezi je s financijskim instrumentom na koji se te informacije odnose; i

(d) obavješćuje osobu koja je podvrgnuta istraživanju tržišta da je ona svojim pristankom za dobivanje informacija dužna čuvati njihovu povjerljivost.

Sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje sastavlja i vodi evidenciju svih informacija koje su dane osobi koja je podvrgnuta istraživanju tržišta, uključujući informacije dane u skladu s prvim podstavkom točkama od (a) do (d), te identitet potencijalnih ulagatelja kojima su informacije objavljene, uključujući, ali ne ograničavajući se na, pravne i fizičke osobe koje djeluju u ime potencijalnih ulagatelja, te datum i vrijeme svakog objavljivanja. Sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje što je prije moguće prosljeđuje tu evidenciju nadležnom tijelu na zahtjev.

6. Kada su informacije koje su objavljene tijekom istraživanja tržišta prestale biti povlaštene informacije u skladu s procjenom sudionika na tržištu koji vrši objavljivanje, sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje što je prije moguće na odgovarajući način obavješćuje primatelja.

Sudionik koji vrši objavljivanje vodi evidenciju informacija danih u skladu s ovim stavkom i prosljeđuje ga nadležnom tijelu na zahtjev.

7. Neovisno o odredbama ovog članka, osoba koja je podvrgnuta istraživanju tržišta sama procjenjuje posjeduje li povlaštene informacije i kad prestaje posjedovati povlaštene informacije.

8. Sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje čuva evidenciju iz ovog članka u razdoblju od najmanje pet godina.

9. Kako bi se osigurala dosljedna usklađenost ovog članka, ESMA izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja odgovarajućih mjera, postupaka i zahtjeva za vođenje evidencije za osobe kako bi ispunjavale zahtjeve utvrđene u stavcima 4., 5., 6. i 8.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

10. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti primjene ovog članka, ESMA izrađuje nacрте provedbenih tehničkih standarda radi određivanja sustava i predložaka obavijesti koje će koristiti osobe za pridržavanje zahtjeva utvrđenih stavcima 4., 5., 6. i 8. ovog članka, posebno točan oblik evidencije iz stavaka od 4. do 8. i tehnička sredstva za primjereno priopćivanje informacija iz stavka 6. osobi koja je podvrgnuta istraživanju tržišta.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuju ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

11. ESMA izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010, upućene osobama koje su podvrgnute istraživanjima tržišta, u pogledu:

- (a) čimbenika koje te osobe trebaju uzeti u obzir kada im se objavljuju informacije kao dio istraživanja tržišta kako bi procijenile predstavljaju li te informacije povlaštene informacije;
- (b) koraka koje te osobe trebaju poduzeti ako su im objavljene povlaštene informacije, kako bi postupile u skladu s člancima 8. i 10. ove Uredbe; i
- (c) evidencije koju te osobe trebaju voditi kako bi dokazale da su postupile u skladu s člancima 8. i 10. ove Uredbe.

Članak 12.

Manipuliranje tržištem

1. Za potrebe ove Uredbe, manipuliranje tržištem obuhvaća sljedeće aktivnosti:

(a) stupanje u transakciju, davanje naloga za trgovanje ili bilo koji drugi postupak koji:

- i. daje ili vjerojatno daje lažne ili obmanjujuće signale u pogledu ponude, potražnje ili cijene financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica; ili

- ii. drži ili vjerojatno drži cijenu jednog ili nekoliko financijskih instrumenata, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica na neuobičajenoj ili umjetnoj razini;

osim ako osoba koja stupa u transakciju, daje nalog za trgovanje ili poduzima bilo koji drugi postupak dokaže da je takva transakcija, nalog ili postupak učinjen iz legitimnih razloga te da je u skladu s prihvaćenom tržišnom praksom utvrđenom u skladu s člankom 13.;

- (b) stupanje u transakciju, davanje naloga za trgovanje ili bilo koja druga aktivnost ili drugi postupak koji utječe ili vjerojatno utječe na cijenu jednog ili nekoliko financijskih instrumenata, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica u kojima se upotrebljavaju fiktivni postupci ili bilo koji drugi oblik obmane ili prijevare;
- (c) širenje informacija putem medija, uključujući i internet, ili nekim drugim načinom koje daju ili bi mogle davati lažne ili obmanjujuće signale u pogledu ponude, potražnje ili cijene financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, ili drže ili bi mogle držati cijenu jednog ili nekoliko financijskih instrumenata ili povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica na neuobičajenoj ili umjetnoj razini, uključujući širenje glasina, kada je osoba koja je proširila informacije znala ili trebala znati da su one lažne ili obmanjujuće;
- (d) prenošenje lažnih ili obmanjujućih informacija ili davanje lažnih ili obmanjujućih osnovnih podataka u odnosu na referentnu vrijednost kada je osoba koja je prenijela informaciju ili dala osnovni podatak znala ili trebala znati da su oni lažni ili obmanjujući, ili bilo koji drugi postupak kojim se manipulira izračunom referentne vrijednosti.

2. Sljedeći postupci smatraju se, između ostalog, manipuliranjem tržištem:

- (a) aktivnosti jedne osobe ili više osoba koje surađuju kako bi se osigurao vladajući položaj u vezi s ponudom ili potražnjom financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, koje imaju ili bi mogle imati učinak izravnog ili neizravnog određivanja kupovnih ili prodajnih cijena, odnosno stvaraju ili bi mogle stvoriti druge nepravedne uvjete trgovanja;
- (b) kupnja ili prodaja financijskih instrumenata na početku ili pred kraj trgovinskog dana koja ima ili bi mogla imati učinak obmanjivanja ulagatelja koji djeluju na temelju objavljenih cijena, uključujući početne ili zadnje cijene trgovanja;
- (c) izdavanje naloga za mjesto trgovanja, uključujući njihovo povlačenje ili izmjenu, svim dostupnim sredstvima trgovanja, uključujući elektroničkim sredstvima poput algoritamskih i visokofrekventnih strategija trgovanja, a koje proizvodi jedan od učinaka iz stavka 1. točke (a) ili (b):
 - i. ometajući ili odgađajući funkcioniranje sustava trgovanja na mjestu trgovanja ili vjerojatno tako djelujući;
 - ii. otežavajući drugim osobama da prepoznaju stvarne naloge u sustavu trgovanja na mjestu trgovanja ili vjerojatno tako djelujući, uključujući unošenje naloga koji dovode do preopterećenja ili destabilizacije knjige naloga; ili
- iii. stvarajući ili vjerojatno stvarajući lažni ili obmanjujući signal o ponudi ili potražnji za financijskim instrumentom ili njegovoj cijeni, a posebno noseći naloge da se pokrene ili pojača neki trend;
- (d) iskorištavanje povremenog ili redovnog pristupa tradicionalnim ili elektroničkim medijima iznošenjem mišljenja o financijskom instrumentu, povezanom promptnom ugovoru za robu ili proizvodu na dražbi na temelju emisijskih jedinica (ili neizravno o njegovu izdavatelju), nakon prethodnog zauzimanja pozicije u tom financijskom instrumentu, povezanom promptnom ugovoru za robu ili proizvodu na dražbi na temelju emisijskih jedinica te posljedične koristi od utjecaja iznesenog mišljenja na cijenu tog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, a da u isto vrijeme javnosti nije na odgovarajući i učinkovit način objavljen taj sukob interesa;

(e) kupnja ili prodaja na sekundarnom tržištu emisijskih jedinica ili povezanih izvedenica prije održavanja dražbe u skladu s Uredbom (EU) br. 1031/2010 s učinkom namještanja konačne dražbovne cijene proizvoda na dražbi na neprimjerenu ili umjetnu razinu ili obmanjivanja ponuditelja koji sudjeluju u nadmetanju na dražbi.

3. Za potrebe primjene stavka 1. točaka (a) i (b) i ne dovodeći u pitanje oblike ponašanja navedene u stavku 2., u Prilogu I. određuje se netaksativni popis pokazatelja povezanih s upotrebom fiktivnih postupaka ili svakog drugog oblika obmane ili prijevare te netaksativni popis pokazatelja povezanih s lažnim ili obmanjujućim signalima i držanjem cijena.

4. Kada je osoba iz ovog članka pravna osoba, ovaj članak primjenjuje se, u skladu s nacionalnim pravom, i na fizičke osobe koje sudjeluju u odluci da se obave aktivnosti za račun dotične pravne osobe.

5. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. kojima se određuju pokazatelji utvrđeni u Prilogu I. kako bi se razjasnili njihovi elementi i uzele u obzir tehničke novosti na financijskim tržištima.

Članak 13.

Prihvaćene tržišne prakse

1. Zabrana iz članka 15. ne primjenjuju se na aktivnosti iz članka 12. stavka 1. točke (a) pod uvjetom da osoba koja stupa u transakciju, daje nalog za trgovanje ili poduzima bilo koji drugi postupak dokaže da je takva transakcija, nalog ili postupak učinjen iz legitimnih razloga te da je u skladu s prihvaćenom tržišnom praksom utvrđenom u skladu s ovim člankom.

2. Nadležno tijelo može uspostaviti prihvaćenu tržišnu praksu, uzimajući u obzir sljedeće kriterije:

(a) predviđa li tržišna praksa znatnu razinu transparentnosti prema tržištu;

(b) osigurava li tržišna praksa visok stupanj sigurnosti za djelovanje tržišnih mehanizama i odgovarajuće međudjelovanje mehanizama ponude i potražnje;

(c) ima li tržišna praksa pozitivan učinak na likvidnost i učinkovitost tržišta;

(d) uzima li tržišna praksa u obzir trgovinski mehanizam mjerodavnog tržišta i omogućava li sudionicima na tržištu da reagiraju pravodobno i na odgovarajući način na novu situaciju na tržištu koju je izazvala ta praksa;

(e) ne stvara li tržišna praksa rizike za cjelovitost izravno ili neizravno povezanih tržišta relevantnog financijskog instrumenta unutar Unije, bila ta tržišta uređena ili ne;

(f) ishod istrage nadležnog ili drugog tijela o dotičnoj tržišnoj praksi, a posebno o tome krše li se dotičnom tržišnom praksom pravila ili propisi čija je svrha sprečavanje zlouporabe tržišta ili kodeksi ponašanja, neovisno o tome odnosi li se na dotično tržište ili na izravno ili neizravno povezana tržišta unutar Unije; i

(g) strukturna obilježja mjerodavnog tržišta, između ostalog je li ono uređeno ili ne, vrste financijskih instrumenata kojima se trguje i vrsta sudionika na tržištu te uključujući opseg sudjelovanja malih ulagatelja na mjerodavnom tržištu.

Tržišna praksa koju je nadležno tijelo uspostavilo kao prihvaćenu tržišnu praksu na određenom tržištu ne smatra se primjenjivom na ostala tržišta, osim ako su nadležna tijela tih drugih tržišta prihvatila tu praksu sukladno ovom članku.

3. Prije uspostave prihvaćene tržišne prakse u skladu sa stavkom 2., nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u i druga nadležna tijela o svojoj namjeri da uspostavi prihvaćenu tržišnu praksu te dostavlja pojedinih te procjene izvršene u skladu s kriterijima utvrđenima u stavku 2. Takva se obavijest šalje najmanje tri mjeseca prije nego što prihvaćena tržišna praksa treba stupiti na snagu.

4. U roku od dva mjeseca od primitka obavijesti ESMA dostavlja mišljenje nadležnom tijelu koje je poslalo obavijest u kojem se procjenjuje kompatibilnost prihvaćene tržišne prakse sa stavkom 2. i s regulatornim tehničkim standardima donesenima u skladu sa stavkom 7. ESMA također razmatra bi li uvođenje prihvaćene tržišne prakse ugrozilo povjerenje u tržište na financijskom tržištu Unije. Mišljenje se objavljuje na internetskoj stranici ESMA-e.

5. Kada nadležno tijelo uspostavi prihvaćenu tržišnu praksu suprotno mišljenju ESMA-e dostavljenom u skladu sa stavkom 4., na svojoj internetskoj stranici u roku od 24 sata od uspostave prihvaćene tržišne prakse objavljuje obavijest kojom potpuno obrazlaže svoje razloge za takav postupak, uključujući i objašnjenje zašto prihvaćena tržišna praksa ne ugrožava povjerenje u tržište.

6. Kada nadležno tijelo smatra da je drugo nadležno tijelo uspostavilo prihvaćenu tržišnu praksu koja ne ispunjava kriterije iz stavka 2., ESMA pomaže dotičnim tijelima u postizanju sporazuma u skladu sa svojim ovlastima na temelju članka 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Ako dotična nadležna tijela ne uspiju postići sporazum, ESMA može donijeti odluku u skladu s člankom 19. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

7. Kako bi se osigurala dosljedna usklađenost ovog članka, ESMA priprema nacрте regulatornih tehničkih standarda u kojima se navode kriteriji, postupak i zahtjevi za uspostavu prihvaćene tržišne prakse u skladu sa stavcima 2., 3. i 4., te zahtjevi za njezino održavanje, ukidanje, ili mijenjanje uvjeta za njezino prihvaćanje.

ESMA Komisiji podnosi nacрте tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

8. Nadležna tijela redovito, a najmanje svake dvije godine, preispituju prihvaćene tržišne prakse koje su uvela, posebno uzimajući u obzir značajne promjene u dotičnom tržišnom okruženju, poput izmjena pravila trgovanja ili tržišne infrastrukture, s ciljem odlučivanja hoće li ih zadržati, ukinuti ili izmijeniti uvjete njihova prihvaćanja.

9. ESMA objavljuje na svojoj internetskoj stranici popis prihvaćenih tržišnih praksi i u kojim su državama članicama one primjenjive.

10. ESMA prati primjenu prihvaćenih tržišnih praksi i podnosi godišnje izvješće Komisiji o tome kako se one primjenjuju na dotičnim tržištima.

11. Nadležna tijela obavješćuju ESMA-u o prihvaćenim tržišnim praksama koje su uspostavila prije 2. srpnja 2014. u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu regulatornih tehničkih standarda iz stavka 7.

Prihvaćene tržišne prakse iz prvog podstavka ovog stavka nastavljaju se primjenjivati u dotičnoj državi članici sve dok nadležno tijelo ne donese odluku u vezi s nastavkom te prakse prema ESMA-inom mišljenju sukladno stavku 4.

Članak 14.

Zabrana trgovanja na temelju povlaštenih informacija i nezakonitog objavljivanja povlaštenih informacija

Osoba ne smije:

- (a) trgovati ili pokušati trgovati na temelju povlaštenih informacija;
- (b) preporučiti drugoj osobi da trguje na temelju povlaštenih informacija ili je poticati na trgovanje na temelju povlaštenih informacija; ili
- (c) nezakonito objaviti povlaštene informacije.

Članak 15.

Zabrana manipuliranja tržištem

Osoba ne smije manipulirati niti pokušati manipulirati tržištem.

Članak 16.

Sprečavanje i otkrivanje zlouporabe tržišta

1. Tržišni operateri i investicijska društva koja djeluju na mjestu trgovanja utvrđuju i održavaju učinkovite mjere, sustave i postupke kojima je cilj spriječiti i otkriti trgovanje na temelju povlaštenih informacija, manipuliranje tržištem i pokušaje trgovanja na temelju povlaštenih informacija i manipuliranja tržištem, u skladu s člancima 31. i 54. Direktive 2014/65/EU.

Osoba iz prvog podstavka bez odgode prijavljuje nadležnom tijelu mjesta trgovanja naloge i transakcije, uključujući njihovo povlačenje ili izmjenu, koji bi mogli predstavljati trgovanje na temelju povlaštenih informacija, manipuliranje tržištem ili pokušaj trgovanja na temelju povlaštenih informacija ili manipuliranja tržištem.

2. Svaka osoba koja u okviru svojeg posla dogovara ili izvršava transakcije uspostavlja i održava učinkovite mjere, sustave i postupke za otkrivanje i prijavljivanje sumnjivih naloga i transakcija. Kada takva osoba opravdano sumnja da bi nalog ili transakcija bilo kojeg financijskog instrumenta, bilo da su predani ili izvršeni unutar ili izvan mjesta trgovanja, mogli predstavljati trgovanje na temelju povlaštenih informacija, manipuliranje tržištem ili pokušaj trgovanja na temelju povlaštenih informacija ili manipuliranja tržištem, ona o tome bez odgode obavješćuje nadležno tijelo kako je navedeno u stavku 3.

3. Ne dovodeći u pitanje članak 22., osobe koje u okviru svojeg posla dogovaraju ili izvršavaju transakcije podliježu pravilima o obavješćivanju države članice u kojoj su registrirane ili imaju glavno sjedište, ili, u slučaju podružnice, države članice u kojoj se nalazi podružnica. Obavijest se upućuje nadležnom tijelu te države članice.

4. Nadležna tijela navedena u stavku 3. koja prime obavijest o sumnjivim nalogima i transakcijama odmah prenose takvu informaciju nadležnim tijelima dotičnih mjesta trgovanja.

5. Kako bi se osigurala dosljedna usklađenost ovog članka, ESMA priprema nacрте regulatornih tehničkih standarda radi određivanja:

- (a) odgovarajućih mjera, sustava i postupaka da bi se osobe pridržavale zahtjeva utvrđenih u stavcima 1. i 2.; i
- (b) predložaka obavijesti koje će koristiti osobe za pridržavanje zahtjeva utvrđenih u stavcima 1. i 2.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2016.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

POGLAVLJE 3.

ZAHTEVI ZA OBJAVLJIVANJE

Članak 17.

Objavljivanje povlaštenih informacija

1. Izdavatelj obavješćuje javnost što je prije moguće o povlaštenim informacijama koje se izravno odnose na tog izdavatelja.

Izdavatelj osigurava da se povlaštene informacije objavljuju na način koji omogućuje javnosti brz pristup tim informacijama te njihovu potpunu, točnu i pravovremenu procjenu te, ako je to primjenjivo, u službeno imenovanom mehanizmu iz članka 21. Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Izdavatelj ne kombinira objavljivanje povlaštenih informacija javnosti s marketingom svojih djelatnosti. Izdavatelj objavljuje i zadržava na svojoj internetskoj stranici tijekom razdoblja od najmanje pet godina sve povlaštene informacije koje je dužan objaviti.

Ovaj se članak primjenjuje na izdavatelje koji su zatražili ili odobrili uvrštavanje svojih financijskih instrumenata za trgovanje na uređenom tržištu u državi članici ili, u slučaju instrumenata kojima se trguje samo na MTP-u ili OTP-u, izdavatelje koji su odobrili trgovanje svojim financijskim instrumentima na MTP-u ili OTP-u ili koji su zatražili uvrštavanje svojih financijskih instrumenata za trgovanje na MTP-u u državi članici.

2. Sudionik na tržištu emisijskih jedinica djelotvorno i pravovremeno objavljuje povlaštene informacije o emisijskim jedinicama koje posjeduje povezane sa svojim poslom, uključujući zrakoplovne aktivnosti kako su navedene u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ ili postrojenja u smislu članka 3. točke (e) te Direktive koje dotični sudionik ili njegovo matično društvo ili povezano društvo posjeduje ili kontrolira, ili za operativna pitanja za koja je sudionik ili njegovo matično društvo ili povezano društvo potpuno ili djelomično odgovorno. U odnosu na postrojenja, takvo objavljivanje sadrži relevantne informacije o kapacitetu i iskorištenosti postrojenja, uključujući planiranu i neplaniranu nedostupnost takvih postrojenja.

Prvi podstavak ne primjenjuje se na subjekt koji sudjeluje na tržištu emisijskih jedinica kada su postrojenja ili zrakoplovne aktivnosti koje posjeduje, kontrolira ili je za njih odgovoran u prethodnoj godini imale emisiju koja nije bila veća od minimalnog praga ekvivalenta u ugljičnom dioksidu i, u slučaju da izvršavaju aktivnosti povezane s izgaranjem, imala nazivnu toplinsku snagu koja nije bila veća od minimalnog praga.

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. kojima se uspostavlja minimalni prag ekvivalenta ugljičnog dioksida i minimalni prag nazivne toplinske snage u svrhu primjene izuzeća predviđenog u drugom podstavku ovog stavka.

3. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. kojima se određuje nadležno tijelo za obavijesti iz stavaka 4. i 5. ovog članka.

4. Izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica može, na vlastitu odgovornost, odgoditi objavljivanje javnosti povlaštenih informacija, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) trenutno objavljivanje vjerojatno bi narušilo legitimne interese izdavatelja ili sudionika na tržištu emisijskih jedinica;

⁽¹⁾ Direktiva 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi s podacima o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni u trgovanje na uređenom tržištu i izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL L 390, 31.12.2004., str. 38.).

(b) odgoda objave vjerojatno ne bi obmanula javnost;

(c) izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica u stanju je osigurati povjerljivost tih informacija.

U slučaju dugotrajnog procesa koji se odvija u fazama i čija je svrha uzrokovati ili koji ima za posljedicu određenu okolnost ili određeni događaj, izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica može na vlastitu odgovornost odgoditi objavljivanje povlaštenih informacija koje se odnose na taj proces, podložno prvom podstavku točkama (a), (b) i (c).

Kada izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica odgodi objavljivanje povlaštenih informacija u skladu s ovim stavkom, on obavješćuje nadležno tijelo određeno u skladu sa stavkom 3. o tome da je objavljivanje informacija bilo odgođeno i dostavlja pisano obrazloženje o tome kako su bili ispunjeni uvjeti iz ovog stavka, odmah nakon što se informacije objave. Umjesto toga, države članice mogu predvidjeti da se evidencija o takvom obrazloženju ustupi samo na zahtjev nadležnog tijela određenog u skladu sa stavkom 3.

5. Kako bi se očuvala stabilnost financijskog sustava, izdavatelj koji je kreditna institucija ili financijska institucija, može, na vlastitu odgovornost, odgoditi objavljivanje povlaštenih informacija, uključujući informacije povezane s privremenim problemom s likvidnošću i, posebno, potrebom za primanjem privremene pomoći za problem s likvidnošću od središnje banke ili zajmodavca u krajnjoj nuždi, pod uvjetom da su zadovoljeni svi sljedeći uvjeti:

(a) objavljivanje povlaštenih informacija sadrži rizik od potkopavanja financijske stabilnosti izdavatelja i financijskog sustava;

(b) odgoda objavljivanja u javnom je interesu;

(c) može se osigurati povjerljivost tih informacija; i

(d) nadležno tijelo određeno u skladu sa stavkom 3. suglasno je s odgodom zbog toga što su ispunjeni uvjeti iz točaka (a), (b) i (c).

6. Za potrebe stavka 5. točaka od (a) do (d), izdavatelj obavješćuje nadležno tijelo određeno u skladu sa stavkom 3. o svojoj namjeri da odgodi objavljivanje povlaštenih informacija i dostavlja dokaze da su ispunjeni uvjeti utvrđeni u stavku 5. točkama (a), (b) i (c). Nadležno tijelo određeno u skladu sa stavkom 3. savjetuje se, prema potrebi, s nacionalnom središnjom bankom ili tijelom za makrobonitetni nadzor, kada je uspostavljeno, ili, umjesto toga, sa sljedećim tijelima:

(a) kada je izdavatelj kreditna institucija ili investicijsko društvo, s tijelom određenim u skladu s člankom 133. stavkom 1. Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;

(b) u slučajevima osim onih iz točke (a), s bilo kojim drugim nacionalnim tijelom zaduženim za nadzor nad izdavateljem.

Nadležno tijelo određeno u skladu sa stavkom 3. osigurava da je objavljivanje povlaštenih informacija odgođeno samo za razdoblje potrebno zbog javnog interesa. Nadležno tijelo određeno u skladu sa stavkom 3. procjenjuje barem jednom tjedno jesu li i dalje ispunjeni uvjeti utvrđeni u stavku 5. točkama (a), (b) i (c).

Ako nadležno tijelo određeno u skladu sa stavkom 3. nije suglasno s odgodom objavljivanja povlaštenih informacija, izdavatelj odmah objavljuje povlaštene informacije.

Ovaj stavak primjenjuje se u slučajevima kada izdavatelj ne odluči odgoditi objavljivanje povlaštenih informacija u skladu sa stavkom 4.

⁽¹⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

Upućivanje u ovom stavku na nadležno tijelo određeno u skladu sa stavkom 3. ne dovodi u pitanje sposobnost nadležnog tijela da obavlja svoje zadaće na bilo koji od načina iz članka 23. stavka 1.

7. Ako je objavljivanje povlaštenih informacija odgođeno u skladu sa stavkom 4. ili 5. te povjerljivost tih povlaštenih informacija više nije osigurana, izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica objavljuje te povlaštene informacije javnosti što je prije moguće.

Ovaj stavak uključuje situacije kad se glasina izričito odnosi na povlaštene informacije čije je objavljivanje odgođeno u skladu sa stavkom 4. ili 5., kada je ta glasina dovoljno točna da ukazuje na to da povjerljivost tih informacija više nije osigurana.

8. Kada izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica, ili osoba koja djeluje u njihovo ime ili za njihov račun, objavi povlaštene informacije trećoj osobi u normalnom tijeku izvršavanja posla koji je dio radnog mjesta, profesije ili dužnosti kako je navedeno u članku 10. stavku 1., oni moraju te informacije u potpunosti i učinkovito objaviti, i to istodobno u slučaju namjernog objavljivanja, a brzo u slučaju nenamjernog objavljivanja. Ovaj se stavak ne primjenjuje ako je osoba koja je primila informacije vezana obvezom povjerljivosti, bez obzira na to temelji li se ta obveza na zakonu, drugim propisima, statutu ili ugovoru.

9. Povlaštene informacije koje se odnose na izdavatelje čiji su financijski instrumenti uvršteni za trgovanje na rastućem tržištu MSP-ova mogu se objaviti na internetskoj stranici mjesta trgovanja umjesto na internetskoj stranici izdavatelja kada mjesto trgovanja odluči pružiti tu mogućnost izdavateljima na tom tržištu.

10. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti primjene ovog članka, ESMA priprema nacрте provedbenih tehničkih standarda radi određivanja:

- (a) tehničkih sredstava odgovarajućeg objavljivanja povlaštenih informacija kako je navedeno u stavcima 1., 2., 8. i 9.; i
- (b) tehničkih sredstava odgađanja objavljivanja povlaštenih informacija kako je navedeno u stavcima 4. i 5.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

11. ESMA izdaje smjernice za uspostavljanje netaksativnog, okvirnog popisa legitimnih interesa izdavateljâ, kako je navedeno u stavku 4. točki (a), i situacija u kojima je vjerojatno da će odgoda objavljivanja povlaštenih informacija obmanuti javnost kako je navedeno u stavku 4. točki (b).

Članak 18.

Popisi upućenih osoba

1. Izdavatelji ili bilo koja osoba koja djeluje u njihovo ime ili za njihov račun:
 - (a) sastavljaju popis osoba koje imaju pristup povlaštenim informacijama i koje rade za njih na temelju ugovora o radu ili na neki drugi način obavljaju zadatke koji im omogućavaju pristup povlaštenim informacijama, kao što su savjetnici, računovođe ili agencije za kreditni rejting (popis upućenih osoba);
 - (b) odmah ažuriraju popis upućenih osoba u skladu sa stavkom 4.; i
 - (c) prosleđuju popis upućenih osoba nadležnom tijelu na njegov zahtjev što je prije moguće.

2. Izdavatelji ili bilo koja osoba koja djeluje u njihovo ime ili za njihov račun poduzimaju sve razumne korake da osiguraju da svaka osoba na popisu osoba koje raspolažu povlaštenim informacijama prihvati u pisanom obliku zakonske i regulatorne obveze koje iz toga proizlaze te da bude svjesna sankcija koje se primjenjuju na trgovanje na temelju povlaštenih informacija i nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija.

Kada druga osoba koja djeluje u ime ili za račun izdavatelja preuzme zadaću sastavljanja i ažuriranja popisa upućenih osoba, izdavatelj ostaje potpuno odgovoran za poštovanje ovog članka. Izdavatelj uvijek zadržava pravo pristupa popisu upućenih osoba.

3. Popis upućenih osoba uključuje barem:

- (a) identitet svake osobe koja ima pristup povlaštenim informacijama;
- (b) razlog za uključivanje te osobe na popis upućenih osoba;
- (c) datum i vrijeme kada je ta osoba stekla pristup povlaštenim informacijama; i
- (d) datum sastavljanja popisa upućenih osoba.

4. Izdavatelji ili svaka osoba koja djeluje u njihovo ime ili za njihov račun odmah ažuriraju popis upućenih osoba, uključujući i datum ažuriranja, u sljedećim okolnostima:

- (a) kada dođe do promjene razloga za uključivanje osobe koja je već na popisu upućenih osoba;
- (b) kada se pojavi nova osoba koja ima pristup povlaštenim informacijama te je stoga treba dodati na popis upućenih osoba; i
- (c) kada osoba prestane imati pristup povlaštenim informacijama.

U svakom ažuriranju navodi se datum i vrijeme kad se dogodila promjena koja je uzrokovala ažuriranje.

5. Izdavatelji ili svaka osoba koja djeluje u njihovo ime ili za njihov račun čuvaju popis upućenih osoba tijekom razdoblja od najmanje pet godina nakon što je popis sastavljen ili ažuriran.

6. Izdavatelji čiji su financijski instrumenti uvršteni za trgovanje na rastućem tržištu MSP-ova izuzeti su od obveze sastavljanja popisa osoba koje raspolažu povlaštenim informacijama, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) izdavatelj poduzima sve razumne korake kako bi osigurao da svaka osoba koja ima pristup povlaštenim informacijama prihvaća zakonske i regulatorne obveze koje iz toga proizlaze i da bude svjesna sankcija koje se primjenjuju na trgovanje na temelju povlaštenih informacija i nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija; i
- (b) izdavatelj može na zahtjev dostaviti nadležnom tijelu popis upućenih osoba.

7. Ovaj se članak primjenjuje na izdavatelje koji su zatražili ili odobrili uvrštavanje svojih financijskih instrumenata za trgovanje na uređenom tržištu u državi članici ili, u slučaju instrumenta kojim se trguje samo na MTP-u ili OTP-u, koji su odobrili trgovanje svojim financijskim instrumentima na MTP-u ili OTP-u ili koji su zatražili uvrštavanje svojih financijskih instrumenata za trgovanje na MTP-u u državi članici.

8. Stavci od 1. do 5. ovog članka također se primjenjuju na:

- (a) sudionike na tržištu emisijskih jedinica u odnosu na povlaštene informacije koje se odnose na emisijske jedinice, a koje proizlaze iz fizičkih aktivnosti tog sudionika na tržištu emisijskih jedinica;

(b) svaku dražbovnu platformu, dražbovatelja i kontrolora dražbe u vezi s dražbama emisijskih jedinica ili drugih proizvoda na dražbi koji se na njima temelje, a koji se održavaju u skladu s Uredbom (EU) br. 1031/2010.

9. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti primjene ovog članka, ESMA priprema nacрте provedbenih tehničkih standarda radi određivanja točnog obrasca popisa upućenih osoba i obrasca za ažuriranje popisa upućenih osoba iz ovog članka.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 19.

Transakcije rukovoditeljâ

1. Osobe koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti te osobe koje su s njima usko povezane obavješćuju izdavatelja ili sudionika na tržištu emisijskih jedinica i nadležno tijelo iz stavka 2. drugog podstavka:

(a) u odnosu na izdavatelje, o svakoj transakciji izvršenoj za vlastiti račun koja se odnosi na dionice ili dužničke financijske instrumente navedenog izdavatelja ili na izvedenice ili druge financijske instrumente koji su s njima povezani;

(b) u odnosu na sudionike na tržištu emisijskih jedinica, o svakoj transakciji izvršenoj za vlastiti račun koja se odnosi na emisijske jedinice, na proizvode na dražbi koji se na njima temelje ili s njima povezane izvedenice.

Takve obavijesti šalju se odmah, a najkasnije tri radna dana od dana transakcije.

Prvi podstavak primjenjuje se kada ukupan iznos transakcija u jednoj kalendarskoj godini dosegne prag postavljen u stavku 8. ili 9., ovisno o slučaju.

2. Za potrebe stavka 1. i ne dovodeći u pitanje pravo država članica da predvide druge obveze obavješćivanja osim onih iz ovog članka, o svim transakcijama koje se provode za vlastiti račun osoba iz stavka 1. te osobe obavješćuju nadležna tijela.

Pravila primjenjiva na obavijesti, kojih se moraju pridržavati osobe iz stavka 1., pravila su države članice u kojoj je izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica registriran. Obavješćivanje se provodi u roku od tri radna dana od datuma transakcije, i to nadležnom tijelu te države članice. Kada izdavatelj nije registriran u državi članici, obavijest se dostavlja nadležnom tijelu matične države članice u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom i. Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ili, ako ona ne postoji, nadležnom tijelu mjesta trgovanja.

3. Izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica osigurava da se informacije o kojima je obavijest predana u skladu sa stavkom 1. objave odmah, a najkasnije tri radna dana od transakcije na način koji omogućuje brz i nediskriminirajući pristup tim informacijama u skladu s provedbenim tehničkim standardima iz članka 17. stavka 10. točke (a).

Izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica koristi medije na koje se opravdano može osloniti za učinkovito širenje informacija javnosti u cijeloj Uniji i, ako je primjenjiv, koristi službeno imenovan mehanizam iz članka 21. Direktive 2004/109/EZ.

Umjesto toga, nacionalnim pravom može se predvidjeti da nadležno tijelo može sâmo objaviti te informacije.

4. Ovaj se članak primjenjuje na izdavatelje:

- (a) koji su zatražili ili odobrili uvrštavanje svojih financijskih instrumenata za trgovanje na uređenom tržištu; ili
- (b) u slučaju instrumenta kojim se trguje samo na MTP-u ili OTP-u, koji su odobrili trgovanje svojim financijskim instrumentima na MTP-u ili OTP-u ili koji su zatražili uvrštavanje svojih financijskih instrumenata za trgovanje na MTP-u.

5. Izdavatelji ili sudionici na tržištu emisijskih jedinica obavješćuju osobu koja obavlja rukovoditeljske dužnosti o njezinim obvezama iz ovog članka u pisanom obliku. Izdavatelji i sudionici na tržištu emisijskih jedinica sastavljaju popis svih osoba koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti i osoba koje su s njima usko povezane.

Osobe koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti obavješćuju osobe koje su s njima usko povezane o njihovim obvezama iz ovog članka u pisanom obliku i čuvaju presliku te obavijesti.

6. Obavijest o transakcijama iz stavka 1. sadržava sljedeće informacije:

- (a) ime osobe;
- (b) razlog obavješćivanja;
- (c) ime dotičnog izdavatelja ili sudionika na tržištu emisijskih jedinica;
- (d) opis i oznaku financijskog instrumenta;
- (e) narav transakcije ili transakcija (npr. stjecanje ili otpuštanje), uz naznaku je li povezana s korištenjem programa nuđenja dionica zaposlenicima od strane poslodavca ili s određenim primjerima navedenima u stavku 7.;
- (f) datum i mjesto transakcije ili transakcija; i
- (g) cijenu i volumen transakcije ili transakcija. U slučaju založenog instrumenta u čijim je uvjetima predviđeno mijenjanje njegove vrijednosti, to bi trebalo objaviti zajedno s njegovom vrijednošću na datum zaloga.

7. Za potrebe stavka 1. transakcije o kojima se mora obavješćivati također uključuju:

- (a) zalaganje ili pozajmljivanje financijskih instrumenata od strane ili u ime osobe koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ili osobe usko povezane s tom osobom, kako je navedeno u stavku 1.;
- (b) transakcije koje su poduzele osobe koje u okviru svojeg posla dogovaraju ili izvršavaju transakcije ili neka druga osoba u ime osobe koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ili osobe koja je usko povezana s takvom osobom, kako je navedeno u stavku 1., uključujući slučajeve kada se koristi diskrecijsko pravo;
- (c) transakcije izvršene u sklopu police životnog osiguranja, definirane u skladu s Direktivom 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, u kojima:
 - i. je ugovaratelj osiguranja osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ili osoba koja je usko povezana s takvom osobom, kako je navedeno u stavku 1.;

⁽¹⁾ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.).

ii. rizik ulaganja snosi ugovaratelj osiguranja; i

iii. ugovaratelj osiguranja ima ovlast ili diskrecijsko pravo donositi odluke o ulaganjima u pogledu određenih instrumenata s tom policom životnog osiguranja ili izvršavati transakcije u pogledu određenih instrumenata za tu policu životnog osiguranja.

Za potrebe točke (a), založno ili slično pravo na financijskim instrumentima u vezi s polaganjem financijskih instrumenata na skrbničkom računu ne mora se prijavljivati, osim ako i sve dok je takvo založno ili slično pravo namijenjeno osiguranju kreditne linije.

U mjeri u kojoj je ugovaratelj ugovora o osiguranju dužan prijaviti transakcije prema ovom stavku, obveza prijave ne odnosi se na društvo za osiguranje.

8. Stavak 1. primjenjuje se na naknadnu transakciju kad se dosegne ukupan iznos od 5 000 EUR u jednoj kalendarskoj godini. Prag od 5 000 EUR izračunava se zbrajanjem bez netiranja svih transakcija iz stavka 1.

9. Nadležno tijelo može odlučiti povećati prag postavljen u stavku 8. na 20 000 EUR i obavješćuje ESMA-u o svojoj odluci prije njezine primjene, uz obrazloženje svoje odluke zašto je odredilo veći prag s posebnim osvrtom na tržišne uvjete. ESMA objavljuje na svojoj internetskoj stranici popis pragova koji se primjenjuju u skladu s ovim člankom i obrazloženja koja su dostavila nadležna tijela za takve pragove.

10. Ovaj se članak također primjenjuje na transakcije koje izvršavaju osobe koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti pri svakoj dražbovnoj platformi, dražbovatelju i kontroloru dražbe uključenima u dražbe koje se održavaju prema Uredbi (EU) br. 1031/2010 te na osobe koje su s takvim osobama usko povezane u mjeri u kojoj njihove transakcije obuhvaćaju emisijske jedinice, njihove izvedenice ili proizvode na dražbi koji se na tome temelje. Te osobe prijavljuju svoje transakcije dražbovnim platformama, dražbovateljima i kontroloru dražbe, ovisno o tome što je primjenjivo, te nadležnom tijelu mjesta gdje je registrirana dražbovna platforma, dražbovatelj ili kontrolor dražbe, ovisno o tome što je primjenjivo. Dražbovne platforme, dražbovatelji, kontrolor dražbe ili nadležno tijelo objavljuju na taj način prijavljene informacije u skladu sa stavkom 3.

11. Ne dovodeći u pitanje članke 14. i 15., osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti pri izdavatelju ne obavlja nikakve transakcije za vlastiti račun niti za račun treće osobe, izravno ili neizravno, u vezi s dionicama ili dužničkim instrumentima tog izdavatelja, izvedenicama ili drugim financijskim instrumentima koji su s njima povezani, tijekom razdoblja zabrane trgovanja od 30 kalendarskih dana prije objave financijskog izvještaja za razdoblja tijekom godine ili završnog godišnjeg izvještaja koje je izdavatelj obavezan objaviti u skladu s:

(a) pravilima mjesta trgovanja na kojem su izdavateljeve dionice uvrštene za trgovanje; ili

(b) nacionalnim pravom.

12. Ne dovodeći u pitanje članke 14. i 15., izdavatelj može dopustiti osobi koja obavlja rukovoditeljske dužnosti unutar njega da trguje za vlastiti račun ili za račun treće osobe tijekom razdoblja zabrane trgovanja kako je navedeno u stavku 11.:

(a) od slučaja do slučaja zbog postojanja izvanrednih okolnosti, poput velikih financijskih poteškoća, koje zahtijevaju hitnu prodaju dionica; ili

(b) zbog značajki dotičnog trgovanja za transakcije u sklopu ili povezane s planom kupovine dionica od strane zaposlenika, ugovornom štednjom, dionicama za članove uprave ili pravom na dionice, ili transakcijama u kojima se materijalni interes vrijednosnog papira ne mijenja.

13. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. kojim se navode okolnosti u kojima izdavatelj može odobriti trgovanje tijekom razdoblja zabrane trgovanja, kako je navedeno u stavku 12., uključujući okolnosti koje bi se smatrale izuzetnima i vrste transakcija koje bi opravdale odobrenje za trgovanje.

14. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. kojima se utvrđuju vrste transakcija kojima bi se potaknuo zahtjev iz stavka 1.

15. Kako bi se osigurala jedinstvena primjena stavka 1., ESMA priprema nacрте provedbenih tehničkih standarda u vezi s obrascem i predloškom na kojem se obavješćuje o informacijama iz stavka 1. i na kojem se one objavljuju.

ESMA Komisiji podnosi nacрте tih provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 20.

Preporuke za ulaganje i statistički podaci o ulaganju

1. Osobe koje izrađuju ili šire preporuke za ulaganje ili druge informacije kojima se preporuča ili sugerira strategija ulaganja ulažu razumnu pažnju kako bi osigurale da se takve informacije prikažu na objektivan način te kako bi objavile svoje interese ili sukobe interesa u pogledu financijskih instrumenata na koje se te informacije odnose.

2. Javne institucije koje šire statističke podatke ili predviđanja koja bi mogla imati značajan utjecaj na financijska tržišta šire ih na objektivan i transparentan način.

3. Kako bi se osigurala dosljedna usklađenost ovog članka, ESMA priprema nacрте regulatornih tehničkih standarda radi određivanja tehničkih mjera za kategorije osoba iz stavka 1., za objektivno predstavljanje preporuka za ulaganje ili drugih informacija kojima se preporuča ili sugerira strategija ulaganja te za objavljivanje određenih interesa ili indikacija sukoba interesa.

ESMA Komisiji podnosi nacрте tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Tehničke mjere utvrđene u regulatornim tehničkim standardima iz stavka 3. ne primjenjuju se na novinare koji podliježu jednakovrijednom odgovarajućem propisu u državi članici, uključujući i odgovarajuće jednakovrijedno samoreguliranje, pod uvjetom da se takvim propisom postižu učinci slični onima koje imaju te tehničke mjere. Države članice obavješćuju Komisiju o tekstu tog jednakovrijednog odgovarajućeg propisa.

Članak 21.

Objavljivanje ili širenje informacija u medijima

Za potrebe članka 10., članka 12. stavka 1. točke (c) i članka 20., kada se informacije objavljuju ili šire te kada se preporuke izrađuju ili šire za potrebe novinarstva ili drugog oblika izražavanja u medijima, takvo objavljivanje ili širenje informacija procjenjuje se uzimajući u obzir pravila koja uređuju slobodu tiska i slobodu izražavanja u drugim medijima te pravila ili kodekse kojima se uređuje novinarska struka, osim ako:

(a) dotične osobe ili osobe usko povezane s njima stječu izravnu ili neizravnu prednost ili koristi od objavljivanja ili širenja dotičnih informacija; ili

(b) objavljivanje ili širenje ima namjeru obmanjivanja tržišta o ponudi, potražnji ili cijeni financijskih instrumenata.

POGLAVLJE 4.

ESMA I NADLEŽNA TIJELA

Članak 22.

Nadležna tijela

Ne dovodeći u pitanje nadležnosti pravosudnih tijela, svaka država članica određuje jedinstveno upravno nadležno tijelo za potrebe ove Uredbe. Države članice o tome obavješćuju Komisiju, ESMA-u i druga nadležna tijela drugih država članica. Nadležno tijelo osigurava primjenu odredbi ove Uredbe na svojem državnom području u vezi sa svim radnjama koje se vrše na njegovom državnom području i onim radnjama koje se vrše u inozemstvu povezanim s instrumentima uvrštenima za trgovanje na uređenom tržištu za koje je predan zahtjev za uvrštavanje za trgovanje na takvom tržištu, koji su bili na dražbi na dražbovnoj platformi ili kojima se trguje na MTP-u ili OTP-u ili za koje je predan zahtjev za uvrštavanje za trgovanje na MTP-u koji posluje na njegovom državnom području.

Članak 23.

Ovlasti nadležnih tijela

1. Nadležna tijela izvršavaju svoje dužnosti i ovlasti na bilo koji od sljedećih načina:
 - (a) izravno;
 - (b) u suradnji s drugim tijelima ili sudionicima na tržištu;
 - (c) delegiranjem zadaća u okviru svoje odgovornosti na ta tijela ili sudionike na tržištu;
 - (d) podnošenjem zahtjeva nadležnim pravosudnim tijelima.
2. Kako bi ispunile svoje dužnosti u okviru ove Uredbe, nadležna tijela imaju, u skladu s nacionalnim pravom, barem sljedeće nadzorne i istražne ovlasti:
 - (a) pristupiti svakom dokumentu i podacima u bilo kojem obliku te primiti ili uzeti preslike tog dokumenta i podataka;
 - (b) zahtijevati ili zatražiti informacije od svake osobe, uključujući i onih osoba koje su uzastopno uključene u prijenos naloga ili obavljaju dotične operacije, kao i od njihovih nadlogodavaca, i prema potrebi pozivati i ispitivati te osobe s ciljem dobivanja informacija;
 - (c) u vezi s izvedenicama na robu, zatražiti informacije od sudionika na povezanim promptnim tržištima u skladu sa standardiziranim obrascima, dobiti izvješća o transakcijama i imati izravan pristup sustavima trgovatelja;
 - (d) vršiti izravne nadzore i istrage na mjestima koja ne uključuju privatne stambene prostore fizičkih osoba;
 - (e) podložno drugom podstavku, ulaziti u prostorije fizičkih i pravnih osoba s ciljem zapljenjivanja dokumenata i podataka u bilo kojem obliku kada postoji opravdana sumnja da dokumenti ili podaci povezani s predmetom nadzora ili istrage mogu biti relevantni za dokazivanje trgovanja na temelju povlaštenih informacija ili manipuliranja tržištem, čime se krši ova Uredba;
 - (f) upućivati predmete u postupak kaznene istrage;
 - (g) zahtijevati postojeće zapise telefonskih razgovora, elektroničke komunikacije ili ostalih zapisa o podatkovnom prometu koje posjeduju investicijska društva, kreditne institucije ili financijske institucije;

- (h) u mjeri u kojoj je to dozvoljeno prema nacionalnom pravu, zahtijevati postojeće zapise o podatkovnom prometu koje posjeduje telekomunikacijski operater, kada postoji opravdana sumnja u kršenje i kada takvi zapisi mogu biti relevantni za istragu o kršenju članka 14. točke (a) ili (b) ili članka 15.;
- (i) tražiti zamrzavanje ili oduzimanje imovine, ili oboje;
- (j) suspendirati trgovanje dotičnim financijskim instrumentom;
- (k) tražiti da se privremeno obustavi svaka praksa koju nadležno tijelo smatra suprotnom ovoj Uredbi;
- (l) izreći privremenu zabranu obavljanja djelatnosti; i
- (m) poduzeti sve potrebne mjere kako bi se osiguralo da je javnost točno obaviještena, između ostalog ispravljanjem neistinitih ili obmanjujućih objavljenih informacija, što uključuje zahtjev da izdavatelj ili druga osoba koja je objavila ili širila neistinite ili obmanjujuće informacije objavi izjavu s ispravkom.

Kada je u skladu s nacionalnim pravom potrebno prethodno dopuštenje pravosudnog tijela dotične države članice za ulazak u prostorije fizičke ili pravne osobe iz prvog podstavka točke (e), ovlast navedena u toj točki koristi se samo nakon dobivanja takvog prethodnog dopuštenja.

3. Države članice osiguravaju postojanje odgovarajućih mjera kako bi nadležna tijela imala sve nadzorne i istražne ovlasti potrebne za ispunjavanje svojih dužnosti.

Ovom Uredbom ne dovode se u pitanje zakoni i drugi propisi doneseni u vezi s ponudama za preuzimanje, transakcijama spajanja i drugim transakcijama koje utječu na vlasništvo ili kontrolu društava koja reguliraju nadzorna tijela koja imenuju države članice u skladu s člankom 4. Direktive 2004/25/EZ, kojima se uvode zahtjevi pored zahtjeva iz ove Uredbe.

4. Ne smatra se da osoba koja učini informacije dostupnima nadležnom tijelu u skladu s ovom Uredbom krši ikakvo ograničenje u vezi s objavljivanjem informacija koje je nametnuto ugovorom ili bilo kojim zakonom ili drugim propisom te ne čini osobu koja je dostavila informacije odgovornom ni na koji način u vezi s takvim obavješćivanjem.

Članak 24.

Suradnja s ESMA-om

1. Nadležna tijela surađuju s ESMA-om za potrebe ove Uredbe u skladu s Uredbom (EU) br. 1095/2010.
2. Nadležna tijela bez odlaganja pružaju ESMA-i sve informacije koje su joj potrebne za izvršavanje njenih dužnosti u skladu s člankom 35. Uredbe (EU) br. 1095/2010.
3. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti primjene ovog članka, ESMA priprema nacрте provedbenih tehničkih standarda radi utvrđivanja postupaka i oblika razmjene informacija iz stavka 2.

ESMA Komisiji podnosi nacрте tih provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 25.

Obveza suradnje

1. Nadležna tijela surađuju međusobno i s ESMA-om ako je to potrebno za potrebe ove Uredbe, osim ako se primjenjuje jedna od iznimaka iz stavka 2. Nadležna tijela pružaju pomoć nadležnim tijelima drugih država članica i ESMA-i. Posebno razmjenjuju podatke bez nepotrebne odgode te surađuju u istražnim radnjama, nadzornim i provedbenim aktivnostima.

Obveza suradnje i pomoći utvrđena u prvom podstavku također se primjenjuje na Komisiju u vezi s razmjenom informacija povezanih s robom u obliku poljoprivrednih proizvoda navedenih u Prilogu I. UFEU-u.

Nadležna tijela i ESMA surađuju u skladu s Uredbom (EU) br. 1095/2010, a posebno njezinim člankom 35.

Kada su države članice izabrale, u skladu s člankom 30. stavkom 1. drugim podstavkom, utvrditi kaznenopravne sankcije za kršenja odredaba ove Uredbe iz tog članka, one osiguravaju postojanje odgovarajućih mjera tako da nadležna tijela imaju sve potrebne ovlasti za suradnju s pravosudnim tijelima u okviru njihove nadležnosti kako bi dobila određene informacije u vezi s kaznenim istragama ili postupcima pokrenutima zbog mogućih kršenja ove Uredbe te kako bi te podatke dostavila drugim nadležnim tijelima i ESMA-i, s ciljem ispunjenja svoje obveze da surađuju međusobno i s ESMA-om za potrebe ove Uredbe.

2. Nadležno tijelo može odbiti postupanje po zahtjevu za informacijama ili zahtjevu za suradnjom u istrazi samo u sljedećim iznimnim okolnostima, to jest:

- (a) kada bi slanje relevantnih informacija moglo negativno utjecati na sigurnost države članice kojoj je upućen zahtjev, a posebno na borbu protiv terorizma i drugih teških kaznenih djela;
- (b) kada bi udovoljavanje zahtjevu vjerojatno negativno utjecalo na vlastitu istragu ili provođenje zakona, ili na kaznenu istragu, ako je to primjenjivo;
- (c) kada su već pokrenuti sudski postupci protiv istih osoba i za iste radnje pred tijelima države članice kojoj je upućen zahtjev; ili
- (d) kada je donesena konačna presuda u odnosu na te osobe za iste radnje u državi članici kojoj je upućen zahtjev.

3. Nadležna tijela i ESMA surađuju s Agencijom za suradnju energetske regulatora (ACER), osnovanom u okviru Uredbe (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, i nacionalnim regulatornim tijelima država članica kako bi se osigurao koordinirani pristup pri provođenju relevantnih pravila kada se transakcije, nalozi za trgovanje ili druge radnje ili postupci odnose na jedan ili više financijskih instrumenata na koje se primjenjuje ova Uredba te također na jedan ili više veleprodajnih energetske proizvoda na koje se primjenjuju članci 3., 4. i 5. Uredbe (EU) br. 1227/2011. Nadležna tijela uzimaju u obzir posebna obilježja definicija iz članka 2. Uredbe (EU) br. 1227/2011 i odredbi članaka 3., 4. i 5. Uredbe (EU) br. 1227/2011 pri primjeni članaka 7., 8. i 12. ove Uredbe na financijske instrumente povezane s veleprodajnim energetske proizvodima.

4. Nadležna tijela na zahtjev odmah šalju sve informacije u svrhu iz stavka 1.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o osnivanju Agencije za suradnju energetske regulatora (SL L 211, 14.8.2009., str. 1.).

5. Kada je nadležno tijelo uvjereni da se na državnom području neke druge države članice čine ili su počinjena djela suprotna odredbama ove Uredbe ili da djela utječu na financijske instrumente kojima se trguje na mjestu trgovanja koje se nalazi u drugoj državi članici, ono o toj činjenici što je detaljnije moguće obavješćuje nadležno tijelo druge države članice i ESMA-u te, u slučaju veleprodajnih energetskih proizvoda, ACER. Nadležna tijela različitih uključenih država članica savjetuju se međusobno i s ESMA-om te, u vezi s veleprodajnim energetskim proizvodima, s ACER-om o poduzimanju odgovarajućih radnji i međusobnom obavješćivanju o važnim novostima. Ona koordiniraju svoje djelovanje kako bi izbjegla moguća dupliciranja i preklapanja u primjeni administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera na te prekogranične predmete u skladu s člancima 30. i 31. te si međusobno pomažu u provođenju svojih odluka.

6. Nadležno tijelo jedne države članice može zatražiti pomoć od nadležnog tijela druge države članice kod izravnih nadzora ili u istražnim radnjama.

Nadležno tijelo koje traži pomoć može obavijestiti ESMA-u o svakom zahtjevu iz prvog podstavka. U slučaju istrage ili nadzora s prekograničnim učinkom, ESMA koordinira istragu ili nadzor ako to od nje zatraži neko od nadležnih tijela.

Kada nadležno tijelo zaprimi zahtjev od nadležnog tijela druge države članice da izvrši izravni nadzor ili istragu, može postupiti na jedan od sljedećih načina:

- (a) izvršiti izravni nadzor ili istragu samostalno;
- (b) dopustiti nadležnom tijelu koje je podnijelo zahtjev da sudjeluje u izravnom nadzoru ili istrazi;
- (c) dopustiti nadležnom tijelu koje je podnijelo zahtjev da izvrši izravni nadzor ili istragu samostalno;
- (d) imenovati revizore ili stručne osobe da provedu izravni nadzor ili istražne radnje;
- (e) podijeliti zadaće povezane s nadzornim aktivnostima s drugim nadležnim tijelima.

Nadležna tijela također mogu surađivati s nadležnim tijelima drugih država članica u odnosu na olakšavanje ubiranja novčanih sankcija.

7. Ne dovodeći u pitanje članak 258. UFEU-a, nadležno tijelo po čijem se zahtjevu za informacijama ili pomoći u skladu sa stavicama 1., 3., 4. i 5. ne postupi u razumnom roku ili čiji se zahtjev za informacijama ili pomoći odbije, može o tom odbijanju ili nepostupanju u razumnom roku obavijestiti ESMA-u.

U tim situacijama ESMA može postupiti u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010, ne dovodeći u pitanje mogućnost da ESMA postupi u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

8. Nadležna tijela surađuju i razmjenjuju informacije s relevantnim nacionalnim regulatornim tijelima i takvim tijelima trećih zemalja nadležnima za povezana promptna tržišta ako postoji opravdana sumnja da se čine ili su počinjena djela koja predstavljaju trgovanje na temelju povlaštenih informacija, nezakonito objavljivanje informacija ili manipuliranje tržištem, čime se krši ova Uredba. Takvom se suradnjom osigurava konsolidirani pregled financijskih i promptnih tržišta te se otkrivaju i izriču sankcije za zlouporabe tržišta koje se odvijaju na više tržišta i u više država.

U vezi s emisijskim jedinicama, suradnja i razmjena informacija predviđeni prvim podstavkom također se osiguravaju uz pomoć:

- (a) kontrolora dražbe, u vezi s dražbama emisijskih jedinica ili drugih proizvoda na dražbi koji se na tome temelje koje se održavaju u skladu s Uredbom (EU) br. 1031/2010; i

- (b) nadležnih tijela, administratora registra, uključujući središnjeg administratora, te drugih javnih tijela kojima je zadaća nadzor pridržavanja u sklopu Direktive 2003/87/EZ.

ESMA ima ulogu olakšavanja i koordiniranja suradnje i razmjene informacija između nadležnih tijela i regulatornih tijela u drugim državama članicama i trećim zemljama. Nadležna tijela, kad je to moguće, sklapaju sporazume o suradnji s regulatornim tijelima trećih zemalja nadležnima za povezana promptna tržišta u skladu s člankom 26.

9. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti primjene ovog članka, ESMA priprema nacрте provedbenih tehničkih standarda radi utvrđivanja postupaka i oblika razmjene informacija i pomoći kako je navedeno u ovom članku.

ESMA Komisiji podnosi nacрте tih provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 26.

Suradnja s trećim zemljama

1. Nadležna tijela država članica prema potrebi sklapaju sporazume o suradnji s nadzornim tijelima trećih zemalja o razmjeni informacija s nadzornim tijelima u trećim zemljama i provođenju obveza koje u trećim zemljama proizlaze iz ove Uredbe. Tim se sporazumima o suradnji osigurava barem učinkovita razmjena informacija kojom se nadležnim tijelima omogućava da vrše svoje dužnosti u okviru ove Uredbe.

Nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u i druga nadležna tijela kada predlaže sklapanje takvog sporazuma.

2. ESMA, kad je to moguće, olakšava i koordinira izradu sporazuma o suradnji između nadležnih tijela i odgovarajućih nadzornih tijela trećih zemalja.

Kako bi se osigurala dosljedna usklađenost ovog članka, ESMA priprema nacрте regulatornih tehničkih standarda koji sadrže predložak dokumenta za sporazume o suradnji koje trebaju koristiti nadležna tijela država članica kad je to moguće.

ESMA Komisiji podnosi nacрте tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz drugog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

ESMA također olakšava i koordinira, kad je to moguće, razmjenu informacija između nadležnih tijela koje su dobile od nadzornih tijela trećih zemalja i koje mogu biti relevantne za poduzimanje mjera u okviru članaka 30. i 31.

3. Nadležna tijela sklapaju sporazume o suradnji kojima se uređuje razmjena informacija s nadzornim tijelima trećih zemalja, ali samo ako objavljeni podaci podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne koja je barem istovjetna onoj iz članka 27. Ta razmjena podataka mora biti namijenjena izvršavanju zadaća tih nadležnih tijela.

Članak 27.**Poslovna tajna**

1. Svi povjerljivi podaci primljeni, razmijenjeni ili prenijeti drugima po ovoj Uredbi podliježu uvjetima čuvanja poslovne tajne utvrđenima u stavcima 2. i 3.

2. Sve informacije koje razmjenjuju nadležna tijela na temelju ove Uredbe, a koje se odnose na poslovne ili operativne uvjete i druga gospodarska ili osobna pitanja, smatraju se povjerljivima i podliježu zahtjevima čuvanja poslovne tajne, osim ako nadležno tijelo izjavi u vrijeme priopćenja da se takve informacije mogu objavljivati ili ako je njihovo objavljivanje potrebno za pokretanje pravnog postupka.

3. Obveza čuvanja poslovne tajne primjenjuje se na sve osobe koje rade ili su radile za nadležno tijelo ili za sva tijela ili sudionike na tržištu kojima je nadležno tijelo delegiralo svoje ovlasti, uključujući revizore i stručnjake koji su sklopili ugovor s nadležnim tijelom. Informacije obuhvaćene poslovnom tajnom ne smiju se odati ni jednoj drugoj osobi ili tijelu, osim na temelju odredaba utvrđenih pravom Unije ili nacionalnim pravom.

Članak 28.**Zaštita podataka**

U vezi s obradom osobnih podataka u okviru ove Uredbe, nadležna tijela obavljaju svoje zadaće za potrebe ove Uredbe u skladu s nacionalnim zakonima i drugim propisima kojima se prenosi Direktiva 95/46/EZ. U vezi s obradom osobnih podataka koju vrši ESMA u okviru ove Uredbe, ESMA se pridržava odredbi Uredbe (EZ) br. 45/2001.

Osobni podaci zadržavaju se na maksimalno razdoblje od pet godina.

Članak 29.**Objavljivanje osobnih podataka trećim zemljama**

1. Nadležno tijelo države članice može prenijeti osobne podatke trećoj zemlji ako su ispunjeni zahtjevi iz Direktive 95/46/EZ, te samo od slučaja do slučaja. Nadležno tijelo mora se uvjeriti da je prijenos potreban za potrebe ove Uredbe i osigurati da treća zemlja ne prenese podatke drugoj trećoj zemlji, osim ako je za to dobila izričito pisano ovlaštenje i ako udovoljava uvjetima koje je odredilo nadležno tijelo države članice.

2. Nadležno tijelo države članice objavljuje osobne podatke dobivene od nadležnog tijela druge države članice nadzornom tijelu treće zemlje samo kada je nadležno tijelo dotične države članice dobilo izričito suglasnost nadležnog tijela koje je dostavilo podatke i, gdje je to primjenjivo, kada se podaci objavljuju isključivo u svrhe za koje je to nadležno tijelo dalo suglasnost.

3. Kada je sporazumom o suradnji predviđena razmjena osobnih podataka, ona mora biti u skladu s nacionalnim zakonima i drugim propisima kojima se prenosi Direktiva 95/46/EZ.

POGLAVLJE 5.**ADMINISTRATIVNE MJERE I SANKCIJE****Članak 30.****Administrativne sankcije i druge administrativne mjere**

1. Ne dovodeći u pitanje bilo koje kaznenopravne sankcije i ne dovodeći u pitanje nadzorne ovlasti nadležnih tijela iz članka 23., države članice daju ovlast nadležnim tijelima, u skladu s nacionalnim pravom, da poduzimaju odgovarajuće administrativne sankcije i druge administrativne mjere u vezi s barem sljedećim kršenjima:

(a) kršenja članaka 14. i 15., članka 16. stavaka 1. i 2., članka 17. stavaka 1., 2., 4., 5. i 8., članka 18. stavaka od 1. do 6., članka 19. stavaka 1., 2., 3., 5., 6., 7. i 11. te članka 20. stavka 1.; i

(b) nesudjelovanje ili nepridržavanje pravila prilikom istrage, nadzora ili zahtjeva kako je navedeno u članku 23. stavku 2.

Države članice mogu odlučiti da neće utvrditi pravila o administrativnim sankcijama iz prvog podstavka kada kršenja iz točke (a) ili (b) tog podstavka već podliježu kaznenopravnim sankcijama prema njihovom nacionalnom pravu do 3. srpnja 2016. Kada tako odluče, države članice detaljno obavješćuju Komisiju i ESMA-u o odgovarajućim dijelovima svojeg kaznenopravnog zakonodavstva.

Države članice do 3. srpnja 2016. detaljno obavješćuju Komisiju i ESMA-u o pravilima iz prvog i drugog podstavka. Komisiju i ESMA-u bez odgode obavješćuju o daljnjim izmjenama tih pravila.

2. Države članice, u skladu s nacionalnim pravom, osiguravaju da nadležna tijela imaju ovlast izricanja barem sljedećih administrativnih sankcija i poduzimanja barem sljedećih administrativnih mjera u slučaju kršenja iz stavka 1. prvog podstavka točke (a):

(a) nalog kojim se zahtijeva da osoba odgovorna za kršenje prekine takvo postupanje i da takvo postupanje ne ponavlja;

(b) povrat ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka zbog kršenja, u mjeri u kojoj ih je moguće utvrditi;

(c) javno upozorenje u kojem se navodi osoba odgovorna za kršenje i narav kršenja;

(d) povlačenje ili suspenzija odobrenja za rad investicijskom društvu;

(e) privremenu zabranu osobi koja obavlja rukovoditeljske dužnosti u investicijskom društvu ili drugoj fizičkoj osobi koju se smatra odgovornom za kršenje da obnaša rukovoditeljske funkcije u investicijskim društvima;

(f) u slučaju ponovljenog kršenja članka 14. ili 15., privremenu zabranu osobi koja obavlja rukovoditeljske dužnosti u investicijskom društvu ili drugoj fizičkoj osobi koju se smatra odgovornom za kršenje da obnaša rukovoditeljske funkcije u investicijskim društvima;

(g) privremenu zabranu osobi koja obavlja rukovoditeljske dužnosti u investicijskom društvu ili drugoj fizičkoj osobi koju se smatra odgovornom za kršenje da trguje za vlastiti račun;

(h) najviše administrativne novčane sankcije u iznosu barem tri puta većem od iznosa ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka zahvaljujući kršenju, kada ih je moguće utvrditi;

(i) u odnosu na fizičku osobu, najviše administrativne novčane sankcije u iznosu od najmanje:

i. za kršenja članaka 14. ili 15., 5 000 000 EUR ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuću vrijednost u nacionalnoj valuti 2. srpnja 2014.;

ii. za kršenja članaka 16. i 17., 1 000 000 EUR ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuću vrijednost u nacionalnoj valuti 2. srpnja 2014.; i

iii. za kršenja članaka 18., 19. i 20., 500 000 EUR ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuću vrijednost u nacionalnoj valuti 2. srpnja 2014.; i

- (j) u odnosu na pravne osobe, najviše administrativne novčane sankcije u iznosu od najmanje:
- i. za kršenja članaka 14. i 15., 15 000 000 EUR ili 15 % ukupnog godišnjeg prometa pravne osobe prema posljednjim dostupnim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuću vrijednost u nacionalnoj valuti 2. srpnja 2014.;
 - ii. za kršenja članaka 16. i 17., 2 500 000 EUR ili 2 % njezinog ukupnog godišnjeg prometa prema posljednjim dostupnim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuću vrijednost u nacionalnoj valuti 2. srpnja 2014.; i
 - iii. za kršenja članaka 18., 19. i 20., 1 000 000 EUR ili u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuću vrijednost u nacionalnoj valuti 2. srpnja 2014.

Upućivanja na nadležno tijelo u ovom stavku ne dovode u pitanje sposobnost nadležnog tijela da obavlja svoje zadaće na bilo koji način naveden u članku 23. stavku 1.

Za potrebe prvog podstavka točke (j) podtočaka i. i ii., kada je pravna osoba matično društvo ili društvo kći koje je obvezno sastavljati konsolidirane financijske izvještaje u skladu s Direktivom 2013/34/EU ⁽¹⁾, odgovarajući ukupni godišnji promet je ukupan godišnji promet ili odgovarajuća vrsta prihoda u skladu s mjerodavnim računovodstvenim direktivama, Direktivom Vijeća 86/635/EEZ ⁽²⁾ za banke i Direktivom Vijeća 91/674/EEZ ⁽³⁾ za društva za osiguranje, prema posljednjim dostupnim konsolidiranim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo krajnjeg matičnog društva.

3. Države članice mogu dodijeliti tim nadležnim tijelima ovlasti pored onih iz stavka 2. i mogu predvidjeti više razine sankcija od onih koje su utvrđene u tom stavku.

Članak 31.

Izvršavanje ovlasti nadzora i izricanja sankcija

1. Države članice osiguravaju da, prilikom određivanja vrste i razine administrativnih sankcija, nadležna tijela uzimaju u obzir sve bitne okolnosti, uključujući prema potrebi:

- (a) ozbiljnost i trajanje kršenja;
- (b) stupanj odgovornosti osobe odgovorne za kršenje;
- (c) financijsku snagu osobe odgovorne za kršenje, uzetu kao, na primjer, ukupni prihod pravne osobe ili godišnji dohodak fizičke osobe;
- (d) važnost ostvarene dobiti ili izbjegnutog gubitka osobe odgovorne za kršenje, u mjeri u kojoj ih je moguće utvrditi;
- (e) razinu suradnje osobe odgovorne za kršenje s nadležnim tijelom, ne dovodeći u pitanje potrebu da se osigura povrat ostvarene dobiti ili izbjegnutog gubitka te osobe;

⁽¹⁾ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i vezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

⁽²⁾ Direktiva Vijeća 86/635/EEZ od 8. prosinca 1986. o godišnjim financijskim izvještajima i konsolidiranim financijskim izvještajima banaka i drugih financijskih institucija (SL L 372, 31.12.1986., str. 1.).

⁽³⁾ Direktiva Vijeća 91/674/EEZ od 19. prosinca 1991. o godišnjim financijskim izvještajima i konsolidiranim financijskim izvještajima društava za osiguranje (SL L 374, 31.12.1991., str. 7.).

(f) prethodna kršenja osobe odgovorne za kršenje; i

(g) mjere koje je osoba odgovorna za kršenje poduzela kako bi spriječila uzastopno kršenje.

2. Prilikom izvršavanja svojih ovlasti izricanja administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera na temelju članka 30., nadležna tijela blisko surađuju kako bi osigurala da su izvršavanje njihovih ovlasti nadzora i istraživanja te administrativne sankcije koje ona izriču i druge administrativne mjere koje poduzimaju, učinkoviti i prikladni u okviru ove Uredbe. Ona koordiniraju svoja djelovanja u skladu s člankom 25. kako bi izbjegla udvostručavanja i preklapanja u izvršavanju svojih nadzornih i istražnih ovlasti te u izricanju administrativnih sankcija u odnosu na prekogranične slučajeve.

Članak 32.

Prijavljivanje kršenja

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela uspostave učinkovite mehanizme koji omogućavaju prijavljivanje stvarnih ili potencijalnih kršenja ove Uredbe nadležnim tijelima.

2. Mehanizmi iz stavka 1. uključuju najmanje:

(a) posebne postupke za zaprimanje prijave kršenja i daljnje postupanje, uključujući uspostavu sigurnih komunikacijskih kanala za takve prijave;

(b) u okviru njihovog radnog odnosa, odgovarajuću zaštitu osoba koje rade na temelju ugovora o radu, a koje prijave kršenja ili koje su optužene za kršenja, barem od odmazde, diskriminacije ili drugih vrsta nepoštenog postupanja prema njima; i

(c) zaštitu osobnih podataka i prijavitelja kršenja i fizičke osobe koja je navodno počinila kršenje, uključujući zaštitu u odnosu na očuvanje tajnosti njihovog identiteta u svim fazama postupka, bez obzira na to je li objavljivanje informacija bilo obvezno prema nacionalnom pravu u okviru istraga ili u okviru naknadnih sudskih postupaka.

3. Države članice zahtijevaju od poslodavaca koji se bave djelatnostima koje su uređene propisima o financijskim uslugama da imaju uspostavljene odgovarajuće unutarnje postupke prema kojima njihovi zaposlenici mogu prijaviti kršenja ove Uredbe.

4. Države članice mogu predvidjeti financijske poticaje osobama koje nude relevantne informacije o mogućim kršenjima ove Uredbe koji se dodjeljuju u skladu s nacionalnim pravom kada takve osobe nemaju druge postojeće zakonske ili ugovorne obveze prijaviti takve informacije i pod uvjetom da su informacije nove i da rezultiraju izricanjem administrativne ili kaznenopravne sankcije ili poduzimanjem druge administrativne mjere zbog kršenja ove Uredbe.

5. Komisija donosi provedbene akte radi određivanja postupaka iz stavka 1., uključujući načine postupanja za prijavu i po prijavi te mjere za zaštitu osoba koje rade na temelju ugovora o radu i mjere za zaštitu osobnih podataka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 36. stavka 2.

Članak 33.

Razmjena podataka s ESMA-om

1. Nadležna tijela godišnje dostavljaju ESMA-i zbirne podatke o svim administrativnim sankcijama i drugim administrativnim mjerama koje su nadležna tijela izrekla u skladu s člancima 30., 31. i 32. ESMA objavljuje te podatke u godišnjem izvješću. Nadležna tijela također godišnje dostavljaju ESMA-i anonimizirane i zbirne podatke o svim administrativnim istragama poduzetima u skladu s tim člancima.

2. Kada su države članice, u skladu s člankom 30. stavkom 1. drugim podstavkom, utvrdile kaznenopravne sankcije za kršenja iz tog članka, njihova nadležna tijela dostavljaju ESMA-i godišnje anonimizirane i zbirne podatke o svim poduzetim kaznenim istragama i kaznenopravnim sankcijama koje su izrekla pravosudna tijela u skladu sa člancima 30., 31. i 32. ESMA objavljuje podatke o izrečenim kaznenopravnim sankcijama u godišnjem izvješću.

3. Kada nadležno tijelo objavi administrativne ili kaznenopravne sankcije ili druge administrativne mjere, istodobno o tome obavješćuje ESMA-u.

4. Kada se objavljena administrativna ili kaznenopravna sankcija ili druga administrativna mjera odnosi na investicijsko društvo koje ima odobrenje za rad u skladu s Direktivom 2014/65/EU, ESMA dodaje uputu na tu objavljenu sankciju ili mjeru u registar investicijskih društava osnovan u skladu s člankom 5. stavkom 3. te Direktive.

5. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti primjene ovog članka, ESMA priprema nacрте provedbenih tehničkih standarda radi utvrđivanja postupaka i oblika razmjene informacija iz ovog članka.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 34.

Objavljivanje odluka

1. Podložno trećem podstavku, nadležna tijela objavljuju svaku odluku kojom se izriče administrativna sankcija ili druga administrativna mjera u vezi s kršenjem ove Uredbe na svojoj internetskoj stranici odmah nakon što osoba na koju se odnosi ta odluka bude obaviještena o toj odluci. Takva objava uključuje barem podatke o vrsti i naravi kršenja te identitet osobe na koju se odnosi odluka.

Prvi podstavak ne primjenjuje se na odluke kojima se uvode mjere istražnog karaktera.

Kada nadležno tijelo smatra da bi objavljivanje identiteta pravnih osoba na koje se odnosi odluka ili osobnih podataka fizičke osobe bilo nerazmjerno, a na temelju procjene razmjernosti objavljivanja takvih podataka koja se provodi za svaki slučaj posebno, ili kada bi takvo objavljivanje ugrozilo istragu u tijeku ili stabilnost financijskih tržišta, ono poduzima bilo što od sljedećeg:

- (a) odgađa objavu odluke do trenutka kad razlozi za tu odgodu prestanu postojati;
- (b) objavljuje odluku na anonimnoj osnovi u skladu s nacionalnim pravom kada takvo objavljivanje osigurava učinkovitu zaštitu predmetnih osobnih podataka;
- (c) ne objavljuje odluku u slučaju kada nadležno tijelo smatra da će objava u skladu s točkom (a) ili (b) biti nedostatna da se osigura:

i. neugrožavanje stabilnosti financijskih tržišta; ili

ii. proporcionalnost objave takvih odluka u odnosu na mjere koje se smatraju blažima po svojoj prirodi.

Kada nadležno tijelo odluči objaviti odluku na anonimnoj osnovi, kako je navedeno u trećem podstavku točki (b), ono može odgoditi objavljivanje relevantnih podataka na razumno razdoblje kada se može predvidjeti da će u tom razdoblju prestati postojati razlozi za anonimnu objavu.

2. Kada postoji pravo na žalbu protiv odluke pred nacionalnim pravosudnim, administrativnim ili drugim tijelom, nadležno tijelo također odmah objavljuje na svojoj internetskoj stranici te informacije i sve naknadne informacije o ishodu takve žalbe. Osim toga, objavljuje se i svaka odluka kojom se ukida odluka na koju postoji pravo žalbe.

3. Nadležna tijela osiguravaju da svaka odluka koja je objavljena u skladu s ovim člankom ostane dostupna na njihovoj internetskoj stranici najmanje pet godina od objave. Osobni podaci sadržani u takvim objavama ostaju na internetskoj stranici nadležnog tijela onoliko dugo koliko je potrebno u skladu s važećim pravilima o zaštiti podataka.

POGLAVLJE 6.

DELEGIRANI AKTI I PROVEDBENI AKTI

Članak 35.

Izvršavanje ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 6. stavaka 5. i 6., članka 12. stavka 5., članka 17. stavka 2. trećeg podstavka, članka 17. stavka 3. i članka 19. stavaka 13. i 14. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od 2. srpnja 2014.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 6. stavaka 5. i 6., članka 12. stavka 5., članka 17. stavka 2. trećeg podstavka, članka 17. stavka 3. i članka 19. stavaka 13. i 14. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koja je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
5. Delegirani akt donesen na temelju članka 6. stavaka 5. i 6., članka 12. stavka 5., članka 17. stavka 2. trećeg podstavka, članka 17. stavka 3. ili članka 19. stavka 13. ili 14. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 36.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Europski odbor za vrijednosne papire osnovan Odlukom Komisije 2001/528/EZ ⁽¹⁾. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Prilikom upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

⁽¹⁾ Odluka Komisije 2001/528/EZ od 6. lipnja 2001. o osnivanju Europskog odbora za vrijednosne papire (SL L 191, 13.7.2001., str. 45.).

POGLAVLJE 7.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 37.

Stavljanje izvan snage Direktive 2003/6/EZ i njezinih provedbenih mjera

Direktiva 2003/6/EZ i direktive Komisije 2004/72/EZ ⁽¹⁾, 2003/125/EZ ⁽²⁾ i 2003/124/EZ ⁽³⁾ te Uredba Komisije (EZ) br. 2273/2003 ⁽⁴⁾ stavljaju se izvan snage s učinkom od 3. srpnja 2016. Upućivanja na Direktivu 2003/6/EZ tumače se kao upućivanja na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga II. ovoj Uredbi.

Članak 38.

Izvješće

Komisija do 3. srpnja 2019. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Uredbe, prema potrebi zajedno sa zakonodavnim prijedlogom za njezinu izmjenu. U izvješću se ocjenjuje, između ostalog:

- (a) prikladnost uvođenja zajedničkih pravila o potrebi da sve države članice osiguraju administrativne sankcije za trgovanje na temelju povlaštenih informacija i manipuliranje tržištem;
- (b) je li definicija povlaštenih informacija dovoljna da obuhvati sve informacije relevantne nadležnim tijelima za učinkovito suzbijanje zlouporabe tržišta;
- (c) primjerenost uvjeta pod kojima se određuje zabrana trgovanja u skladu s člankom 19. stavkom 11. s ciljem utvrđivanja postoje li neke druge okolnosti pod kojima bi se trebala primjenjivati zabrana;
- (d) mogućnost uspostave okvira Unije za nadzor knjige naloga koja se odnosi na prekogranično trgovanje u odnosu na zlouporabu tržišta, uključujući i preporuke za takav okvir; i
- (e) područje primjene odredbi o referentnim mjerilima.

Za potrebe prvog podstavka točke (a), ESMA poduzima provjeru primjene administrativnih sankcija i, u slučajevima kada su države članice odlučile u skladu s člankom 30. stavkom 1. drugim podstavkom utvrditi kaznenopravne sankcije zbog kršenja ove Uredbe kako je tamo navedeno, provjeru primjene takvih kaznenopravnih sankcija unutar država članica. Tom se provjerom obuhvaćaju i svi podaci stavljeni na raspolaganje u skladu s člankom 33. stavcima 1. i 2.

Članak 39.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

⁽¹⁾ Direktiva Komisije 2004/72/EZ od 29. travnja 2004. o provedbi Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu prihvaćenih tržišnih praksi, definicije povlaštene informacije u odnosu na izvedenice na robu, izrade popisa upućenih osoba, prijavljivanja transakcija osoba na rukovodećim položajima i prijavljivanja sumnjivih transakcija (SL L 162, 30.4.2004., str. 70.).

⁽²⁾ Direktiva Komisije 2003/125/EZ od 22. prosinca 2003. o provedbi Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu primjerenog prikaza preporuka za ulaganje i objavljivanja sukoba interesa (SL L 339, 24.12.2003., str. 73.).

⁽³⁾ Direktiva Komisije 2003/124/EZ od 22. prosinca 2003. o provedbi Direktive 2003/6/EZ u pogledu definicije i javnog objavljivanja povlaštenih informacija i definicije manipuliranja tržištem (SL L 339, 24.12.2003., str. 70.).

⁽⁴⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 2273/2003 od 22. prosinca 2003. o provedbi Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu izuzeća za programe otkupa i stabilizacije financijskih instrumenata (SL L 336, 23.12.2003., str. 33.).

2. Primjenjuje se od 3. srpnja 2016., osim članka 4. stavaka 4. i 5., članka 5. stavka 6., članka 6. stavaka 5. i 6., članka 7. stavka 5., članka 11. stavaka 9., 10. i 11., članka 12. stavka 5., članka 13. stavaka 7. i 11., članka 16. stavka 5., članka 17. stavka 2. trećeg podstavka, članka 17. stavaka 3., 10. i 11., članka 18. stavka 9., članka 19. stavaka 13., 14. i 15., članka 20. stavka 3., članka 24. stavka 3., članka 25. stavka 9., članka 26. stavka 2. drugog, trećeg i četvrtog podstavka, članka 32. stavka 5. i članka 33. stavka 5., koji se počinju primjenjivati 2. srpnja 2014.

3. Države članice do 3. srpnja 2016. poduzimaju mjere potrebne za usklađivanje s člancima 22., 23. i 30., člankom 31. stavkom 1. i člancima 32. i 34.

4. Upućivanja u ovoj Uredbi na Direktivu 2014/65/EU i Uredbu (EU) br. 600/2014 prije 3. siječnja 2017. čitaju se kao upućivanja na Direktivu 2004/39/EZ u skladu s korelacijskom tablicom u Prilogu IV. Direktivi 2014/65/EU u mjeri u kojoj ta korelacijska tablica sadrži odredbe kojima se upućuje na Direktivu 2004/39/EZ.

Kada se u odredbama ove Uredbe upućuje na OTP-ove, rastuća tržišta MSP-ova, emisijske jedinice ili proizvode na dražbi koji se na njima temelje, te se odredbe ne primjenjuju na OTP-ove, rastuća tržišta MSP-ova, emisijske jedinice ili proizvode na dražbi koji se na njima temelje do 3. siječnja 2017.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 16. travnja 2014.

Za Europski parlament

Predsjednik

M. SCHULZ

Za Vijeće

Predsjednik

D. KOURKOULAS

PRILOG I.

A. Pokazatelji manipulativnog ponašanja povezanog s lažnim ili obmanjujućim signalima i držanjem cijena

Za potrebe primjene članka 12. stavka 1. točke (a) ove Uredbe i ne dovodeći u pitanje oblike ponašanja navedene u stavku 2. tog članka, uzimaju se u obzir sljedeći netaksativni pokazatelji, koje se same po sebi nužno ne smatra manipuliranjem tržištem, kada sudionici na tržištu ili nadležna tijela ispituju transakcije ili naloge za trgovanje:

- (a) u kojoj mjeri zadani nalozi za trgovanje ili izvršene transakcije predstavljaju značajan dio dnevnog volumena transakcija relevantnim financijskim instrumentom, povezanim promptnim ugovorom za robu ili proizvodom na dražbi na temelju emisijskih jedinica, a posebno kada te aktivnosti dovode do značajne promjene njihovih cijena;
- (b) u kojoj mjeri nalozi za trgovanje koje su izdale ili transakcije koje su izvršile osobe sa značajnom kupovnom ili prodajnom pozicijom u financijskom instrumentu, povezanom promptnom ugovoru za robu ili proizvodu na dražbi na temelju emisijskih jedinica dovode do značajnih promjena cijene tog financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica;
- (c) dovode li izvršene transakcije do promjene u stvarnom vlasništvu financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili drugog proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica;
- (d) u kojoj mjeri zadani nalozi za trgovanje ili izvršene transakcije ili otkazani nalozi obuhvaćaju izmjenu pozicija u kratkom razdoblju i predstavljaju značajan dio dnevnog volumena transakcija relevantnim financijskim instrumentom, povezanim promptnim ugovorom za robu ili proizvodom na dražbi na temelju emisijskih jedinica te bi se mogli povezati sa značajnim promjenama cijene financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica;
- (e) u kojoj su mjeri zadani nalozi za trgovanje ili izvršene transakcije koncentrirani unutar kratkog vremenskog raspona tijekom dnevnog trgovanja i dovode do promjene cijene koja je slijedom toga promijenila smjer kretanja;
- (f) u kojoj mjeri zadani nalozi za trgovanje mijenjaju prikaz najboljih cijena ponude ili potražnje financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, ili u općenitijem smislu prikaz knjige naloga dostupne sudionicima na tržištu, a uklonjeni su prije nego što su izvršeni; i
- (g) u kojoj su mjeri nalozi za trgovanje zadani ili transakcije izvršene u specifično vrijeme ili oko specifičnog vremena u kojem se izračunavaju referentne cijene i cijene namire te vrše vrednovanja, a dovode do promjena cijena koje imaju učinak na te cijene i vrednovanja.

B. Pokazatelji manipulativnog ponašanja povezani s upotrebom fiktivnih postupaka ili svakog drugog oblika obmane ili prijevare

Za potrebe primjene članka 12. stavka 1. točke (b) ove Uredbe i ne dovodeći u pitanje oblike ponašanja navedene u stavku 2. tog članka, uzimaju se u obzir sljedeći netaksativni pokazatelji, koje se same po sebi nužno ne smatra manipuliranjem tržištem, kada sudionici na tržištu ili nadležna tijela ispituju transakcije ili naloge za trgovanje:

- (a) prethodi li zadanim nalogima za trgovanje ili izvršenim transakcijama, ili slijedi nakon njih, širenje neistinitih ili obmanjujućih informacija od strane istih osoba koje su naloge zadale ili transakcije izvršile ili osoba povezanih s njima; i
- (b) zadaju li naloge za trgovanje ili izvršavaju li transakcije osobe prije ili nakon što te iste osobe ili osobe povezane s njima izrade ili prošire preporuke za ulaganje koje su netočne, pristrane ili očito pod utjecajem materijalnih interesa.

PRILOG II.

Korelacijska tablica

Ova Uredba	Direktiva 2003/6/EZ
Članak 1.	
Članak 2.	
Članak 2. stavak 1. točka (a)	Članak 9. prvi stavak
Članak 2. stavak 1. točka (b)	
Članak 2. stavak 1. točka (c)	
Članak 2. stavak 1. točka (d)	Članak 9. drugi podstavak
Članak 2. stavak 3.	Članak 9. prvi podstavak
Članak 2. stavak 4.	Članak 10. točka (a)
Točka 1. članka 3. stavka 1.	Članak 1. stavak 3.
Točka 2. članka 3. stavka 1.	
Točka 3. članka 3. stavka 1.	
Točka 4. članka 3. stavka 1.	
Točka 5. članka 3. stavka 1.	
Točka 6. članka 3. stavka 1.	Članak 1. stavak 4.
Točka 7. članka 3. stavka 1.	
Točka 8. članka 3. stavka 1.	
Točka 9. članka 3. stavka 1.	Članak 1. stavak 5.
Točka 10. članka 3. stavka 1.	
Točka 11. članka 3. stavka 1.	
Točka 12. članka 3. stavka 1.	Članak 1. stavak 7.
Točka 13. članka 3. stavka 1.	Članak 1. stavak 6.
Točke od 14. do 35. članka 3. stavka 1.	
Članak 4.	
Članak 5.	Članak 8.
Članak 6. stavak 1.	Članak 7.
Članak 6. stavak 2.	
Članak 6. stavak 3.	
Članak 6. stavak 4.	
Članak 6. stavak 5.	
Članak 6. stavak 6.	
Članak 6. stavak 7.	

Ova Uredba	Direktiva 2003/6/EZ
Članak 7. stavak 1. točka (a)	Članak 1. stavak 1. prvi stavak
Članak 7. stavak 1. točka (b)	Članak 1. stavak 1. drugi stavak
Članak 7. stavak 1. točka (c)	
Članak 7. stavak 1. točka (d)	Članak 1. stavak 1. treći stavak
Članak 7. stavak 2.	
Članak 7. stavak 3.	
Članak 7. stavak 4.	
Članak 7. stavak 5.	
Članak 8. stavak 1.	Članak 2. stavak 1. podstavak 1.
Članak 8. stavak 2.	
Članak 8. stavak 2. točka (a)	Članak 3. točka (b)
Članak 8. stavak 2. točka (b)	
Članak 8. stavak 3.	
Članak 8. stavak 4. točka (a)	Članak 2. stavak 1. točka (a)
Članak 8. stavak 4. točka (b)	Članak 2. stavak 1. točka (b)
Članak 8. stavak 4. točka (c)	Članak 2. stavak 1. točka (c)
Članak 8. stavak 4. točka (d)	Članak 2. stavak 1. točka (d)
Članak 8. stavak 4. drugi podstavak	Članak 4.
Članak 8. stavak 5.	Članak 2. stavak 2.
Članak 9. stavak 1.	
Članak 9. stavak 2.	
Članak 9. stavak 3. točka (a)	Članak 2. stavak 3.
Članak 9. stavak 3. točka (b)	Članak 2. stavak 3.
Članak 9. stavak 4.	
Članak 9. stavak 5.	
Članak 9. stavak 6.	
Članak 10. stavak 1.	Članak 3. točka (a)
Članak 10. stavak 2.	
Članak 11.	
Članak 12. stavak 1.	
Članak 12. stavak 1. točka (a)	Članak 1. stavak 2. točka (a)
Članak 12. stavak 1. točka (b)	Članak 1. stavak 2. točka (b)
Članak 12. stavak 1. točka (c)	Članak 1. stavak 2. točka (c)

Ova Uredba	Direktiva 2003/6/EZ
Članak 12. stavak 1. točka (d)	
Članak 12. stavak 2. točka (a)	Članak 1. stavak 2. drugi stavak prva alineja
Članak 12. stavak 2. točka (b)	Članak 1. stavak 2. drugi stavak druga alineja
Članak 12. stavak 2. točka (c)	
Članak 12. stavak 2. točka (d)	Članak 1. stavak 2. drugi stavak treća alineja
Članak 12. stavak 2. točka (e)	
Članak 12. stavak 3.	
Članak 12. stavak 4.	
Članak 12. stavak 5.	Članak 1. stavak 2. treći stavak
Članak 13. stavak 1.	Članak 1. stavak 2. točka (a) drugi stavak
Članak 13. stavak 1.	
Članak 13. stavak 2.	
Članak 13. stavak 3.	
Članak 13. stavak 4.	
Članak 13. stavak 5.	
Članak 13. stavak 6.	
Članak 13. stavak 7.	
Članak 13. stavak 8.	
Članak 13. stavak 9.	
Članak 13. stavak 10.	
Članak 13. stavak 11.	
Članak 14. točka (a)	Članak 2. stavak 1. stavak 1.
Članak 14. točka (b)	Članak 3. točka (b)
Članak 14. točka (c)	Članak 3. točka (a)
Članak 15.	Članak 5.
Članak 16. stavak 1.	Članak 6. stavak 6.
Članak 16. stavak 2.	Članak 6. stavak 9.
Članak 16. stavak 3.	
Članak 16. stavak 4.	
Članak 16. stavak 5.	Članak 6. stavak 10. sedma alineja
Članak 17. stavak 1.	Članak 6. stavak 1.
Članak 17. stavak 1. treći podstavak	Članak 9. treći stavak
Članak 17. stavak 2.	

Ova Uredba	Direktiva 2003/6/EZ
Članak 17. stavak 3.	
Članak 17. stavak 4.	Članak 6. stavak 2.
Članak 17. stavak 5.	
Članak 17. stavak 6.	
Članak 17. stavak 7.	
Članak 17. stavak 8.	Članak 6. stavak 3. prvi i drugi podstavak
Članak 17. stavak 9.	
Članak 17. stavak 10.	Članak 6. stavak 10. prva i druga alineja
Članak 17. stavak 11.	
Članak 18. stavak 1.	Članak 6. stavak 3. treći podstavak
Članak 18. stavak 2.	
Članak 18. stavak 3.	
Članak 18. stavak 4.	
Članak 18. stavak 5.	
Članak 18. stavak 6.	
Članak 18. stavak 7.	Članak 9. treći podstavak
Članak 18. stavak 8.	
Članak 18. stavak 9.	Članak 6. stavak 10. četvrta alineja
Članak 19. stavak 1.	Članak 6. stavak 4.
Članak 19. stavak 1. točka (a)	Članak 6. stavak 4.
Članak 19. stavak 1. točka (b)	
Članak 19. stavak 2.	
Članak 19. stavak 3.	
Članak 19. stavak 4. točka (a)	
Članak 19. stavak 4. točka (b)	
Članak 19. stavci od 5. do 13.	
Članak 19. stavak 14.	Članak 6. stavak 10. peta alineja
Članak 19. stavak 15.	Članak 6. stavak 10. peta alineja
Članak 20. stavak 1.	Članak 6. stavak 5.
Članak 20. stavak 2.	Članak 6. stavak 8.
Članak 20. stavak 3.	Članak 6. stavak 10. šesta alineja i članak 6. stavak 11.
Članak 21.	Članak 1. stavak 2. točka (c) druga rečenica
Članak 22.	Članak 11. prvi stavak i članak 10.
Članak 23. stavak 1.	Članak 12. stavak 1.

Ova Uredba	Direktiva 2003/6/EZ
Članak 23. stavak 1. točka (a)	Članak 12. stavak 1. točka (a)
Članak 23. stavak 1. točka (b)	Članak 12. stavak 1. točka (b)
Članak 23. stavak 1. točka (c)	Članak 12. stavak 1. točka (c)
Članak 23. stavak 1. točka (d)	Članak 12. stavak 1. točka (d)
Članak 23. stavak 2. točka (a)	Članak 12. stavak 2. točka (a)
Članak 23. stavak 2. točka (b)	Članak 12. stavak 2. točka (b)
Članak 23. stavak 2. točka (c)	
Članak 23. stavak 2. točka (d)	Članak 12. stavak 2. točka (c)
Članak 23. stavak 2. točka (e)	
Članak 23. stavak 2. točka (f)	
Članak 23. stavak 2. točka (g)	Članak 12. stavak 2. točka (d)
Članak 23. stavak 2. točka (h)	Članak 12. stavak 2. točka (d)
Članak 23. stavak 2. točka (i)	Članak 12. stavak 2. točka (g)
Članak 23. stavak 2. točka (j)	Članak 12. stavak 2. točka (f)
Članak 23. stavak 2. točka (k)	Članak 12. stavak 2. točka (e)
Članak 23. stavak 2. točka (l)	Članak 12. stavak 2. točka (h)
Članak 23. stavak 2. točka (m)	Članak 6. stavak 7.
Članak 23. stavak 3.	
Članak 23. stavak 4.	
Članak 24. stavak 1.	Članak 15.a stavak 1.
Članak 24. stavak 2.	Članak 15.a stavak 2.
Članak 24. stavak 3.	
Članak 25. stavak 1. prvi podstavak	Članak 16. stavak 1.
Članak 25. stavak 2.	Članak 16. stavak 2. i članak 16. stavak 4. četvrti podstavak
Članak 25. stavak 2. točka (a)	Članak 16. stavak 2. drugi podstavak prva alineja i članak 16. stavak 4. četvrti podstavak
Članak 25. stavak 2. točka (b)	
Članak 25. stavak 2. točka (c)	Članak 16. stavak 2. drugi podstavak druga alineja i članak 16. stavak 4. četvrti podstavak
Članak 25. stavak 2. točka (d)	Članak 16. stavak 2. drugi podstavak treća alineja i članak 16. stavak 4. četvrti podstavak
Članak 25. stavak 3.	
Članak 25. stavak 4.	Članak 16. stavak 2. prva rečenica
Članak 25. stavak 5.	Članak 16. stavak 3.
Članak 25. stavak 6.	Članak 16. stavak 4.

Ova Uredba	Direktiva 2003/6/EZ
Članak 25. stavak 7.	Članak 16. stavak 2. četvrti podstavak i članak 16. stavak 4. četvrti podstavak
Članak 25. stavak 8.	
Članak 25. stavak 9.	Članak 16. stavak 5.
Članak 26.	
Članak 27. stavak 1.	
Članak 27. stavak 2.	
Članak 27. stavak 3.	Članak 13.
Članak 28.	
Članak 29.	
Članak 30. stavak 1. prvi podstavak	Članak 14. stavak 1.
Članak 30. stavak 1. točka (a)	
Članak 30. stavak 1. točka (b)	Članak 14. stavak 3.
Članak 30. stavak 2.	
Članak 30. stavak 3.	
Članak 31.	
Članak 32.	
Članak 33. stavak 1.	Članak 14. stavak 5. prvi podstavak
Članak 33. stavak 2.	
Članak 33. stavak 3.	Članak 14. stavak 5. drugi podstavak
Članak 33. stavak 4.	Članak 14. stavak 5. treći podstavak
Članak 33. stavak 5.	
Članak 34. stavak 1.	Članak 14. stavak 4.
Članak 34. stavak 2.	
Članak 34. stavak 3.	
Članak 35.	
Članak 36. stavak 1.	Članak 17. stavak 1.
Članak 36. stavak 2.	
Članak 37.	Članak 20.
Članak 38.	
Članak 39.	Članak 21.
Prilog	